

๒๐. ๗๓๐๖๙
ส ๙๕๕ ก
๗.๓

การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อ
ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์

ปริญญานิพนธ์

ของ

โสภณ ศรีสุวรรณวัฒนา

๒๓ ต.ค. ๒๕๓๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

สิงหาคม ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

197156

การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อ

ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์

บทคัดย่อ

ของ

โสภณ ศรีสุวรรณวัฒนา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

สิงหาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้
กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตร
พยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพ
พยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม
กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับ
การใช้กรณีตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น
หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น
หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับ
การใช้กรณีตัวอย่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF SIMULATION AND CASES ON ATTITUDE
TOWARDS NURSING PROFESSION OF THE FIRST YEAR
NURSE STUDENTS OF BORROMRAJCHONNANEE SURIN
NURSING COLLEGE IN CHANGWAT SURIN

AN ABSTRACT

BY

SOPIN SRISUWANVATTANA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
master of education degree in educational psychology
at Srinakharinwirot University

August 1995

The purpose of this experimental research were to compare the effects of simulations and cases on attitude towards nursing profession of the first year nurse students of Borromrajchonnaneer Surin nursing College in Changwat Surin in the academic year 1995.

The Sample was selected from the first year nurse students whose scores of the attitude towards nursing profession were lower than twenty - five percentile. They were randomly selected for the two experimental groups; each group was consisted of 12 nurse students. The experimental group I was assigned to participate in simulations and the experimental group II was assigned to participate in cases. The instruments were the attitude towards nursing profession questionnaire, simulation program and case program. The t-test was used to analyze the data.

The results were as follows :

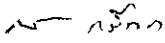
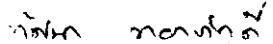
1. The attitude towards nursing profession of the nurse students who was assigned to participate in simulations was significantly higher than before the experiment at .01 level.

2. The attitude towards nursing profession of the nurse students who was assigned to participate in cases was significantly higher than before the experiment at .01 level.

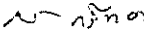
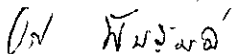
3. There was significantly difference of the attitude towards nursing profession of the nurse students between the nurse students who were participated in simulations and the nurse students who were participated in cases at .05 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

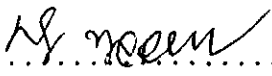
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนากองกักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนากองกักดี)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)
วันที่ ๔๔... เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความกรุณาของรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี ทำให้คาบปรึกษาแนะนำ ช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจในการวิจัยฉบับนี้ให้ลุล่วง มาด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสิตะพันธุ์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร แสนนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุภา อยู่เย็น ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ความอนุเคราะห์ ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอใบยินยอมจากนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไพเราะ วรทัต ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ความอนุเคราะห์ความร่วมมือในการทดลองและขอใบยินยอมจากนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง

ขอขอบคุณ คุณจิรศักดิ์ ศรีสุวรรณวัฒนา และขอใบแจ้งเด็กหญิงวิศรา เด็กหญิงภาวิ และเด็กชายธีรัช ศรีสุวรรณวัฒนา ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาค้นคว้า

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

โสภณ ศรีสุวรรณวัฒนา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	18
งานวิจัยในประเทศ	18
งานวิจัยในประเทศ	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	42
งานวิจัยในประเทศ	42
งานวิจัยในประเทศ	43

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	47
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	47
	แบบแผนการทดลอง	53
	การดำเนินการทดลอง	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
	บทย่อ	63
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	63
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	64
	การดำเนินการทดลอง	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	65

บทที่	หน้า
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก	80
ภาคผนวก ข	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	211

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แบบแผนการทดลอง Randomized Two Groups Pretest Posttest Design	53
2	เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการฝึกใช้สถานการณ์จำลอง	60
3	เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการฝึกกรณีตัวอย่าง	61
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้กรณีตัวอย่าง	62
5	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	88
6	แสดงคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้สถานการณ์จำลอง	89
7	แสดงคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้กรณีตัวอย่าง	90

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาริชาชีพพยาบาลเป็นการศึกษาขั้นอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยยึดหลักส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้การศึกษแก่นักศึกษาพยาบาลเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ จริยธรรม ทักษะในการพยาบาลและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล (สมจิต หนูเจริญกุล. 2527 : 12) นักศึกษาพยาบาลนอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ทักษะในการพยาบาลแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลด้วย เพราะบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพจะช่วยให้สามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและสามารถที่จะบริการด้านการพยาบาลที่ดีต่อบุคคล ครอบครัวและชุมชน (กองงานวิทยาลัยพยาบาล. 2530 : 15) ดังนั้น สถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพพยาบาล ควรให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นของการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล ดังที่ วิภา แดงเจริญ (2529 : 3) กล่าวว่า แม้บุคคลจะทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่ากับคนที่มีความสามารถเท่ากันแต่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน

สถาบันการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรเข้าสู่อาชีพวิชาชีพพยาบาล มักเผชิญปัญหาเกี่ยวกับความไม่พร้อมของนักศึกษาที่จะศึกษาหรือประกอบอาชีพนั้น ๆ แม้ในขณะที่กำลังศึกษาก็มักจะไม่ได้ตั้งใจหาความรู้ให้มากเท่าที่โอกาสจะอำนวย และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว บางส่วนก็หันเหหรือเปลี่ยนอาชีพ จึงทำให้เกิดการสูญเสียบุคลากร ดังนั้น การศึกษาทัศนคติหรือวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มีความจำเป็นอย่างยิ่งอันจะเป็นพื้นฐานสำคัญการยึดเหนี่ยวบุคคลไว้ไม่ให้ละทิ้งวิชาชีพ ช่วยพัฒนาตนเองและวิชาชีพพยาบาลให้มีประสิทธิภาพและเจริญก้าวหน้าต่อไป (สาส์ สาสีกุล. 2534 : 2)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรเป็นสถาบันที่ผลิตพยาบาลมีหลักสูตร 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ใช้เวลาศึกษา 4 ปี และหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ใช้เวลาศึกษา 2 ปี หลักสูตรที่พบปัญหามากที่สุด คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ซึ่ง นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ที่ศึกษาในวิชาชีพนี้ เพราะตามใจบิดามารดา พลาดจากการสอบเข้า มหาวิทยาลัยและระยะเวลาที่กำหนดในการศึกษาหลักสูตรนี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษา พยาบาลมีความวิตกกังวลต่อการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงทำให้นักศึกษาพยาบาล ไม่อยากเรียนไม่ชอบงานพยาบาลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รวบรวมโดยให้นักศึกษา พยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ปีการศึกษา 2532 เขียนเรียงความ านหัวข้อเรื่อง ชีวิตนักศึกษาพยาบาลของข้าพเจ้า พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนหนึ่งเข้าศึกษาทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบเรียนพยาบาล ไม่ชอบงานพยาบาลแต่ต้องเรียนเพราะเป็นความต้องการของผู้ปกครอง (สำลี สำลีกุล. 2534 : 3)

จากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2537 โดยให้นักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดพบปัญหาซึ่ง แสดงถึงความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาล ซึ่งแต่ละด้าน พบปัญหา ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ร้อยละ 49 ได้แก่ รู้สึกว่าอาชีพพยาบาลเสี่ยงต่อ การติดเชื้อโรค โดยคิดว่าเป็นพยาบาลต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค จึงรู้สึกกลัวเมื่อต้องให้ การพยาบาลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะติดเชื้อโรค แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการ พยาบาลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะติดเชื้อโรค การประกอบอาชีพคิดว่า อาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ลำบาก เหนื่อยต้องจำใจอยู่กับผู้ป่วยตลอดเวลา พยาบาลเปรียบเสมือนคนรับใช้ จึงรู้สึกเบื่อหน่ายในการ ปฏิบัติการพยาบาล รู้สึกไม่ภูมิใจที่พยาบาลต้องทำงานเสมือนคนรับใช้ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ขาดความกระตือรือร้นและไม่ตั้งใจทำงาน ด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล ร้อยละ 37

ได้แก่ การไม่ได้รับการยอมรับจากแพทย์และพยาบาล คิดว่าการเป็นนักศึกษาพยาบาล มีประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลน้อย รู้สึกกังวลใจเมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์และพยาบาล แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์และพยาบาล การไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ป่วยและญาติ คิดว่าเป็นเพียงนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานยังขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาล รู้สึกขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วยและการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วยและการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติ ด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ร้อยละ 32 คิดว่าพยาบาลไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการศึกษาต่อและการปฏิบัติงาน จึงรู้สึกท้อแท้ในการปฏิบัติงาน เมื่อผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ด้านสวัสดิการ ร้อยละ 30 คิดว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อยและที่หักอาศียไม่สะดวก ไม่สะดวกและไม่เพียงพอกับจำนวนผู้อาศัย รู้สึกผิดหวังในวิชาชีพพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการดังกล่าว แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม คือ พยายามทำงานพิเศษเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นและจากการสัมภาษณ์อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรบุรี พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์และพยาบาล และการปฏิบัติงานพยาบาล ยังขาดความอดทนและเสียสละ ซึ่งเมห์เรนส์และเลห์แมน (Mehrens and Lehman. 1973 : 402) กล่าวว่า ผู้เรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น ทักษะของผู้เรียนต่อวิชาที่เรียน ฉะนั้น ถ้านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางลบต่อวิชาชีพพยาบาลก็จะเกิดผลเสียต่อตัวนักศึกษาพยาบาลและต่อวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง

การพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่างและการใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบ 2 วิธี คือ การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง ทั้งนี้เพราะ

การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยการนำเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือคล้ายคลึงกับความเป็นจริงมาเป็นสถานการณ์ให้นักศึกษาพยาบาลได้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด เพื่อทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและศรัทธาในวิชาชีพพยาบาลมากยิ่งขึ้น ดังเช่น ผลงานวิจัยของ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2536 : 58) ซึ่งศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจิตเวชลดลง หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง สำหรับการวิจัยที่ใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ยังไม่มีการวิจัยเรื่องนี้

การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพราะกรณีตัวอย่างเป็นการรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมและชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นตัวอย่างให้นักศึกษาพยาบาลได้ศึกษาอภิปราย แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติ ดังเช่น ผลงานวิจัยของ อัจจิมา จินวาลา (2535 : 64 - 67) ซึ่งศึกษาผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลงานวิจัยของ พัทรินทร์ ธารีรัฐการพ์ (2535 : 75 - 78) ซึ่งศึกษาของผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ผลงานวิจัยที่ใช้กรณีตัวอย่างมีการวิจัยเพียงระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเท่านั้น ส่วนงานวิจัยที่ใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลยังไม่มีผู้วิจัย จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีที่น่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลไปในทางที่ดีขึ้น โดยวิธีแรกเน้นการฝึกปฏิบัติ แต่อีกวิธีเน้นการใช้ความคิดเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหัดสุรินทร์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังใช้กรณีตัวอย่าง
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลที่ใช้กรณีตัวอย่าง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นหลังจากใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นหลังจากใช้กรณีตัวอย่าง
3. นักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลอง และนักศึกษาพยาบาลที่ใช้กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลที่มีความชำนาญในการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างสามารถนำไปใช้พัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 32 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 12 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้สถานการณ์จำลอง

3.1.2 การใช้กรณีตัวอย่าง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง วิธีที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น โดยผู้วิจัยนำเอาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือคล้ายคลึงกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงในวิชาชีพพยาบาล มาให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มแสดงบทบาทตามสถานการณ์นั้น โดยกำหนดบทบาทเฉพาะตัวให้แก่สมาชิก และให้นักศึกษานำความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ขั้นตอนการใช้สถานการณ์จำลอง มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลองให้นักศึกษาพยาบาลทราบ จากนั้นให้นักศึกษาพยาบาลอาสาสมัครแสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม ให้นักศึกษาพยาบาลจัดฉากการแสดงและเตรียมผู้สังเกตการณ์ จากนั้นให้นักศึกษาพยาบาลแสดงบทบาทตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่แสดงและวิเคราะห์ข้ออภิปรายเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป นักศึกษาพยาบาลแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลและช่วยกันสรุปความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ได้จากสถานการณ์จำลองและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. การใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง วิธีที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นโดยผู้วิจัยนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในวิชาชีพพยาบาลมาปรับปรุงและผูกเรื่องเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาพยาบาลศึกษา อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ขั้นตอนการใช้กรณีตัวอย่างมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเฝ้าความสนใจของนักศึกษาพยาบาลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เสนอข่าวที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังจะศึกษาให้นักศึกษาพยาบาลแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และผู้วิจัยขอวัตถุประสงค์ของการเสนอกรณีตัวอย่างให้นักศึกษาพยาบาลทราบ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเป็นเอกสารให้นักศึกษาพยาบาลศึกษาพร้อมทั้งตั้งคำถามหรือประเด็น เพื่อให้นักศึกษาได้อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

3. ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล บรรยายภาคนในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าทางวิชาชีพและสวัสดิการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยต้องเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค แต่ไม่รู้สึกกลัวเพราะรู้วิธีป้องกันการติดเชื้อโรคจึงดูแลผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ คิดว่าพยาบาลเป็นอาชีพที่มีเกียรติและสังคมยกย่อง แม้ว่าจะเป็นอาชีพที่เหนื่อย ต้องอดทนและเสียสละ แต่ก็รู้สึกภูมิใจในวิชาชีพและปฏิบัติการพยาบาลอย่างกระตือรือร้น

3.2 บรรยายภาคนในการปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับการยอมรับจากแพทย์ พยาบาล ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย เป็นนักศึกษาพยาบาล ถึงแม้จะมีประสบการณ์น้อย ขาดความชำนาญแต่ก็พอใจที่จะปฏิบัติการพยาบาล จึงพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับแพทย์ พยาบาล ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย

3.3 ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในตำแหน่ง รู้สึกพอใจเมื่อได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาต่อและการเลื่อนตำแหน่ง จึงเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการจัดการประชุม อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาล

3.4 สวัสดิการ ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับรายได้เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี สามารถ
จนเจือครอบครัวยุได้ มีที่พักอาศัยสะดวก สะอาดและเพียงพอกับจำนวนผู้อยู่อาศัย รู้สึกพอใจในสวัสดิการ
และตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่างและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.1.1 ความหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง

มีผู้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ดังต่อไปนี้

เบคและมอนโร (Beck and Monroe. 1965 : 45) กล่าวว่า ความหมายดั้งเดิมของสถานการณ์จำลองคือ ความหลอกลวงหรือการแสดงผิด แต่ปัจจุบันสถานการณ์จำลองหมายถึง กระบวนการซึ่งอยู่ในรูปแบบหรือความคล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อตรวจสอบภาวะหรือเพื่อการสอน

ซูลท์ (Schultz. 1972 : 4) กล่าวถึง การใช้สถานการณ์จำลองว่า เป็น การสอนแบบปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลอง หรือกระบวนการต่าง ๆ เหมือนระบบของจริง การสอน โดยการใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่สมมติสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คล้ายกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้เรียนหรือผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นได้ฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

นอกจากนั้น ครูยแซงค์ (จันทวิช พันธุ์สุข. 2533 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Cruichank. 1972) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองคือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์หรือ ผลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นแล้ว สถานการณ์จำลองนี้จะรวมไปถึงเรื่องจำลองภาพจากโทรทัศน์ และการเล่นละครด้วย

สำหรับนักการศึกษาของไทย ได้ให้ความหมายของการใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังต่อไปนี้

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 132) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลอง ไว้ว่า สถานการณ์จำลองคือ การจัดสภาพแวดล้อมแบบของจริงให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริง มากที่สุดและให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้น

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 154) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลองคือ การจัดเลียนแบบสถานการณ์จริงให้มากที่สุดให้ผู้เรียนได้กระทำเพื่อฝึก การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่นั้น รวมกับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับ ตัวเขาเองโดยตรง และตัวนักเรียนยังมีโอกาสทราบว่า ความคิดเห็นของเขานั้นเป็นอย่างไร ถูกต้อง ผิดพลาดหรือเหมือนกับเพื่อนอย่างไร จากการอภิปรายร่วมกับเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน

สำเร็จ เวชสมุทร (2533 : 18 - 19) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองคือ การจำลองสถานการณ์หรือสภาพการณ์นั้น จากสภาพที่เป็นจริงหรือคล้ายคลึงสิ่งที่เป็นจริงใน สังคมมากที่สุดแล้วผู้เรียนได้ปฏิบัติ แสดงความคิดเห็นหรือหาหนทางแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น จริง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกที่ไม่ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่ในสภาพอันตราย หรือ ได้รับความเสียหายใด ๆ อีกทั้งทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงความเป็นจริง มากที่สุด มีโอกาสตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาและเลือกหลักการหรือทฤษฎีมาใช้ในการ ตัดสินใจแก้ปัญหาของเขา

จากการศึกษาความหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง สรุปได้ว่า การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองเหตุการณ์หรือการเลียนแบบสภาพการณ์หรือการสมมติสถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหาจากสถานการณ์จำลองนั้น ๆ ด้วยตนเอง มีทักษะในการตัดสินใจและเลือกแนวทางการแก้ปัญหา มีความเข้าใจเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้นและยังสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงได้

1.1.2 ความมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลอง

ดวงเดือน เทศวานิช (2530 : 106) กล่าวถึง ความมุ่งหมายในการใช้สถานการณ์จำลองไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบและรู้จักแก้ปัญหาในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักหัดคิด สามารถหาเหตุผลมาอธิบายเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาในการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ต่อตนต่อการถูกวิจารณ์ มีวินัยในตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สำนึกในสิทธิของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมการสอนจากการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1.1.3 การสร้างสถานการณ์จำลอง

การสร้างสถานการณ์จำลอง ควรสร้างสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริงที่สุด และสถานการณ์นั้นอาจเกิดขึ้นได้เสมอ แต่ไม่ควรยากและซับซ้อนเกินความสามารถของผู้เรียน เมื่อฝึกหัดคิดแก้ปัญหาแล้ว นักเรียนเห็นประโยชน์ที่จะนำเอาประสบการณ์จากการฝึกนี้ไปเป็นเครื่องช่วยแก้ปัญหาในชีวิตจริง (ชาอุทัย ศรีไสยเพชร. 2525 : 133)

1.1.4 องค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลอง

นาคยา ภักธแสงไทย (2525 : 292 - 294) กล่าวถึง องค์ประกอบของเกมสถานการณ์จำลองว่าประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในเกมต้องชัดเจนว่า เกมที่ออกแบบไว้นี้มุ่งที่จะสอนอะไร จุดมุ่งหมายอาจมีลักษณะของการพัฒนาสติปัญญาหรือการพัฒนาด้านจิตพิสัย สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ต้องแยกความแตกต่างระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียนและจุดมุ่งหมายของเกม จุดมุ่งหมายของเกม หมายถึง เป้าหมายของผู้เล่นเกมและเน้นวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียน
2. สาระของเกม ต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นจริง แม้ว่าสาระของเกมนั้นไม่อาจถอดแบบลักษณะของสภาพที่เป็นจริงได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ต้องให้มีลักษณะใกล้เคียงที่สุด และต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายมากที่สุด
3. ปฏิกริยา ลักษณะของความเป็นจริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เล่นมีปฏิกริยาต่อการออกแบบเกมต้องคำนึงถึงว่า การกระทำของผู้เล่นแต่ละคนมีผลต่อผู้เล่นคนอื่น ๆ อย่างไร
4. บทบาท เกมสถานการณ์จำลองจะต้องสร้างขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม เพื่อให้ผู้เล่นต้องปฏิบัติตามนั้น ผู้เรียนยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้เรียนจะเล่น ครูจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ก่อน กิจกรรมนี้จำเป็นต้องทำอย่างยิงที่จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจว่า บทบาทที่เล่นคืออะไรและจะแสดงบทบาทตามนั้นได้อย่างไร
5. กฎ กฎที่กำหนดไว้ในเกมถือเป็นการจำกัด และการกำกับการแสดงของผู้เล่น การกำหนดกฎเกณฑ์ต้องทำให้ชัดเจนว่า ผู้เล่นแสดงเป็นตัวอะไร เป้าหมาย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงคืออะไร การจัดลำดับเหตุการณ์ และกำหนดเวลาเล่นระหว่างช่วงหรือขั้นตอนของการแสดงผู้แสดงจะสามารถทำหรือไม่ทำอะไรได้บ้าง กฎที่กำหนดขึ้นต้องสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ในชีวิตความเป็นจริงมากที่สุด
6. การอภิปราย การอภิปรายหลังจากที่เล่นเกมแล้ว เป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของกิจกรรมนี้ การอภิปรายต้องร่วมกันทุกฝ่าย ทั้งตัวครู ผู้แสดงและผู้ดู การอภิปรายต้องพยายามค้นหาว่าอะไรเกิดขึ้น และทำไมจึงเกิดขึ้น การอภิปรายจะช่วยให้ครูประเมินความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของเกม และควรทบทวนหลังจากที่เล่นเกมจบ ไม่ควรใช้เวลาผ่านไปแล้ว ลักษณะของการอภิปรายมีหลายอย่าง ครูอาจใช้คำถามที่เน้นการประเมินผล

ผู้เรียนในเกม เช่น ให้ผู้เรียนอธิบายว่าผู้เรียนมีความคิด และได้พิจารณาอะไรบ้างต่อการกระทำของตนในระหว่างที่เล่นเกมยุทธวิธีอะไรบ้างที่ผู้เรียนใช้ เป็นต้น และการอภิปรายยังเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพของการเล่นของผู้เล่นทั้งหมด

1.1.5 ขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง

สุทิน บุญวงศ์ (2530 : 84 - 87) กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ ก่อนสร้างสถานการณ์จำลอง ต้องศึกษาและสำรวจจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไรบ้าง เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว นามาวเคราะห์ว่าสถานการณ์นั้นจะมีผลดีต่อการเรียนรู้อะไรและจะทำให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่น่ามาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู่มากที่สุด
2. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ ในการกำหนดวัตถุประสงค์นั้น มุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาบ้าง เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองก็จะต้องสร้างให้ตรงวัตถุประสงค์
3. ขั้นเลือกสถานการณ์ สถานการณ์ที่เป็นจริง และสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น พิจารณาเลือกและสามารถนำสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการใช้ในชั้นเรียนโดยสถานการณ์จำลองเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่ต้องการใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด
4. ขั้นกำหนดโครงการของสถานการณ์จำลอง ประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้
 - 4.1 กำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์จำลอง
 - 4.2 กำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
 - 4.3 เตรียมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น
 - 4.4 กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เหมือนจริงในสังคม

4.5 ลำดับชั้นเหตุการณ์ เวลาและปัญหาจากสถานการณ์

4.6 จบสถานการณ์ สรุปและอภิปราย

5. ขั้นสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้ และสร้างกฎเกณฑ์ การสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนรู้จะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม ควรวางเงื่อนไขแต่ละขั้นตอนของการแสดงว่า ต้องการก่อนหลังตามลำดับเหตุการณ์อย่างไร

6. ขั้นทดลองใช้ เมื่อสร้างสถานการณ์จำลองแล้ว ควรนำสถานการณ์จำลองไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านภาษา ตลอดจนการใช้สื่อและเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าควรแก้ไขและปรับปรุงในแง่ใดบ้าง เพื่อให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับนักเรียนแต่ละวัยได้อย่างเหมาะสม

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 155) กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. ขั้นนำ

ครูเสนอสถานการณ์โดยการเล่าเรื่องอย่างสรุป บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ แล้วจึงแบ่งกลุ่มทำความเข้าใจกฎเกณฑ์ กติกาและบอกบทบาทที่ต้องแสดง

2. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

ให้นักเรียนแต่ละคน ในแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทตามหน้าที่ในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น (ให้นักเรียนซักถามจนเข้าใจก่อนที่จะเริ่มแสดง)

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

รวมนักเรียนกลุ่มย่อยเป็นกลุ่มใหญ่ วิเคราะห์ผลการปฏิบัติและหาเหตุผลอันสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยครูเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

4. ขั้นสรุปกิจกรรม

เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์จำลองกับเหตุการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง

จากขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้สถานการณ์จำลองมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ออกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาได้รู้ จากนั้นให้นักศึกษาปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงให้นักศึกษาวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม จากนั้นให้นักศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริงและการเชื่อมโยงเพื่อนำไปใช้ในสภาพที่เกิดขึ้นจริงในวิชาชีพพยาบาล

1.1.6 วิธีการเสนอสถานการณ์จำลอง

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 154 – 155) กล่าวถึงวิธีเสนอสถานการณ์ไว้ว่า การใช้สถานการณ์จำลองหากจะให้เหมือนจริงไปทุกเรื่องอาจเป็นเรื่องยาก ครูควรเลือกเอาแบบที่ง่ายแต่บรรลุจุดประสงค์ได้เหมือนกัน ซึ่งมีให้เลือกหลายแบบหรือหากจะใช้ทุกแบบก็ได้ เพราะเด็กจะไม่เบื่อ ซึ่งการเสนอสถานการณ์จำลองอาจทำได้ดังต่อไปนี้

1. เล่าให้ฟังเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือใช้กรณีตัวอย่าง
2. ำให้ดูภาพแล้วเล่าเรื่องประกอบ
3. ำให้ดูภาพซึ่งเรียงตามลำดับเหตุการณ์
4. ำให้ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
5. ำให้ดูจากสถานที่ตกแต่งให้เหมือนสถานที่จริง และมีผู้แสดงบทบาทด้วย
6. ำให้ดูจากการแสดงบทบาทสมมติ

1.1.7 ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง

สถานการณ์จำลองเป็นการสร้างประสบการณ์ในการแก้ปัญหา รู้จักคิด ตัดสินใจให้กับผู้เรียน (สมพงษ์ จิตระดับ, 2530 : 74 – 75) ซึ่งสถานการณ์จำลองมีประโยชน์หลายประการดังนี้

1. สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบ และกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหาต่าง ๆ การรู้จักหาแหล่งข้อมูล ติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหา การค้นพบและการตัดสินใจ

2. สถานการณ์จำลองช่วยสร้างความเข้าใจ ในการบูรณาการระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมได้รู้จักการสัมพันธ์ความคิดข้อมูลที่ได้รับและเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

3. สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเจริญได้ในเรื่องของลักษณะนิสัยที่มีอยู่ เช่น การช่วยเหลือ การทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตในสังคมและผู้อื่นอยู่เสมอ

4. สถานการณ์จำลองเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในการแสวงหาข้อเท็จจริงการทดลองกับระบบข้อมูล ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ ระมัดระวัง ละเอียดกรอบคลุมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ บุญทัน อยู่ชมบุญ (2533 : 155 - 156) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สถานการณ์จำลองดังนี้

1. ผิดการพิจารณาตัดสินปัญหา
2. ผิดการร่วมมือในการแสดงบทบาท และแสดงความคิดเห็น
3. ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน
4. ช่วยให้นักเรียนพบกับสถานการณ์จำลอง ก่อนที่จะเกิดในชีวิตจริง
5. ช่วยทำให้ปัญหาที่ยุ่งยากเป็นปัญหาที่ง่ายขึ้น
6. ลดบทบาทของครูมาเป็นเพียงผู้แนะแนวทาง
7. เป็นการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ
8. เป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการตัดสินปัญหาต่อไป

จากประโยชน์ของสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้นักเรียนเผชิญปัญหาต่าง ๆ รู้จักคิดแก้ปัญหา ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ เมื่อประสบปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน สามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหานั้นได้ นอกจากนี้สถานการณ์จำลองสามารถจูงใจให้นักเรียนมาประกอบกิจกรรมได้นานและให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ลีโอฟอลโด (Leopoldo. 1972 : 1568) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองของครูที่สอนภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ฝึกกิจกรรมเฉพาะอย่างและการแก้ปัญหา โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ จำนวน 15 คน ของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ ช่วยให้ครูสามารถแยกแยะและแก้ปัญหการสอนได้อีกทั้งมีคุณค่าต่อการนำไปใช้สอนเป็นคณะ

เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 219 - 235) ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองซึ่งนำมาแสดงเป็นบทบาทสมมติ เพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังของนักเรียน ทดลองกับนักเรียนจำนวน 91 คน ในการแสดงบทบาทสมมติใช้วิดีโอเทปเข้าช่วย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟังมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วรรณ เลิศขยันดี (2528 : 265 - 266) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกใช้นวัตกรรมแนวคิดแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดยสถานการณ์จำลองกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบวัดแนวคิดแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดแก้ปัญหา 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า การเลือกใช้นวัตกรรมแนวคิดแก้ปัญหาด้านความรู้ ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ และด้านการวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองเลือกใช้นวัตกรรมแก้ปัญหาด้านการนำไปใช้และด้านการวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

จตุรรัตน์ เทียนก้อน (2530 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนสังคมศึกษา โดยใช้เกมสถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองม่วงวิทยา อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน นักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลอง นักเรียนในกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความมีวินัยทางสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทัศนคติต่อการสอนสังคมศึกษา โดยใช้เกมสถานการณ์จำลองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทวิส พันธุ์สุข (2533 : 40) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจเนื้อหาข้อพิพาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางแดง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 12 คาบ คาบละ 40 นาที ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสนใจข้อพิพาทสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิชรีพร จัปเกตุ (2534 : 36) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์มพรรยอนุสรณ์ ที่มีความเสียสละต่ำ จำนวน 30 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้ข้อเสนอสเตศ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พุทธชาติ เพชรสกลิต (2535 : 57 - 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีเข้าปัญหาระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่ำ จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่ใช้การอภิปรายกลุ่มตัวอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วราภรณ์ ตระกูลสฤณี (2536 : 58) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักรงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ภายหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจิตเวช น้อยกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวทำให้พอสรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการสอนที่จำลองเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยทำให้ความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ได้เผชิญกับสภาพการณ์ด้วยตนเอง โดยลงมือปฏิบัติให้ผู้เรียนสังเกต แสดงความคิดเห็น พิจารณาตามเหตุผล ได้ถาม และคิดปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งมิใช่เป็นการสอนที่ครูบอกข้อเท็จจริง และแนวทางแก้ปัญหาแก่เด็กเท่านั้น นอกจากนี้สถานการณ์จำลองยังสามารถสร้างอารมณ์ ทัศนคติ ความสนใจ และชักจูงใจให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เมื่อนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองและส่งผลต่อการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่างไปจากการใช้กรณีตัวอย่างหรือไม่

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง

2.1.1 ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่าง

มีผู้ให้ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังต่อไปนี้

ทึศนา แชนมณี (2527 : 110 - 111) กล่าวถึงกรณีตัวอย่างว่า คือลักษณะ และเทคนิคการสมมติเรื่องสรุปได้ว่าเป็น การสมมติเรื่องขึ้นมาใช้เป็นกรณีตัวอย่าง ให้นักคิด วิเคราะห์ อภิปราย โดยพยายามทำให้นักเรียนสนใจสอดแทรกสิ่งที่เราอยากให้นักเรียนคิด เขาทำไว้ในเรื่องนั้น ๆ เช่น อาจแต่งเป็นนิทานที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง การใช้กรณีตัวอย่าง นำมาใช้ในการเรียนรู้ มีหลายแบบหลายลักษณะด้วยกันคือ ลักษณะเป็นเรื่องสั้นซึ่งมีตอนจบสมบูรณ์ หรือเป็นเรื่องที่ยังไม่จบ ทั้งทำให้นักเรียนฟังคิดตอนจบก็ได้ หรือเป็นเรื่องยาวที่ตัดต่อมาเป็นนิทาน ขวสาร หนังสือพิมพ์ หรือเหตุการณ์ประจำวัน นอกจากนั้นอาจจะเป็นประเภทรูปภาพเรื่องเล่า หรือบทสนทนาก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นประเภทรูปภาพเรื่องเล่าหรือบทสนทนาก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นกรณีตัวอย่างในลักษณะใด จุดเน้นของกรณีตัวอย่างจะอยู่ที่เนื้อหาของเรื่องและการอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ

อาภาพ สุจริตกุล (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายและรูปแบบของกรณีตัวอย่างไว้ดังนี้คือ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง หรือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาโดยมีประเด็นปัญหาทำให้นักเรียน คิดค้น อภิปราย ตกเถียงกัน เพื่อสร้างเสริมให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผลและมีแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นคำตอบที่ผู้สอนต้องการจะสอนจะบอก โดยไม่จำเป็นต้องสอนโดยตรง ส่วนรูปแบบของกรณีตัวอย่างได้สรุปว่า รูปแบบของกรณีตัวอย่างมีหลายรูปแบบคือ เป็นเรื่องเล่า เป็นเรื่องที่จบสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่ยังไม่จบ ตัดต่อจากเรื่องเดิมและเป็นบทสนทนา

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 83) ให้ความหมายว่า กรณีตัวอย่าง (Cases) คือ สื่อการสอนที่สร้างขึ้นบนระบบปัญหา และการใช้ข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียน มีพัฒนาการ และทักษะในเรื่องของการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 5) กรณีสื่ออย่างเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อฝึกให้ผู้เรียน รู้จักแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การระดมพลังสมอง การรวบรวมข้อมูล การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการร่วมตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์และมีกระบวนการเรียนรู้ และยังนำความรู้ที่ได้จากการศึกษากรณีสื่ออย่างไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากความหมายของกรณีสื่ออย่างดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า กรณีสื่ออย่าง หมายถึง วิธีการสอน ซึ่งใช้สื่ออันได้แก่ กรณีหรือเรื่องราว ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง นำมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการสอน แล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้น อันจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในเรื่องการคิดวิเคราะห์ ให้เหตุผล และตัดสินใจเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

2.1.2 จุดมุ่งหมายในการศึกษากรณีสื่ออย่าง

ฉันทนา ภาคงกษ (ม.ป.ป. : 1) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการนำกรณีสื่ออย่างมาให้ผู้เรียนได้ศึกษามีดังนี้

1. เพื่อฝึกการวิเคราะห์และแยกแยะประเด็นปัญหา
2. เพื่อให้รู้จักตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีเหตุผล
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกับกลุ่ม
4. เพื่อฝึกและให้โอกาสผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้สึกและเจตคติซึ่งกันและกัน

2.1.3 ประเภทของกรณีสื่ออย่าง

สื่อการสอนประเภทนี้สามารถผลิตได้จากสิ่งแวดล้อม เรื่องราว เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจ คาพูดหรือประโยคที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่ได้พบ และน่าจะนำมาเป็นตัวอย่างให้ข้อคิด ข้อวิจารณ์ การอภิปราย อันจะนำไปสู่

การสร้างมโนคติอย่างมีเหตุผล และหลักการต่อไป ประเภทของกรณีตัวอย่างที่ครูสามารถสร้างได้เอง และนำไปใช้ได้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ (สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. 2528 : 641 - 642)

1. ข่าวหนังสือพิมพ์ กรณีตัวอย่างประเภทนี้ นิยมนำมาใช้ในการสอนจริยศึกษา ครูจะต้องอ่านข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมที่จะนำมาสอน การพิจารณาประเด็นที่นักเรียนต้องอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตลอดจนการเป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติจริงได้ด้วย
2. เรื่องสั้น เป็นเหตุการณ์เรื่องราวของบุคคลในมานัก เนื้อเรื่องไม่สลับซับซ้อน มีความแตกต่างในเรื่องของการกระทำ การแสดงออก และมีเหตุการณ์สำคัญตอนท้ายเป็นจุดสำคัญของเรื่อง เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึก ความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ต่อไป
3. รูปภาพ กรณีตัวอย่างประเภทนี้จะเป็นรูปภาพหรือการ์ตูน ซึ่งมีเหตุการณ์ประมาณ 3 - 5 ภาพ แต่ละภาพจะมีเหตุการณ์ที่นักเรียนจะต้องดูแลและบรรยายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้ต่อเนื่อง ภาพสุดท้ายจะมีลักษณะที่ก่อให้เกิดประเด็นปัญหาในเรื่องการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
4. บทสนทนาหรือคำพูด ลักษณะจะเป็นคำพูดหรือบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มีลักษณะแสดงถึงความเชื่อ ค่านิยมของแต่ละคนที่แตกต่างกันในเรื่องเดียวกัน หรืออาจเป็นบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัย ความประพฤติของนักเรียนที่มีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ บทคำพูด บทสนทนาที่นำมาใช้นี้ควรจะสั้น กระชับ และอาจตัดตอนเฉพาะส่วนที่สำคัญ เพื่อนำมาเสนอและง่ายต่อการสนทนา พูดโต้ตอบกันในห้องเรียน
5. เรื่องราวติดต่อ กรณีตัวอย่างลักษณะนี้ จะเป็นเหตุการณ์เรื่องราวของบุคคลหลายคน มีสถานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง เป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีประเด็นซับซ้อนหลายอย่าง มีข้อสงสัยเกิดขึ้นได้หลาย ๆ กรณี ลักษณะนี้จะเป็นการตัดตอนเรื่องราวให้สั้นกระชับลง และอาจแบ่งเรื่องราวให้เป็นชิ้นส่วนของข้อมูลย่อย ๆ ตามจำนวนชิ้นส่วนที่เหมาะสมกับเรื่องราว และจำนวนผู้เรียน

6. เรื่องเล่า การสร้างแบบนี้จะมีลักษณะของบุคคล 4 - 5 คน เข้ามาเกี่ยวข้องกันในเรื่องที่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญอยู่ที่คุณสมบัติของบุคคลมักจะมีข้อดีข้อเสียรวมกันอยู่ การพิจารณาหาเหตุผลจึงต้องดูทั้ง 2 ด้านควบคู่กันไป ก่อนจะทำให้เหตุผลหรือความคิดเห็นได้

2.1.4 การเขียนกรณีตัวอย่าง

การเขียนกรณีตัวอย่างเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีวิธีการดังต่อไปนี้ (สมพงษ์ จิตระดับ. 2530 : 84)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของกรณีตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจตรงกัน โดยระบุให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไร คุณธรรมที่ศึกษา ความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียนรู้
2. รวบรวมข้อมูล เหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือประเภทต่าง ๆ การเลือกสรรข้อมูลที่ตรงกับเรื่องราว มีสาระให้ข้อคิด จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูต้องพิจารณาให้ดี
3. ระบุเหตุการณ์ที่สำคัญของกรณีตัวอย่างให้ชัดเจน แบ่งเหตุการณ์และลำดับของเรื่องราวให้ต่อเนื่อง ไม่สับสน ผู้เรียนไม่สามารถรู้เค้าโครงของเรื่องได้
4. ลงมือเขียนกรณีตัวอย่าง ใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ กระชับรัด ไม่ยากเกินไปและเข้าใจให้ผู้เรียนติดตามเรื่อง
5. ไม่ควรเขียนแนวข้อชี้ช่องทาง หรือชักนำให้ผู้เรียนต้องคิดตัดสินใจในแนวที่ครูต้องการ
6. กำหนดวิธีการแบ่งกลุ่ม การวิเคราะห์ เวลาที่ใช้ในการอภิปรายข้อมูลที่ใช้ประกอบ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ใช้ในกรณีตัวอย่าง
7. เป็นการวิเคราะห์ การใช้ความคิดและเขียนให้มีทางแก้ปัญหาได้หลาย ๆ ทาง
8. ชื่อของบุคคล สถานที่ เหตุการณ์สำคัญ ๆ บางครั้งต้องเปลี่ยนแปลง ไม่ควรระบุจริงตามที่เกิดขึ้น

9. จัดทำคู่มือการใช้กรณีตัวอย่าง วัตถุประสงค์สำคัญในการเขียนแนวทางการแก้ปัญหา วิธีการสอน การเฉลยตัวปัญหาและประเด็นที่เหมาะสม เป็นต้น

10. เขียนใหม่เพื่อปรับปรุงกรณีตัวอย่าง ในกรณีที่ข้อมูลเปลี่ยนไป และการนำไปใช้พบว่า ยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียน ภาษาที่ใช้ไม่เหมาะสม เหตุการณ์ไม่น่าสนใจ เป็นต้น

2.1.5 การเตรียมการสอนของครูด้วยการสอนกรณีตัวอย่าง

ครูควรใช้หลักการในการปฏิบัติดังนี้ (วาริ ธีรจิตร. 2534 : 201 - 202)

1. ศึกษาจุดประสงค์ว่าจะกำหนดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง แล้วกำหนดเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์นั้น ๆ
2. คัดเลือกกรณีตัวอย่างที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในเรื่องความสนใจ ประสบการณ์และวัยของผู้เรียน
3. สร้างกรณีตัวอย่าง อาจสร้างขึ้นเองโดยสมมติเรื่องราวขึ้นมาหรือเลือกเหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์ หรือเรื่องจริงตามความเหมาะสม
4. สร้างประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้วิเคราะห์ อธิบาย ถกเถียง เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ในการแก้ประเด็นปัญหานั้น ๆ เพื่อประกอบการอภิปรายและสรุป

2.1.6 ขั้นตอนในการสอนครู

สำหรับขั้นตอนในการสอนจัดทำได้ดังนี้

1. สนทนาทบทวนความรู้เดิม และนำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียนด้วยภาพคำถาม
2. เมื่อนักเรียนทราบเรื่องที่จะเรียน ครูสรุปแนวทางการเรียนให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน ให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง และสรุปประเด็นปัญหา
3. แจกเอกสารที่ประกอบด้วยกรณีตัวอย่าง และประเด็นปัญหา
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 5 - 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มมีหัวหน้าและเลขานุการ

5. ให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง อภิปราย ถกเถียง เพื่อสรุปประเด็นปัญหา

6. ตัวแทนของกลุ่มทุกกลุ่ม ออกมาอภิปรายผลสรุปของกลุ่มในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มรับผิดชอบ

7. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายสรุปประเด็นสำคัญ ๆ พร้อมทั้งให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่าในเรื่องนี้ให้สาระสำคัญอะไรบ้าง นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร และกรณีตัวอย่างนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไรบ้าง

งานชิ้นของการอภิปรายสรุปตอนท้ายเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด ที่นักเรียนควรจะได้รับทราบแนวสรุปของประเด็นปัญหานั้น ๆ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อสิ่งที่เรียนรู้ ทำให้ไม่มีข้อที่จะโต้แย้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ต่อไปอีก

การสอนด้วยกรณีตัวอย่าง จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการตัดสินใจในสถานการณ์นั้น ๆ ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและช่วยพัฒนาความเข้าใจจากกรณีตัวอย่างนั้น ๆ

2.1.7 การนำกรณีตัวอย่างไปใช้

เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการ และลำดับขั้นของการนำกรณีตัวอย่างไปใช้ ครูสามารถเตรียมการได้ดังนี้คือ (สมพงษ์ จิตระดับ. 2530 : 85 - 86)

1. การศึกษาแยกแยะหัวข้อคุณธรรมที่ต้องการสอน เนื้อหาที่เกี่ยวข้องการตั้งความคิดรวบยอด การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการเน้นและสอน

2. คัดเลือกข่าว เรื่องราว ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับคุณธรรมที่ต้องการสอน ปรับให้เข้ากับวัย ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน

3. กำหนดขั้นตอน และรายละเอียดของการนำไปใช้ จุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นของการแสดงออก จำนวนกลุ่มและนักเรียนแต่ละกลุ่ม สถานที่ เวลาที่ใช้ สื่อการสอนประกอบบทบาทของนักเรียน ประเด็นที่ใช้ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แนวทางและวิธีการแก้ไข

4. การนำไปใช้ในชั้นเรียน ครูจะเริ่มนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ การกำหนดขอบเขตเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ปัญหาทางคุณธรรมที่เกิดขึ้น การเตรียมห้องเรียน และบรรยากาศให้เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง การอภิปราย การแบ่งกลุ่ม ข้อตกลงที่ใช้ หลังจากนั้นกรณีตัวอย่างจะเป็นกิจกรรมการสอนที่สำคัญที่สุด นักเรียนจะศึกษากรณีตัวอย่างด้วยตนเอง มีการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอความคิดเห็น การซักถาม การเพิ่มเติมข้อมูลตัวอย่างต่าง ๆ และสุดท้าย คือ การตอบปัญหาหรือประเด็นพร้อมกับเหตุผลท้ายของกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้

5. การเพิ่มเติมเนื้อหา เอกสารเสริมประสบการณ์ แบบประเมินผลตนเองหรือกลุ่มเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการสอน

6. แนวสรุปและประเด็นที่นักเรียนควรได้รับเป็นขั้นตอนที่ทำให้กรณีตัวอย่างเกิดความชัดเจนในสิ่งที่เรียนรู้ ความขัดแย้งลดลง ครูผู้สอนจึงต้องมีแนวสรุปและการตั้งคำถามนำเพื่อให้ นักเรียนสามารถสรุปแนวคิด สาระสำคัญของคุณธรรมได้ด้วยตนเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่าง

ชัยรัตน์ บราณี (2531 : 81 - 82) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินติเคท กับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนได้เรียนจากการศึกษากรณีตัวอย่างสไลด์ประกอบเสียง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน เกิดความสนใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 72 - 73) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างเป็นวิธีสอน ซึ่งนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและร่วมกิจกรรมกลุ่ม ระดมพลังสมองในการวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น จึงเกิดความเข้าใจและมีอิสระในการคิดด้วย

จาวรรณ เพ็ญสุข (2533 : 71 - 72) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบการเรียนเป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยการใช้กรณีตัวอย่าง การสอนตามคู่มือครู พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

พัชรินทร์ ธารีรัฐการพ์ (2535 : 82 - 83) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัจฉิมา จินวาลา (2535 : 64 - 67) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการฝึกตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสือไฉย กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการฝึกตัวอย่าง มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการฝึกตัวอย่างสามารถนำมาใช้พัฒนาความรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การใช้การฝึกตัวอย่างเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสนใจในการเรียน แรงจูงใจในสัมฤทธิ์ มนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้น การใช้การฝึกตัวอย่างช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ฝึกแก้ปัญหาโดยการร่วมมือกับเพื่อนและครู ดังนั้น การใช้การฝึกตัวอย่างน่าจะพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

3.1.1 ความหมายของคำว่าทัศนคติ

เจตคติ เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ทัศนคติตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจออกมาในรูปของการยอมรับ (ชอบ) หรือปฏิเสธ (ไม่ชอบ) ก็ได้ (พยอม วงศ์สารศรี. 2526 : 188)

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

โรคิช (Rokeach. 1970 : 112) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ทริยแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) ได้ให้ความหมายทัศนคติว่า เป็นความคิดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอารมณ์เป็นตัวนำ ทำให้บังเกิดจิตสำนึกเอียงก่อกำให้เกิดการกระทำแบบหนึ่งต่อสถานการณ์ทางสังคมเฉพาะอย่างอื่น

แอลพอร์ต (Allport. 1978 : 256) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์ (2527 : 172) ได้ให้ความหมายทัศนคติไว้ว่า คือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์แล้วแสดงสภาวะของร่างกายและจิตสำนึกด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทัศนคติที่ดี หรือทางบวกหรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติไม่ดี หรือทางลบ

โยธิน คັນสนยุทธ และคนอื่น ๆ (2533 : 339) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่าเป็นความชอบหรือไม่ชอบ ความพอใจต่อการเกี่ยวข้องด้วยหรือความรังเกียจต่อสถานการณ์ วัตถุสิ่งของ บุคคล และส่วนหนึ่งส่วนใดที่สามารถจําแนกได้ ทัศนคติจะแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับปัญหาหรือความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะกับความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมายของทัศนคตินั้น ๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสภาพการณ์ใด หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเกิดจากประสบการณ์การรับรู้ในอดีต และความคาดหวังในอนาคตของบุคคลและบุคคลจะมีพฤติกรรมไปตามความคิดความรู้สึกที่มีต่อสภาพการณ์นั้น ๆ ในทิศทางที่ชอบหรือไม่ชอบ

3.1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ (บุณรัตน์ ศักดิ์มณี. 2532 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Meguire. 1969 : 155 and Shaver. 1977 : 168 - 170)

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งเหล่านี้ว่าเลวหรือดี มีประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนใหญ่มักจะมีความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งของต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย และอาจจะเป็นความรู้ที่ไม่ถูกต้องด้วย ทำให้เกิดอคติหรือมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ตรงกับความเป็นจริง เป็นผลให้เกิดผลเสียต่อบุคคลหรือส่วนรวมได้ และเนื่องจากความรู้เชิงประเมินค่านี้เป็นต้นกำเนิดของทัศนคติของบุคคล ดังนั้นการเปลี่ยนทัศนคติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปรับปรุงองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่า โดยการให้ความรู้ที่ตรงกับความจริงแก่บุคคลนั้น ๆ

2. ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น การที่บุคคลรู้ว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลจะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น และตรงกันข้ามถ้ารู้ว่าสิ่งใดมีโทษบุคคลจะไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเกิดโดยอัตโนมัติ และสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ด้วย ตามปกติแล้วถ้าสิ่งใดมีประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง บุคคลย่อมรู้สึกพอใจมาก แต่ถ้าเป็นประโยชน์ต่อคนอื่นที่ตนไม่รู้จัก หรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองไม่มากนัก บุคคลจะรู้สึกพอใจในสิ่งนั้นเพียงเล็กน้อย

3. การมุ่งกระทำ (Behavioral Intention Component) หมายถึง ความไว้วางใจหรือความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมมาให้อสอดคล้องกับความรู้สึกของตน เมื่อบุคคลชอบหรือรักใคร่ในสิ่งใดย่อมมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตอบสนองในทางบวกกับสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากบุคคลไม่ชอบ เกลียดชังสิ่งใด ย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยงหรือตอบสนองในทางลบกับสิ่งนั้นเช่นกัน

ดังนั้น องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 ด้านคือ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ และองค์ประกอบทางด้านความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องไปในทางเดียวกัน

3.1.3 ระดับของทัศนคติ

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (กฤษฎา บุญคุ้ม. 2534 : 36 :

อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. 2522 : 11) ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. เจตคติเชิงนิมิต เป็นการแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบสนับสนุนปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ
2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมิต เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม
3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมิต และเจตคติเชิงนิเสธ เช่น อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด เป็นต้น

ดังนั้น ระดับของทัศนคติหรือเจตคติที่สำคัญมี 3 ระดับคือ การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจและการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ

3.1.4 การเกิดทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526 : 91 - 93) กล่าวถึง แหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดทัศนคติไว้ 4 แหล่ง ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) วิธีการหนึ่งที่เราริเรียนทัศนคติ คือ จากการมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้น ตัวอย่าง เช่น ถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่งเราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงข้าม ถ้ามีประสบการณ์ที่ไม่ดีก็จะมีความรู้สึกไม่ชอบบุคคลนั้น
2. การติดต่อสื่อสารจากกัน (Communication From Others) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบุคคลในครอบครัว ตัวอย่างเช่น เด็กได้รับการสั่งสอนหรือบอกจากผู้ปกครองเสมอว่า "การขโมยสิ่งของของคนอื่นไม่ดี" เด็กก็จะมีเจตคติเช่นนั้น

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) ทศนคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบผู้อื่น ตัวอย่างเช่น มารดาของนาย ก. กลัวเสียงฟ้าร้อง นาย ก. จึงมีเจตคติต่อเสียงฟ้าร้องว่าเป็นสิ่งน่ากลัว

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Ractor) ทศนคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ สถาบันเหล่านี้จะเป็นทั้งแหล่งที่มาและสิ่งช่วยสนับสนุนให้เกิดทศนคติบางอย่างได้

3.1.5 วิธีการเปลี่ยนแปลงทศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 200) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทศนคติเปลี่ยนได้ง่ายกว่าค่านิยม เพราะขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยไม่ต้องคำนึงถึงเกณฑ์การตัดสินของสังคม จึงมักพบเสมอว่าในสังคมจะมีการพยายามเปลี่ยนแปลงทศนคติของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ มากกว่าการเปลี่ยนค่านิยมหรือความรู้สึกอื่น ๆ และเนื่องจากทศนคติเกิดจากการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในสังคมจึงย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพหรือสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

กระบวนการเกิดทศนคติหรือเปลี่ยนแปลงทศนคติมี 3 อย่าง คือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 122 - 124 ; อ้างอิงมาจาก Kelman. 1958 : 51 - 60)

1. การยินยอม (Compliment) การยินยอมจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเมื่อมุ่งหวังจะให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น
2. การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจากการที่เขาต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขากับบุคคลหรือกลุ่มหนึ่ง
3. ความต้องการ (Internalization) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่าอันสืบเนื่องมาจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในของบุคคลนั้น

นอกจากนี้ สุนัย อีรดากร (2525 : 158 - 159) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับวิธีเปลี่ยนทัศนคติว่า สามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. เปลี่ยนส่วนประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive) ของผู้เรียน เพราะถ้าทัศนคติทางด้านความรู้เปลี่ยนแปลงก็มีแนวโน้มที่จะทำให้ส่วนประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective) และส่วนประกอบทางด้านการกระทำเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทำได้โดย

1.1 ใช้วิธีแนะแนว เช่น การอธิบาย ชี้แจง จัดอภิปราย หรือ เชิญวิทยากร มาบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเพราะผู้เรียนอาจจะทราบมาเพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ หรือข้อมูลที่ทราบมาไม่ถูกต้องก็ได้

1.2 ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ โดยการพาผู้เรียน ไปชมของจริง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

2. เปลี่ยนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น

2.1 ใช้วิธีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก พาฟลอฟ (Classical Conditioning Learning) ใช้วิธีเชื่อมโยงสิ่งเร้า 2 อย่างขึ้นไป เช่น ต้องการให้ผู้เรียน เห็นโทษของยาเสพติดว่าเป็นสิ่งไม่ดีไม่ควรปฏิบัติกันภาพคนติดยาเสพติดที่ดูแล้วน่ารังเกียจไปคู่กับ ยาเสพติดทุกครั้งให้ผู้เรียนรับรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ก็จะต้องรับรู้โทษของยาเสพติดที่มีต่อคน ในสภาพที่น่ารังเกียจ น่ากลัวควบคู่กันไปทุกครั้ง จนกระทั่งผู้เรียนเกิดความรู้สึกเชื่อมโยงระหว่าง ยาเสพติดกับโทษของยาเสพติด ก็จะมีผลทำให้เกิดความรู้สึกรังเกียจและกลัว ไม่กล้าแตะต้อง ยาเสพติด

2.2 ใช้วิธีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Operant Conditioning Learning) วิธีนี้จะแรงเสริมต่อทัศนคติที่ดีและคงให้แรงเสริมทัศนคติที่ไม่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม ทำได้ดังนี้

2.2.1 ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เป็นจริง

2.2.2 จำลองสถานการณ์แล้วให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ

3. เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยอิทธิพลของกลุ่ม (Group Pressure) โดยการให้ผู้เรียนได้เข้าไปรวมในกลุ่มผู้เรียนที่ทัศนคติเป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักว่าการกระทำของตนไม่เหมือนกลุ่มจึงพยายามเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับสมาชิกในกลุ่ม หรืออาจจะใช้วิธีออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามก็ได้ ฯลฯ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้แก่

1. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ฮอฟแลนด์ เจนนิส และเคลลี (Insko. 1967 : 199 - 203 ; Citing Hovland Janis and Kelly. m.d.) ได้ร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยยึดหลักของการเสริมแรงว่าทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion) อันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากการได้รับการเสริมแรงทางบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้ามบุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นไปในทางลบ เช่น เคยได้รับการลงโทษบุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดได้มากน้อยเพียงใดต้องอาศัยการเสริมแรงนอกจากนี้องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ก่อนที่บุคคลจะเกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ จะต้องมีความสนใจในข่าวสารที่ได้รับก่อนเมื่อสนใจก็มีความเข้าใจเกิดขึ้นจึงยอมรับข่าวสารนั้น ๆ การยอมรับขึ้นอยู่กับสิ่งส่อใจ ซึ่งอยู่ในรูปต่าง ๆ กัน เช่น การให้เหตุผล หรือการสื่อสาร ชักจูง

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) จากการศึกษาในจิตวิทยาสังคม ทัศนคติหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนได้ ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่ง ทริยานดีส (Triandis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทดลองของ เลวิน (Lewin) เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องในสัตว์ มีกลุ่มการฟังการบรรยายอย่างเดียวกับกลุ่มที่ฟังการบรรยายและมีการอภิปรายถึงประโยชน์และหลักโภชนาการ จากการติดตามผลปรากฏว่ากลุ่มที่มีการฟังบรรยายอย่างเดียวปฏิบัติตามร้อยละสาม ส่วนกลุ่มที่มีการอภิปรายมีการกระทำตามถึง ร้อยละสามสิบสอง

จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมจะมีผลต่อทัศนคติของบุคคลมากกว่าให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้ยืนยาวกว่าโดยทางอ้อม (Passive Participation) (Triandis. 1971 : 89)

3. ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory) ซาเทิน (Sartain. 1973 : 118) กล่าวว่า โดยปกติบุคคลจะพยายามรักษาความสมดุลของทัศนคติของตนเองไว้ คือ เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งนั้นในด้านที่ดีก็จะทำให้ทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ในสภาพสมดุลไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ในทางไม่ดี ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับทัศนคติเดิม ทำให้บุคคลเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งนั้น ซึ่งอาจจะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธข้อมูลใหม่ที่ได้รับก็ได้ เพื่อทำให้ความรู้สึกขัดแย้งนั้นลดน้อยลงมากที่สุด

นอกจากนี้ยังมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกับทฤษฎีความสมดุลนี้ ได้แก่ ไคส์เลอร์ คอลลินส์ และมิลเลอร์ (Kiesler Collins and Miller. 1969 : 155 - 190) ซึ่งกล่าวว่า ทัศนคติที่สอดคล้อง (Consistency) เป็นภาวะที่ทุกอย่างผสมกลมกลืนกัน ไม่มีความกดดันด้านใดด้านหนึ่ง หากบุคคลมีความคิดความเข้าใจและความรู้สึกที่ไม่สอดคล้องสมดุลกัน อันเนื่องจากการได้รับข้อมูลใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นหรือทัศนคติเดิม เมื่อถึงระดับหนึ่งที่ไม่สามารถทนได้ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงได้

4. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory) ซึ่ง เซอร์ฟ และ เซอร์ฟ (Sherif and Sherif. 1969 : 115) ได้ยืนยันว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้นั้นจะสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบกับการมีความคิดเกี่ยวกับตนเองอยู่ด้วย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับบุคคลจะเปรียบเทียบทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ถ้าทัศนคติเดิมขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่ม (Group Norms) และข้อมูลใหม่มาจากแหล่งข้อมูลที่เป็น

ตัวแทนของกลุ่มก็จะทำให้บุคคลสงสัยว่า ทศณคติของเขาอาจคลาดเคลื่อนไปจากบรรทัดฐานของกลุ่ม ซึ่งมีผลทำให้บุคคลนั้นเฝ้าแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงทศณคติตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับ เพราะเชื่อว่าถูกต้องตามมาตรฐานของกลุ่ม

จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทศณคติที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทศณคตินั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดกระทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการให้การเสริมแรง การทำให้มีส่วนร่วม การให้ความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ตลอดจนการให้การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคมก็อาจทำให้บุคคลปรับทศณคติของตนให้เหมาะสมกับสภาวะของสังคม เพื่อช่วยให้ตนปรับตัวเข้ากับสังคมดีขึ้น

3.1.6 เทคนิคการวัดทศณคติ

ในการสร้างเครื่องมือวัดทศณคตินั้น สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งแตกต่างกันไป ได้แก่การวัดโดยวิธี

1. วิธี Equal Appearing Intervals วิธีนี้ ธอร์สโตน (Thurstone. 1970 : 128) ได้ใช้วัดทศณคติของบุคคลโดยอาศัยกฎแห่งการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Law of Comparative Judgement) คือ ให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่แสดงถึงทศณคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า เห็นด้วย (Accepted) หรือไม่เห็นด้วย (Rejected) ในข้อความเหล่านั้นอย่างน้อยเพียงใด โดยให้กลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อความที่เสนอมานั้นควรจะอยู่ตรงไหนเมื่อแบ่งความคิดเห็นทั้งหมดตั้งแต่เห็นด้วยมากที่สุดไปจนถึงไม่เห็นด้วยน้อยที่สุดออกเป็น 11 กลุ่มเท่า ๆ กัน เมื่อกลุ่มผู้ตัดสินได้พิจารณาตัดสินหมดทุกข้อความแล้วก็นำแต่ละค่ามาหาค่า Scale (Scale Value) นั่นคือหาตำแหน่งมัธยฐานของแต่ละ Scale สำหรับวัดทศณคติต่อไป

2. วิธี Summate Ratings หรือ Likert Method ซึ่งสร้างขึ้นโดย ลิเคอร์ท (Likert, 1970 : 150 - 151) เป็นวิธีการวัดทัศนคติด้วยการนำเอาข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติไปให้ผู้ตอบลงความเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความเหล่านั้นอย่างไรบ้าง เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วมีการกำหนดคะแนนให้ อาจเป็น 5 4 3 2 หรือ 1 ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางบวก (Positive Statement) และอาจเป็น 1 2 3 4 หรือ 5 ตามลำดับ หากเป็นข้อความในทางลบ (Negative Statement) จากนั้นนำข้อความทั้งหมดไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Item Analysis) โดยเลือกข้อความที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีและทัศนคติที่ไม่ดีได้ เพื่อนำไปใช้วัดทัศนคติต่อไป

3. วิธี Semantic Differential ของ ออสกู๊ด (Osgood, 1975 : 189) ซึ่งใช้วิธีนี้เพื่อวัดความหมายของมโนทัศน์ (Concept) ในรูปความหมายของคำคุณศัพท์ (Adjectives) โดยให้บุคคลทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นลงไปใน Scale ซึ่งอยู่ระหว่างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกับคู่หนึ่ง ๆ เช่น ดี - ไม่ดี ชอบ - ไม่ชอบ ฯลฯ ผู้ตอบจะต้องพิจารณาว่ามโนทัศน์ที่ตนเห็นมีความหมายสอดคล้องกับคุณศัพท์ในแต่ละ Scale อย่างไรมากน้อยแค่ไหน แล้วกรอกความเห็นลงไปใน Scale

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวัดทัศนคติของลิเคอร์ท ด้วยเหตุผลที่ว่าแบบของลิเคอร์ทนั้นเป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปและในการทำหน้าที่หน้าของคะแนน 5 ระดับนั้นช่วยให้สามารถหาระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกกว่าแบบอื่น ๆ และวัดองค์ประกอบของทัศนคติทั้ง 3 ด้าน คือ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

ความหมายของวิชาชีพพยาบาล (Professional Nursing)

ความหมายของวิชาชีพ

ลออ หุตางกูร (2528 : 96 - 97) ได้กล่าวว่า วิชาชีพ (Profession) เป็นเพียงคำที่สร้างขึ้นโดยคนเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้คนเข้าใจตรงกันได้ ตามความหมายสากล คำนี้หมายถึง บริการของอาชีพหนึ่ง ๆ ในระดับสถาบันของสังคมซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้

1. มีหน้าที่ให้บริการเฉพาะด้าน ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญแท้จริงในการนั้นเพื่อประกันสิทธิผลของบริการและความปลอดภัยของสังคม
2. เป็นบริการในสิ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ซึ่งสังคมพยายามจัดสรรขึ้น เพื่อให้บริการแก่สมาชิกตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง เช่น บริการทางการแพทย์ การพยาบาล การทนายความ ตุลาการ การศึกษา ฯลฯ และจะเพิ่มพูนมากขึ้นตามความเจริญในอารยธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการและเศรษฐกิจของแต่ละสังคม
3. เป็นบริการที่ต้องการธรรมจรรยาที่สูงพอของผู้ให้บริการ เพราะความมีสิทธิเฉพาะในการให้บริการนั้น ๆ ผู้ให้บริการจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริการ มีวิจรรณญาณและคุณธรรมเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ว่าจะไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนไม่ก่อความเสียหายให้แก่ผู้รับบริการและสังคมโดยรวม

อับราฮัม (Abraham. 1973 : 114) กล่าวว่า วิชาชีพ คือ ลักษณะงานหรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยสติปัญญาเป็นพื้นฐานและดำเนินการโดยบุคคลผู้ประกอบอาชีพซึ่งมีความรับผิดชอบสูง ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความรู้พื้นฐานและปฏิบัติได้จริงมากกว่าจะเป็นเพียงทฤษฎี นอกจากนี้วิชาชีพจะต้องมีความมั่นคงในตัวเองมีหลักการและเป็นการปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

สรุปได้ว่า อาชีพหรืองานที่จัดว่าเป็นวิชาชีพจะต้องมีลักษณะที่เป็นการปฏิบัติหรือการบริการเพื่อสังคม สังคมจะขาดบริการนี้ไม่ได้และการปฏิบัตินั้นจะต้องมีหลักวิชาการมาประกอบ

ผู้ปฏิบัติจะต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างเพียงพอมิใช่เป็นการปฏิบัติที่เกิดจากการปฏิบัติมานาน ๆ จนเคยชินหรือชำนาญ ดังนั้นการพยาบาลจึงถือว่าเป็นวิชาชีพ

ความหมายของพยาบาล

ลักษณะของวิชาชีพพยาบาลจะแตกต่างจากวิชาชีพอื่น ซึ่งคำจำกัดความของพยาบาลมีความสำคัญเพราะพยาบาลได้ยึดเอาไว้เพื่อเป็นลักษณะของการพยาบาลและเป็นเครื่องกำหนดหรือตัดสินพฤติกรรมของพยาบาลในสถานการณ์ต่าง ๆ คำจำกัดความของการพยาบาล (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, กระทรวงสาธารณสุข. 2530 : 11) ได้ให้ความหมายของการพยาบาลไว้ดังนี้

การพยาบาล เป็นศิลปะเพราะต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ ความพากเพียรอดทน เสียสละ รวมทั้งต้องปฏิบัติด้วยความชำนาญและใจรัก การพยาบาลเป็นวิทยาศาสตร์เพราะต้องใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่สังคม

การพยาบาล คือ การให้บริการแก่สังคมผู้ปฏิบัติต้องอาศัยความรู้และความชำนาญทั้งในด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ เพื่อสนองความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ และต้องมีพื้นฐานมาจากความเมตตากรุณาและความเสียสละเป็นสำคัญ

การพยาบาล คือ การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก คนชรา ผู้ป่วย คนพิการหรือทุพพลภาพซึ่งไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ให้ได้รับความสุขสบายบรรเทาจากความทุกข์ทรมานและหายจากโรคภัยไข้เจ็บตลอดจนช่วยเหลือในการส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพและการป้องกันโรคให้แก่ประชาชนทั่วไป ดังนั้นการให้การพยาบาลต้องมีพื้นฐานมาจากความเมตตากรุณา และความเสียสละเป็นสำคัญ และการพยาบาล เป็นกระบวนการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพราะว่าการพยาบาลจะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนอยู่เสมอไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมประชาชนในที่นี้หมายถึงคนที่มีสุขภาพดีและคนเจ็บป่วยไม่ว่าจะเป็นรายบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนรวมทั้งบุคลากรอื่น ๆ ในทีมสุขภาพโดยผู้ประกอบกรพยาบาลจะช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว สังคม เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการต่อสู้

กับความเจ็บป่วยและทุกข์ทรมานหรืออย่างน้อยก็ช่วยให้เข้าใจและยอมรับสภาพเจ็บป่วย นอกจากนี้การพยาบาลเป็นกระบวนการ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การพยาบาลจะมีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้ป่วย หรือผู้รับบริการและผู้รับบริการก็จะมีอิทธิพลต่อการพยาบาลเช่นกัน

ความหมายของวิชาชีพพยาบาล

มีผู้ให้ความหมายของวิชาชีพพยาบาลไว้ดังต่อไปนี้

เบรเดนเบอร์ก (Bredenberg. 1951 : 7 - 8) กล่าวว่าไว้ว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิทยาศาสตร์และศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้ป่วยทั้งหมด คือ ทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ พยาบาลจะต้องส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี โดยพยาบาลต้องเป็นทั้งผู้ให้คำแนะนำเป็นตัวอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพอนามัยรวมถึงการดูแลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สังคม และจิตใจของผู้ป่วยให้ดีขึ้นเท่ากับทางด้านร่างกาย นอกจากนี้พยาบาลต้องให้บริการทางด้านสุขภาพอนามัยแก่ครอบครัว ชุมชนและบุคคลด้วย

เลมเบอร์ตสัน (Lambertson. 1958 : 80 - 85) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลว่าเป็นกระบวนการที่มีการเคลื่อนไหว (Dynamic) การให้การรักษา (Therapeutic) และการศึกษา (Education) เพื่อจะค้นหาความต้องการทางด้านอนามัยของสังคมซึ่งบุคคลในทีมอนามัยจะต้องวางแผนเกี่ยวกับการรักษาทั้งหมดรวมด้วย หน้าที่โดยตรงของพยาบาลจะเกี่ยวข้องกับร่างกายจิตใจและสังคม ซึ่งมีผลต่อสุขภาพอนามัยของผู้ป่วย พยาบาลจะต้องค้นหาสาเหตุและวิธีแก้ไขเพื่อให้สุขภาพของผู้ป่วยคืนสู่สภาวะปกติหรือสามารถใช้ศักยภาพของตัวเองที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

จากการศึกษาความหมายของวิชาชีพพยาบาลดังกล่าวพอสรุปได้ว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ในการบริการทางด้านสุขภาพอนามัยแก่ผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ พยาบาลจะต้องส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี พยาบาลจะต้องค้นหาสาเหตุและวิธีแก้ไข เพื่อให้สุขภาพของผู้ป่วยคืนสู่ภาวะปกติ และอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กันเตอร์ (Gunter. 1976 : 131 - 136) ได้ศึกษาการพัฒนานักศึกษาพยาบาลในเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางหลักสูตรและจัดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาโดยส่งแบบสอบถาม จำนวน 120 ฉบับ ไปยังนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมิตเวสเทิร์น (Midwestern University) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 53 มีความเห็นว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เขาพอใจมากที่สุดตรงกับความคาดหวังที่ตั้งไว้ทั้งหมด ร้อยละ 24 นักศึกษาคิดจะลาออกจากมหาวิทยาลัยในระหว่างที่เรียนปีที่ 2 ร้อยละ 29 ในจำนวนนี้พบว่า นักศึกษาที่ตั้งใจลาออกอย่างจริงจังมากที่สุด และตั้งใจลาออกอย่างจริงจังถึง ร้อยละ 16 และ 20 ตามลำดับ ในด้านการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพนั้นพบว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรพิจารณา คือความสามารถในการช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าใจถึงความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตัวเอง ร้อยละ 91 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พยาบาลจะต้องยอมรับที่นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุดคือ การยอมรับความต้องการของผู้ป่วยและความเข้าใจในสื่อความหมายของผู้ป่วย ส่วนแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้เข้าเรียนพยาบาลก็คือ ต้องการช่วยเหลือประชาชน เป็นประการแรกและต้องการความรู้เป็นประการที่สอง

ดอนเนล (Donnell. 1978 : 2212 - A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกโครงการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพและอาชีพที่จะทำของนักเรียนชั้นปีที่ 12 ของโรงเรียนในรัฐมิสซิสซิปปี จากกลุ่มตัวอย่าง 356 คน ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจของนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาและอาชีพและนักเรียนส่วนมากรู้ถึงโครงการเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพอย่างกว้างขวาง

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นันทนา น้าฝน และคนอื่น ๆ (2524 : 25) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคและแต่ละชั้นปี เหตุการณ์ที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาในวิชาชีพพยาบาลมากที่สุด คือสมัครใจมาเรียนเอง เพราะรักวิชาชีพพยาบาล ร้อยละ 35.31 รองลงมาคือ เป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง ร้อยละ 31.76 และน้อยที่สุดคือ สมัครเรียนตามเพื่อน ร้อยละ 1.38

กองงานวิทยาลัยพยาบาล (2526 : 128) ได้ศึกษาเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล โดยทำการศึกษาแก่นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทุกวิทยาลัยทั่วประเทศ ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ที่มีหลักสูตรพยาบาล 4 ปี พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ตอนปลายปีการศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน และรายด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกเว้นความคิดเห็นด้านลักษณะงานในวิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัฒนา ศรีพจนารถ (2533 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยสวนกุหลาบ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพพยาบาลตามคำแนะนำของบิดามารดาหรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 28.1 มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมหาวิทยาลัย เท่ากับ 2.58 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมหาวิทยาลัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อานา กันทะเป็ง และทัศนีย์ ปัญจะ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ (ระดับต้น) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานในเรื่องภูมิลาเนาเดิม คณะแผนกเฉลี่ยสะสม รายได้ของครอบครัว การมีชีวิตของบิดามารดา อาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดาต่างก็มีเจตคติต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน นักศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ (ระดับต้น) ที่มีเหตุผลในการเลือกวิชาชีพพยาบาลและผดุงครรภ์ต่างก็มีเจตคติต่อวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้าศึกษาในวิชาชีพพยาบาลส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพพยาบาลตามคำแนะนำของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง และพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบ 2 วิธีนี้ ทั้งนี้เพราะการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการนำเอาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในวิชาชีพพยาบาลมา เป็นสถานการณ์ให้ นักศึกษาพยาบาลได้แสดงตามบทบาทที่กำหนด เพื่อให้มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลมากยิ่งขึ้น และ

การใช้กรณีตัวอย่างก็เช่นกัน เป็นการนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในวิชาชีพพยาบาลมาปรับปรุง และผูกเรื่องเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาพยาบาลศึกษา อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ดังนั้น การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีที่น่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลไปในทางที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 32 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น จำนวน 130 คน ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
 - 2.2 นำแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด
 - 2.3 นำคะแนนทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลทุกคนมาเรียงจากสูงลงมาต่ำแล้วคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 32 คน
 - 2.4 ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจของนักศึกษาพยาบาลในข้อ 2.3 เพื่อเข้าร่วมการทดลอง ในการทดลองมีนักศึกษามีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง 30 คน แล้วสุมนักศึกษาพยาบาลที่สมัครใจด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 24 คน
 - 2.5 สุ่มนักศึกษาพยาบาล จำนวน 24 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง
3. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง และทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นเนื้อหาสำหรับสร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
 - 1.2 สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
 - 1.3 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผศ.ดร.กาญจนา ทาสิตะพันธุ์ ดร.กุลยา ตันติผลลาชีวะ และผศ.บังอร เสดนนท์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับจุดมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล
 - 1.4 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองมาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 1.5 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร ะดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ตลอดจนวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

1.6 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองไปทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยทดลองทั้งสิ้น 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลา 16.00 – 16.50 น. ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2538 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาดาราศาสตร์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่างและทัศนคติวิชาชีพพยาบาล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นเนื้อหาสำหรับสร้างโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างจะประกอบด้วยสถานการณ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

2.3 นำโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ชูติเติม ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาตามสถานการณ์ และกิจกรรม

2.4 ปรับปรุงและแก้ไขโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 นำโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างที่ปรับปรุง และแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อความเหมาะสมของเนื้อหา ตลอดจนวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

2.6 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการวิจัยตัวอย่างไปทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยทดลองทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 - 16.50 น. ตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม 2538 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 73 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลที่สร้างขึ้นแล้วจากข้อ 3.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ชูเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง และแก้ไขแล้วจากข้อ 3.3 ไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลมาตรวจหาคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จัดเรียงคะแนนจากคะแนนสูงมายังคะแนนต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษาที่ได้คะแนนสูงและต่ำโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงและต่ำแล้วนำคะแนนของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบด้วย t-test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ระหว่าง 1.83 ถึง 5.69 รวม 45 ข้อ มาใช้ในการวิจัย

3.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.5 ไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของท่านเมื่อท่านเป็นพยาบาล
จะคิดอย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย /
ลงในช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านเห็นด้วยเป็นอย่างมากกับข้อความนั้น ๆ
เห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่
เห็นด้วยปานกลาง หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ ปานกลาง
ไม่เห็นด้วย หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยเป็นอย่างมากกับข้อความนั้น ๆ

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
0 พยาบาลเป็นวิชาชีพ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค						

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านเมื่อท่านเป็นพยาบาล จะรู้สึกอย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างพอสมควร
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
00 พยาบาลไม่รังเกียจ ผู้ป่วยที่อยู่ในระยะติดเชื้อโรค						

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของท่าน เมื่อท่านเป็นพยาบาล ท่านจะปฏิบัติอย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่แท้จริงของท่านเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

บ่อยที่สุด หมายถึง ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เป็นประจำ

บ่อย หมายถึง ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำเกือบทุกครั้ง

บางครั้ง หมายถึง ตรงกับพฤติกรรมของท่านบางครั้ง

ไม่บ่อย หมายถึง ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยมาก

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งมากจนเกือบไม่ทำเลย

ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	สำหรับผู้วิจัย
000 พยาบาลตั้งใจปฏิบัติงานพยาบาลด้วยความอดทน						

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้ 5	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อย	ให้ 4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้ 3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	น้อยครั้ง	ให้ 2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	นาน ๆ ครั้ง	ให้ 1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการใช้แบบ Randomized Two Group Pretest Posttest design ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง Randomized Two Group Pretest Posttest design (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2528 : 76 - 78)

การกำหนดเข้ากลุ่ม	สอบก่อน	การทดลอง	สอบหลัง
R (E ₁)	T ₁ E ₁	X ₁	T ₂ E ₁
R (E ₂)	T ₁ E ₂	X ₂	T ₂ E ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
E ₁	แทน	กลุ่มทดลองที่ 1 (การใช้สถานการณ์จำลอง)
E ₂	แทน	กลุ่มทดลองที่ 2 (การใช้กรณีตัวอย่าง)
X ₁	แทน	การทดลองโดยใช้สถานการณ์จำลอง
X ₂	แทน	การทดลองโดยใช้กรณีตัวอย่าง
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยใช้คะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจากการตอบแบบสอบถามในขั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างกับกลุ่มทดลองที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 16.00 – 16.50 น. ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2538

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 – 16.50 น. ตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2538

3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังใช้สถานการณ์จำลอง
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังใช้กรณีตัวอย่าง
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มก่อนและหลังที่ใช้สถานการณ์จำลองและใช้กรณีตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย
 - 1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยใช้สูตร t-test เทคนิค 25 % จากกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลภายในกลุ่ม โดยใช้ t-test for Dependent (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 176)

$$t = \frac{\frac{\sum D}{n - 1}}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง
 $\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังในแต่ละคู่
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 $(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังในแต่ละคู่ทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคู่ของคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

3.2 ทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลระหว่างกลุ่ม โดยใช้

t-test for Independent (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 172)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 และ
กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มทดลอง
กลุ่มที่ 1 และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนของกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
ΣD	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าวิกฤตที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
 2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้กรณีตัวอย่าง
 3. เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลหลังการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง
- ดังแสดงในตาราง 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ตาราง 2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและ
หลังการใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลอง 1	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	12	154.00	299	7841	14.48**
หลังทดลอง	12	178.92			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ภายหลังจากทดลองนักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองนักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น

ตาราง 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้กรณีตัวอย่าง

กลุ่มทดลอง 2	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	12	152.58	220	4682	5.1876**
หลังทดลอง	12	170.92			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ภายหลังจากทดลองนักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้กรณีตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง 1	12	24.92	35.52	2.074*
กลุ่มทดลอง 2	12	18.33	58.83	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและ
นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ใช้
กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้กรณีตัวอย่าง
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลที่ใช้กรณีตัวอย่าง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นหลังจากใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นหลังจากใช้กรณีตัวอย่าง
3. นักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ใช้กรณีตัวอย่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 32 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2537 ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง
3. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยใช้คะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจากการตอบ

แบบสอบถามในชั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดกระทำกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 16.00 - 16.50 น. ตั้งแต่ วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2538

2.2 ผู้วิจัยจัดกระทำกับกลุ่มทดลองที่ 2 ตามโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพวิชาชีพพยาบาล โดยการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 – 16.50 น. ตั้งแต่ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2538 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2538

3. ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยใช้แบบสอบถามชุดเดิม

4. นำคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้กรณีตัวอย่าง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง โดยใช้ t-test แบบ Independent Sample

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นภายหลังใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้กรณีตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นภายหลังใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จัหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กนกรัตน์ พงษ์สมุทร (2537 : 65) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นหลังการทดลองและสอดคล้องกับการวิจัยของ ทรายทอง ตั้งวงศ์วรกิจ (2537 : 78) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาดีขึ้นหลังการทดลอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ พวงพยอม ชิดทอง (2536 : 40) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีการประหยัดสูงขึ้นหลังการทดลอง จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ เพราะสถานการณ์จำลองเป็นการเลียนแบบสภาพการณ์หรือสมมติการณ์ต่าง ๆ ให้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในวิชาชีพ

พยาบาลมากที่สุด โดยผู้เรียนได้ศึกษาตามขั้นตอนคือ ได้ศึกษาเรื่องที่กำหนดขอบเขตของเนื้อเรื่องไว้ มีการหาตัวผู้แสดง เตรียมตัวผู้แสดง ผู้แสดงได้อ่านเอกสาร และแสดงบทบาทตามสถานการณ์ในเอกสาร หลังจากนั้นวิเคราะห์เรื่องราวที่แสดงร่วมกันแล้วอภิปรายและสรุปผลการแสดง ทำให้ผู้เรียนเกิดความกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าคิดและกล้ากระทำ และสถานการณ์จำลองยังช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหาจากสถานการณ์จำลองนั้น ๆ ด้วยตนเอง (สมบุรณ์ เสนียวงศ์ ๒๕๒๕ : ๑๗ - ๑๘) ทำให้เกิดทักษะในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา มีความเข้าใจในสถานการณ์นั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และสถานการณ์จำลองสามารถสร้างอารมณ์ ทัศนคติ ความสนใจและชักจูงให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการได้ จึงกล่าวได้ว่าสถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลให้ดีขึ้นได้

2. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อัจจิมา จินวาลา (๒๕๓๕ : ๖๔) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกรณีตัวอย่างมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้นหลังการทดลองและสอดคล้องกับการวิจัยของ พิชรินทร์ ธารีรัฐการพ์ (๒๕๓๕ : ๘๓ - ๘๖) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างมีความสามารถในการแก้ปัญหาดีขึ้นหลังการทดลอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (๒๕๓๒ : ๗๐ - ๗๘) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการสอน โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังการทดลอง จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ เพราะกรณีตัวอย่างเป็นการนำเอาเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง นอกจากนี้ สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (๒๕๓๐ : ๒๔) กล่าวเพิ่มเติมว่า กรณีตัวอย่างเป็นการสื่อสารที่มีคุณค่า น่าสนใจสำหรับผู้เรียนและเป็นกระบวนการที่เน้นบรรยากาศประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นการสอนที่แบ่งกลุ่มผู้เรียน ทำงานเป็นกลุ่ม ให้อิสระแก่ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางปัญญา ทักษะในการทำงานกลุ่มและทักษะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งธีรวัฒน์ นิจนตร (2528 : 26 - 28) กล่าวว่า บรรยาภาศนชั้นเรียนแบบประชาธิปไตยนั้นมีความสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้สูงขึ้น จึงกล่าวได้ว่า กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลให้ดีขึ้นได้

3. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 และถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง จะพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีกว่าการใช้กรณีตัวอย่าง ทั้งนี้เพราะอาจเนื่องมาจากสถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนได้ดูการแสดงบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปในการทดลองแต่ละครั้ง ผู้เรียนจึงเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีความคิดว่า เพื่อนในกลุ่มจะเลือกตนเป็นผู้แสดงบทบาท จึงก่อให้เกิดความตื่นเต้นและแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทิศนา แหม่มผิ และคนอื่น ๆ (2522 : 202) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสถานการณ์จำลองไว้ว่า ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความสนใจ และสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน ถึงแม้ว่าการทดลองทั้ง 2 กลุ่มจะยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ กรณีตัวอย่างเป็นเพียงการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นน้อยกว่ากลุ่มที่ใช้สถานการณ์จำลอง จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลที่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลที่ใช้กรณีตัวอย่าง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกัน โดยการใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลดีกว่าการใช้กรณีตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้โดยการใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลได้ดีกว่าการใช้กรณีตัวอย่าง จึงเป็นแนวทาง สำหรับอาจารย์ อาจารย์แนะแนว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลองไปพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นอันดับแรก และใช้กรณีตัวอย่างเป็นอันดับต่อมา

1.2 ในการนำสถานการณ์จำลองและกรณีตัวอย่างไปใช้ในการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผู้ที่นำไปใช้จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับวิธีการและลำดับขั้นตอนของวิธีดังกล่าวก่อนจะนำไปใช้เพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามระยะยาวหลังเสร็จสิ้นการทดลอง เช่น 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น เพื่อติดตามความคงทนของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ต่อไป โดยทดลองกับนักศึกษาพยาบาลระดับชั้นปีอื่น ๆ เช่น ชั้นปีที่ 2 ,3 และ 4 เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้กรณีตัวอย่าง เช่น การใช้บทบาทสมมติ เกม และเทคนิคแม่แบบ เป็นต้น

2.4 ในการทดลองใช้กรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยควรกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่และควรใช้สื่อในการให้ข้อมูลมีความหลากหลาย นอกเหนือจากแจกเอกสารอย่างเดียว เช่น วีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

2.5 ในการทดลองพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลมีส่วนเกี่ยวข้องกับด้วย เช่น ในการใช้สถานการณ์จำลอง ถ้านักศึกษาไม่ชอบแสดงออก อาจได้ผลไม่ดีนัก เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ พงษ์สมุทร. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- กฤษณา บุญคุ้ม. การศึกษาผลการสอนโดยวิชาการสำรวจสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น ป.6. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสกรัมย์. จิตวิทยาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, 2528.
- จตุรรัตน์ เทียนก้อน. การศึกษาเปรียบเทียบความมีวินัยทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนสังคมศึกษา โดยการใช้เกมสถานการณ์จำลอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- จันทวิส พันธุ์สุข. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางแดง จังหวัดมุกดาหาร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- จารุวรรณ เพ็ญสุข. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยการใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- จินตนา ยูนิพันธุ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาล
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ฉันทนา ภาคบงกช. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2525.
- ชูศักดิ์ สิงห์อุตร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษา
กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ไชยรัตน์ ปราณี. การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความ
รับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอน
แบบซินติเคทกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ธีรวัฒน์ นิจนตร. "บรรยากาศในการเรียนกับการสร้างเสริมสติปัญญาและคุณลักษณะที่สำคัญ
แก่เยาวชน," ครูปริทัศน์. 10 : 25 - 28 ; มกราคม 2528.
- ณัฐรา ระกำพล. ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนนทบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ดวงเดือน เทศวานิช. หลักการสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร, 2530.

ทรายทอง ตั้งวงศ์ถาวรกิจ. การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิค
แม่แบบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
วัดธาตุทอง (เรือนเขียวสะอาด) กรุงเทพมหานคร. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ทีศนา แชนมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ :
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

นันทนา นัฒน และคนอื่น ๆ. "การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข," ใน รายงานประกอบ
การศึกษาวิชาพื้นฐานการวิจัยการพฤติกรรมศาสตร์. หน้า 25. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
วิจัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

นาคยา ภัทรแสงไทย. ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

บุญทัน อยู่ชมบุญ. หลักการสอน. เชียงราย : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงราย, 2533.

บุณรีบ คักคัมณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปริณานิพนธ์
กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

พยอม วงศ์สารศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.

พวงพยอม ชิตทอง. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่. ปริณานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.

- พัชรินทร์ ธาวีรัฐการพ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบเทคนิคศึกษา
กรณีตัวอย่าง. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- พัฒน์วดี เสริมทวัฒน์. ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล และพยาบาลโรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์
วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
- พุทธชาติ เพชรสถิต. การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่ม
ที่มีต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรม
มงคล กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- โยธิน คັນสนยุทธ และคนอื่น ๆ. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
- ลออ หุตางกูร. จรรยาสำหรับพยาบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2528.
- วรรณ เลิศชัยนดี. ผลการสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองที่มีต่อแนวคิดแก้ปัญหา และ
ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วรารักษ์ ตระกูลสถิต. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลในการฝึก
ปฏิบัติงานของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัดงานการแพทย์
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วัชรพร จับเกตุ. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณย์อนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

วัฒนา ศรีพจนารถ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยสวนกุหลาบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 2533. อัดสำเนา.

วารี ภิระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วิภา แดงเจริญ. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีฐานะชั้นปีต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

สมจิต หनुเจริญกุล. "พยาบาลปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาล," ใน รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง คุณภาพพยาบาล. สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2527.

สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วยการเรียนรู้ ทักษะทางกิน ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สมพงษ์ จิตระดับ. "การสอนจริยศึกษาด้านสถานการณ์จำลอง," ประชาศึกษา 24(6) : 15 - 21 ; มีนาคม 2530.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับปรุงกิจกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, กรม. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาพยาบาล. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กรมสำนักงานปลัดกระทรวง, 2530.

———. การศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษาพยาบาลรุ่นปีการศึกษา 2524. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล กรมสำนักงานปลัดกระทรวง, 2526.

สำเร็จ เวชสมุทร. "กิจกรรมสถานการณ์จำลองในวิทยาลัยครู," คู่มือวิธีค้น. 5(2) : 18 - 22 ; ธันวาคม 2533.

สาส์ สาส์กุล. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ เจตคติวิชาชีพพยาบาล และความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาลระดับต้น ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดกรมการแพทยทหารเรือ กองทัพเรือ กระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534. อัดสำเนา.

สุชัย ชีรากร. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2525.

สุทิน บุญชูวงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตร สภาพการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530.

สุนน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ. "โรงเรียนประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรม," ใน จริยศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

อรพิน แสงสว่าง. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535. อัดสำเนา.

อัจจิมา จินวาลา. การเปรียบเทียบของกิจกรรมกลุ่มและการมีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

อาไพ สุจริตกุล. "ข้อเสนอแนะการสอนโดยใช้กิจกรรม และเทคนิควิธีการต่าง ๆ," เอกสารประกอบวิชา 413 803 การฝึกอบรมครูประจำการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.

อานา กันทะเบ็ง และ ทศนีย์ ปัญจะ. รายงานการวิจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ ระดับต้น. นครสวรรค์ : ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2534.

- Abraham, Flexner. "Is Social Work a Profession?", in Preceeding of the National Conference of Charisties and Correction : Chicago : Hillmann, 1915 : p.576 ; "Quoted in" Virginia C., Conley Curriculum and Instruction in Nursing. p. 144. Boston: Little, Brown and Company, 1973.
- Allport, Gardow W. "The Handbook of Social Psychology," in The Nature of Attitudes and Attitude Change. p. 142. Massachusette : Weisley Publishing Co., 1978.
- Beck, Isabel H. and Bruce Monroe. "Some Dimension of Simulation Student Cognitive Retention and Pupil Teach Effect Perception," Dissertation Abstracts International. 4713 - A; February, 1974.
- Bredenberg, Viola Constance. Nursing Service Research. Philadelphia : J.B. Lippincott Company, 1951.
- Donnell, Linda Blisset. "A Study of the Perceptions of the Availability and Desirabilty of Vocational Education Programs and Careers," Dissertation Abstracts International. 39 : 2212 A ; October, 1978.
- Geller, Danial M. "Involvement in Role-Playing Simulation A Demonstration with Studies on Obedience," Journal of Personality and Social Psychology. 36 : 235 ; March, 1978.

- Gunter, Laurie M. "The Developing Nursing Student Part II Attitude Toward Nursing as Career," Nursing Research. 18 : 131 - 136; March - April, 1967.
- Lambertson, Eleanor C. Education for Nursing Leadership. Philadelphia: J.B. Lippincott Company, 1958.
- Leopoldo, Joseph Macias. "The Use of Simulation in Foreign Language Teacher Education in Activity Specific Teaching Simulation," Dissertation Abstracts International. 33 : 1567 - 1568; October, 1972.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehman. Measurement and Evaluation and Psychology. New York : Rinehart and Winston. 1973.
- Rokeach, Milton. Belief Attitude and Valuse. p.122 San Francisco, Jersey-Bass, Inc., 1970.
- Schultz, Landall L. Simulation in Social and Administrative Science. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1972.
- Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York : John Wiley and Son, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- 1. แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล**
- 2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล**
- 3. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง**

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านความคิด

ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการถามความคิดของท่านเมื่อท่านเป็นพยาบาลจะคิด

อย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใด

ช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ตรงกับความคิดของท่านมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง ตรงกับความคิดของท่านบ้าง

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
1.	พยาบาลที่มีความรู้ความสามารถ ได้รับการยอมรับจากแพทย์.....						
2.	พยาบาลควรเข้าร่วมสัมมนาวิชาการ ที่หน่วยงานของตนจัดขึ้น						
3.	พยาบาลเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่อง จากสังคม						
4.	พยาบาลมีโอกาสร่วมประชุม วิชาการที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ..						

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
5.	พยาบาลทำงานเสมือนคนรับใช้ ของผู้ป่วย						
6.	พยาบาลควรบอกผู้ป่วยให้ทราบ ก่อนที่จะให้การพยาบาลทุกครั้ง						
7.	พยาบาลที่ศึกษาต่อในระดับสูง มีความก้าวหน้าวิชาชีพ						
8.	พยาบาลส่วนใหญ่เป็นกันเองกับ ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย						
9.	วิชาชีพพยาบาลไม่เจริญ ก้าวหน้าเท่าเทียมวิชาชีพอื่น						
10.	พยาบาลมีที่พักอาศัยที่สะอาด						
11.	พยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือ เพื่อนมนุษย์						
12.	พยาบาลมีความสามารถในการ ดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี						
13.	พยาบาลต้องมีความอดทนและมี การเสียสละ						
14.	แพทย์เป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือกับ พยาบาลเป็นอย่างดี						
15.	พยาบาลเป็นกันเองกับผู้ร่วม งานทุกคน						

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการถามความรู้สึกของท่านเมื่อท่านเป็นพยาบาล
จะรู้สึกอย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ
ดังนี้คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างพอสมควร
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1.	พยาบาลไม่รังเกียจผู้ป่วยที่อยู่ในระยะติดเชื้อโรค						
2.	พยาบาลไม่ชอบดูแลผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้						
3.	พยาบาลภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ .						
4.	พยาบาลหงุดหงิดที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะเลอะเทอะ .						

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
5.	พยาบาลที่ผิดหวังในการศึกษาต่อ มักเกิดความเบื่อหน่ายใน การปฏิบัติงาน.....						
6.	พยาบาลผิดหวังต่อวิชาชีพพยาบาล เพราะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่มั่นคง						
7.	พยาบาลภูมิใจที่ได้เชิดตัวผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยสุขสบาย						
8.	พยาบาลเต็มใจที่จะเข้าร่วมประชุม วิชาการที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ..						
9.	พยาบาลพอใจที่มีที่พักอาศัย ที่สะอาด						
10.	พยาบาลเป็นวิชาชีพที่น่าเบื่อเพราะ ต้องจำใจอยู่กับผู้ป่วยตลอดเวลา						
11.	พยาบาลพอใจที่ทันเวลาให้ผู้ป่วย จนกระทั่งแผลหาย						
12.	พยาบาลพึงพอใจที่ญาติผู้ป่วย ปฏิบัติตามคำแนะนำ						
13.	พยาบาลภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล เพราะได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์						

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
14.	แพทย์พอใจที่พยาบาลร่วมมือ ในการปฏิบัติงาน						
15.	พยาบาลไม่พอใจญาติผู้ป่วยที่ไม่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงพยาบาล						

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการถามการปฏิบัติงานของท่านเมื่อท่านเป็นพยาบาล

ท่านจะปฏิบัติอย่างไรต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ
ดังนี้คือ

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านบ้างบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งมาก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งมาก
จนเกือบไม่ทำเลย		

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	สำหรับ ผู้วิจัย
1.	พยาบาลหลีกเลี่ยงการปฏิบัติ งานพยาบาลต่อผู้ป่วยในระยะ ติดเชื้โรค						
2.	พยาบาลเข้าร่วมประชุม วิชาการที่จัดขึ้นในหน่วยงาน ...						
3.	พยาบาลทำงานพิเศษเพื่อให้มี รายได้สามารถจุนเจือครอบครัว						
4.	พยาบาลหลีกเลี่ยงการติดเชื้โรค โดยการป้องกันตนเอง						
5.	พยาบาลเข้าร่วมประชุม วิชาการที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ...						
6.	พยาบาลตั้งใจปฏิบัติงานพยาบาล เพราะมีที่พักอาศัยสะดวก ...						
7.	พยาบาลกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงานพยาบาล						
8.	ญาติผู้ป่วยปฏิบัติตามคำแนะนำ ของพยาบาล						
9.	พยาบาลตั้งใจปฏิบัติงาน พยาบาลด้วยความอดทน						

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	สำหรับ ผู้วิจัย
10.	การศึกษาต่อในระดับสูงทำให้ พยาบาลประสบความสำเร็จใน การปฏิบัติงาน						
11.	พยาบาลไม่กระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงานพยาบาลเพราะมีราย ได้น้อย						
12.	พยาบาลสนใจปฏิบัติงานพยาบาล เพราะภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล						
13.	พยาบาลที่ปฏิบัติงานพยาบาล ด้วยความกระตือรือร้นย่อมประสบ ความสำเร็จในหน้าที่						
14.	พยาบาลหลีกเลี่ยงปฏิบัติงาน พยาบาลในเวรบ่าย เวรดึก เพราะทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ						
15.	พยาบาลหลีกเลี่ยงการดูแลให้ การพยาบาลแก่ผู้ป่วย						

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
ก. ด้านความคิด		ข. ด้านความรู้สึก		ค. ด้านแนวโน้มนะ แสดงพฤติกรรม	
1.	2.20	1.	3.37	1.	2.02
2.	2.48	2.	3.90	2.	5.27
3.	2.62	3.	2.37	3.	4.90
4.	5.24	4.	5.53	4.	4.95
5.	2.10	5.	3.76	5.	4.15
6.	3.36	6.	2.01	6.	3.68
7.	3.74	7.	3.95	7.	2.95
8.	3.09	8.	2.01	8.	3.00
9.	3.14	9.	3.08	9.	3.08
10.	1.83	10.	3.57	10.	3.97
11.	2.03	11.	4.24	11.	5.36
12.	2.20	12.	2.82	12.	3.34
13.	2.53	13.	2.05	13.	3.14
14.	2.41	14.	3.01	14.	2.97
15.	2.71	15.	5.69	15.	4.35

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.86

ตาราง 6 แสดงคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้
สถานการณ์จำลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1.	163	192
2.	162	179
3.	160	184
4.	159	184
5.	158	177
6.	157	180
7.	156	188
8.	152	186
9.	149	169
10.	147	167
11.	144	178
12.	141	163

ตาราง 7 แสดงคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้
กรณีตัวอย่าง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1.	162	187
2.	160	170
3.	159	174
4.	158	182
5.	157	172
6.	157	168
7.	153	179
8.	151	174
9.	148	153
10.	145	159
11.	142	172
12.	139	161

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	-	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน 2. เพื่อให้นักศึกษาทราบรายละเอียดของการใช้สถานการณ์จำลอง 3. เพื่อให้นักศึกษาทราบความหมายและความสำคัญของทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง 2. ให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันโดยให้นักศึกษาเล่นเกมอยู่ไหนเอ่ย? 2.1 ให้นักศึกษาแต่ละคนหยิบรูปสัตว์ที่ถูกแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ 2.2 ให้นักศึกษานำรูปสัตว์ที่ตนได้ไปหาชิ้นส่วนจากเพื่อนเพื่อต่อเป็นรูปสัตว์ที่สมบูรณ์ 2.3 เมื่อต่อรูปสัตว์แล้ว ให้นักศึกษาแต่ละคู่ ชักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน (ใช้เวลา 10 นาที)

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				2.4 เมื่อหมดเวลาให้นักศึกษาออกมาหน้าชั้นที่ละคู่ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนแก่เพื่อนนักศึกษาคนอื่น 2.5 เมื่อนักศึกษาออกมาแนะนำตนเองครบแล้วให้ช่วยกันสรุปวัตถุประสงค์และประโยชน์ของกิจกรรม 2.6 ผู้วิจัยสรุปอีกครั้งว่ากิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย ? นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้มีโอกาสเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเองเพื่อจะได้คุ้นเคยกันและสร้างความรู้สึกที่ติดต่อกัน 3. เมื่อบรรยายภาคในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเองและทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง วัตถุประสงค์ ขั้นตอน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการปฏิบัติ การพยาบาล	เสี่ยงต่อภาวะ การติดเชื้อโรค	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาลด้าน การปฏิบัติกรพยาบาล เรื่อง เสี่ยงต่อภาวะ การติดเชื้อโรค	ในการใช้สถานการณ์จำลอง และประโยชน์ของสถานการณ์ จำลองและชี้แจงเกี่ยวกับวัน เวลาและสถานที่ในการใช้ สถานการณ์จำลอง 4. ผู้วิจัยอธิบายความหมาย และความสำคัญของทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาล 5. เปิดโอกาสให้นักศึกษา ซักถามข้อสงสัยและนัดหมาย วันเวลาและสถานที่ที่จะพบกัน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยมี วิธีดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ทุกครั้ง ดังนี้ 1. ชั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้อง การให้นักศึกษาเรียนรู้และ แจกเนื้อเรื่องสถานการณ์ จำลองที่นำมาหลังจากนั้น

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
3	ทัศนคติต่อวิชา พยาบาลด้าน การปฏิบัติ พยาบาล	ฉันทะน้อยชนะ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาลด้าน การปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง ความอดทนและ การเสียสละ	นักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกัน เลือกผู้แสดงบทบาท ใช้ เวลาประมาณ 10 นาที 2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม นัก ศึกษาแสดงบทบาทไปตาม เหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลา
4	ทัศนคติต่อวิชา พยาบาล ด้าน การปฏิบัติการ พยาบาล	อาชีพที่ฉันรัก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาล ด้าน การปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การประกอบ อาชีพ	ประมาณ 20 นาที 3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปราย ผล ผู้วิจัยให้นักศึกษาทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ ต่าง ๆ โดยเน้นที่เนื้อหาและ บรรยากาศของการแสดง ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 4. ขึ้นสรุป นักศึกษาช่วยกัน
5	ทัศนคติต่อวิชา วิชาชีพพยาบาลด้าน บรรณารักษะใน การปฏิบัติการ พยาบาล	ดวงกมลไม่กล้า	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาลด้าน บรรณารักษะในการ ปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการ ยอมรับจากแพทย์	สรุปสาระและข้อคิดที่ได้จาก สถานการณ์จำลองและผู้วิจัย สรุปเพิ่มเติม ใช้เวลา ประมาณ 10 นาที

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
6	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยากาศในการ ปฏิบัติกร พยาบาล	พยาบาลตัวอย่าง	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยากาศในการ ปฏิบัติงาน เรื่อง การ ได้รับการยอมรับจาก พยาบาล	
7	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านบรรยากาศ ในการปฏิบัติ การพยาบาล	บริการที่ประทับใจ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ วิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยากาศในการ ปฏิบัติงาน เรื่อง การ ได้รับการยอมรับจาก ผู้ป่วย	
8	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยากาศในการ ปฏิบัติกร พยาบาล	อารมณ์เป็นเหตุ	เพื่อพัฒนาทัศนคติด้าน บรรยากาศในการ ปฏิบัติงานการพยาบาล เรื่อง การได้รับการ ยอมรับจากญาติผู้ป่วย	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
9	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	ความสำเร็จ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เรื่อง การศึกษาต่อและตำแหน่งหน้าที่การงาน	
10	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการ	สวัสดิการของเงิน	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการ เรื่อง รายได้และที่พักอาศัย	
11	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลด้านบรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพและด้านสวัสดิการ	สิ่งที่ฉันภูมิใจ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลด้านบรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพและด้านสวัสดิการ	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	—	1. เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมสถานการณ์จำลอง 2. เพื่อให้นักศึกษานำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และในวิชาชีพพยาบาล	1. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึกของนักศึกษาหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรมสถานการณ์จำลอง 2. ผู้วิจัย นักศึกษาอภิปรายและสรุปร่วมกัน ถึงผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมสถานการณ์จำลองและการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักศึกษาและกล่าวปิดกิจกรรม

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง

ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม

-

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เพื่อให้นักศึกษาทราบรายละเอียดของการใช้สถานการณ์จำลอง
3. เพื่อให้นักศึกษาทราบความหมายและความสำคัญของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

อุปกรณ์ที่ใช้

ชิ้นส่วนรูปสัตัว

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักศึกษาแนะนำตนเอง
2. ให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน โดยให้นักศึกษาเล่นเกมอยู่ไหนเอ๋ย? มีขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ให้นักศึกษาแต่ละคนหยิบรูปสัตัว ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
 - 2.2 ให้นักศึกษานำรูปสัตัวที่ตนได้ ไปหาชิ้นส่วนจากเพื่อนเพื่อต่อ

เป็นรูปสัตัวที่สมบูรณ์

2.3 เมื่อต่อรูปสัตว์แล้ว ให้นักศึกษาแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัว

ซึ่งกันและกัน

2.4 เมื่อหมดเวลา ให้นักศึกษาออกมาหน้าชั้นที่ละคู่ ผลัดกันแนะนำ
เพื่อนที่เป็นคู่ของตนแก่เพื่อนนักศึกษาคณะอื่น

2.5 เมื่อนักศึกษาแนะนำตนเองจนครบแล้วให้ช่วยกันสรุปวัตถุประสงค์
และประโยชน์ของกิจกรรม

2.6 ผู้วิจัยสรุปอีกครั้งว่า กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษา
ได้มีโอกาสเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เพื่อจะได้คุ้นเคยกัน และสร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน

3. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดของการใช้สถานการณ์จำลองในเรื่อง
ของความหมาย วัตถุประสงค์และขั้นตอนของการใช้สถานการณ์จำลอง

4. ผู้วิจัยอธิบายความหมายและความสำคัญของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย แจกโปรแกรม
การใช้สถานการณ์จำลอง นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อกิจกรรม

2. สังเกตการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการตอบคำถาม อภิปราย และ
สรุปผล

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง
ครั้งที่ 2

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เตียงผู้ป่วย โต๊ะทำงาน ถาดอาหาร
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เรื่อง "เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้สำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกรพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง
เรื่อง เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค

ฉากที่ 1

บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วยตึกอายุรกรรมหญิงของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง
น.ส.รัตนาวดี นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร
ระดับต้น ชั้นปีที่ 1 ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยชื่อ นางสาว
อายุ 53 ปี ป่วยด้วยโรคหัวใจโรคปอด ระยะแพร่กระจายเชื้อ นอนพัก
ที่ห้องแยกโรค มีอาการอ่อนเพลียมาก มีไข้ต่ำ ๆ หายใจหอบ
(30 ครั้ง/นาที) ต้องให้ออกซิเจน (O₂ Canular 5 litre/min)
เป็นพัก ๆ มีอาการไอบ่อยครั้ง มีเสมหะสีขาวขุ่น

น.ส.รัตนาวดี : (เดินมาหาอาจารย์นิเทศก์) อาจารย์คะ หนูอยากจะขอเปลี่ยน
ผู้ป่วยรายใหม่ (case)

อาจารย์นิเทศก์ : ทำไมล่ะคะ

น.ส.รัตนาวดี : หนูปวดศีรษะคะ

อาจารย์นิเทศก์ : หนูทานยาหรือยังคะ

น.ส.รัตนาวดี : หนูทานยาแล้วคะ

อาจารย์นิเทศก์ : จั๊นเดี๋ยวกงทุกเลา หนู ... case อื่นจะหนักกว่านี้มากนะคะ หนูจะยังไม่ไหว
เดี๋ยวก้ออาการหนูไม่ดีขึ้น ค่อยบอกครูอีกทีแล้วกันนะคะ

น.ส.รัตนาวดี : คะ

อาจารย์นิเทศก์ : อาทิตย์ที่แล้วหนูก็ขอเปลี่ยน case กับครูไข้หรือเบสาคะ

น.ส.รัตนาวดี : อาทิตย์ที่แล้วหนูเป็นหวัดคะ

อาจารย์นิเทศก์ : ไข้เปลี่ยนจาก case นี้ เป็น case อื่นหรือเบสาคะ

น.ส.รัตนาวดี : คะ

ฉากที่ 2บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

หลังจากนั้นอาจารย์นิเทศก์สังเกตเห็นว่า น.ส.รัตนาวดี ไม่พูดคุยกับผู้ป่วย พยายามหลีกเลี่ยงการพยาบาลผู้ป่วย และให้เพื่อนคือ น.ส.อ่อนจันทร์ ดูแลผู้ป่วยแทน

น.ส.รัตนาวดี : อ่อนจันทร์ ช่วยป้อนอาหารกลางวันให้ผู้ป่วยของเราหน่อยนะ เพราะเรา รู้สึกไม่ค่อยสบาย ท้องเสีย ไม่สามารถนั่งป้อนอาหารให้ผู้ป่วยได้

น.ส.อ่อนจันทร์ : เธอท้องเสียตั้งแต่เมื่อไหร่ ไม่เห็นบอกเลย พอจะทำงานไหมมัย เคี้ยวฉัน จะป้อนอาหารให้ผู้ป่วยเองนะ

น.ส.รัตนาวดี : ขอบใจเธอมากนะ

น.ส.อ่อนจันทร์ : ไม่เป็นไรหรอก

บรรยาย : ขณะที่ น.ส.อ่อนจันทร์ กำลังป้อนอาหารให้นางสมาใจอยู่นั้น น.ส.รัตนาวดี ได้ช่วยเพื่อนเขียนประวัติผู้ป่วยที่รับใหม่ โดยไม่สนใจนางสมาใจ ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ตนต้องรับผิดชอบ และ น.ส.รัตนาวดีได้ให้ญาติผู้ป่วยทำการเช็ดหน้า เช็ดตัวให้ผู้ป่วยเองในช่วงบ่าย

ฉากที่ 3บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วย อายุรกรรมหญิงที่โต๊ะประชุม

ในช่วง post confence มีอาจารย์นิเทศก์ 1 คน กับ นักศึกษา 3 คน นั่งพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่เวลา 14.00 - 15.30 น.

อาจารย์นิเทศก์ : การดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะติดเชื้อ ซึ่งสามารถแพร่กระจายเชื้อมาสู่เรา นักศึกษาควรทำอย่างไรคะ

น.ส.รัตนาวดี : ควรอยู่ห่าง ๆ ผู้ป่วยที่สุดคะ ะให้การพยาบาลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

อาจารย์นิเทศก์ : ถ้าเราซึ่งเป็นพยาบาลอยู่ห่าง ๆ ผู้ป่วยแล้ว ใครจะให้การพยาบาลล่ะคะ เพราะคนที่จะให้การพยาบาลได้ดีที่สุดก็คือเรา ถ้าเราทำแบบนั้นเมื่อไร ผู้ป่วยจะหายกลับบ้านได้

- น.ส. อ่อนจันทร์ : หนูคิดว่าเราควรยึดหลักการป้องกันตัวเองในขณะให้การพยาบาล
- อาจารย์นิเทศก์ : ถูกต้องค่ะ ก่อนอื่นเราต้องทราบว่าโรคที่ผู้ป่วยกำลังเป็นอยู่นั้นจะติดต่อถึงผู้อื่นทางใดและติดต่อได้อย่างไร แล้วเราจึงป้องกันไม่ให้เชื้อโรคนั้นติดต่อถึงเราโดยที่ผู้ป่วยเองต้องได้รับการพยาบาลที่ครบถ้วนและต่อเนื่องจากพยาบาล
- น.ส. อ่อนจันทร์ : อย่างเช่นไม่สัมผัสเสมหะผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อทางระบบหายใจหรือไม่สัมผัสเลือดผู้ป่วยเอดส์ขณะฉีดยา หรือเจาะเลือดซ้ำมัยคะอาจารย์
- อาจารย์นิเทศก์ : ค่ะ
- น.ส. จันทรา : หรือล้างมือหลังจากให้การพยาบาลทุกครั้งงั้มัยคะ
- อาจารย์นิเทศก์ : ค่ะ เพราะฉะนั้น การบ้านวันนี้ นักศึกษาต้องไปอ่านเรื่องการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

จากที่ 4

บรรยาย

ห้องแยกโรค

วันรุ่งขึ้น อาจารย์นิเทศก์มอบหมายให้ น.ส. รัตนาวดี ดูแลนางสมใจ อีกครั้งหนึ่งและในวันนี้อาจารย์สังเกตเห็นว่า น.ส. รัตนาวดี ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดได้เช็ดหน้า เช็ดตัว ป้อนอาหารและพูดคุยกับผู้ป่วย

น.ส. รัตนาวดี : (เก็บถาดอาหารและลูกออกจากเตียงผู้ป่วยและพบอาจารย์นิเทศก์)

อาจารย์นิเทศก์ : หนูให้การพยาบาลผู้ป่วยได้ดีกว่าเมื่อวานนี้นะคะ เท่าที่ครูสังเกตเห็น

น.ส. รัตนาวดี : หลังจากที่เราอาจารย์ Post Conference เมื่อวานนี้ ทำให้หนูมั่นใจมากค่ะ ว่าถ้าหนูป้องกันตัวเองอย่างถูกหลักแล้ว หนูจะติดโรคจากผู้ป่วยได้ยาก

อาจารย์นิเทศก์ : ถูกต้องค่ะ ดีแล้วนะคะ เพราะจะทำให้ผู้ป่วยไม่รู้สึกรังเกียจกลัวว่าตนเองจะเป็นที่รังเกียจต่อคนอื่น ๆ ด้วย

น.ส. รัตนาวดี : ขอบคุณท่านอาจารย์มากค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : หนูทำดีแล้วค่ะ

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 3

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ฉันเหนื่อยนะ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง ความอดทนและการเสียสละ
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เฝือกผู้ป่วย เครื่องวัดความดันโลหิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกรรพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ฉันทะนุญ

ฉากที่ 1

ตึกห้องคลอด โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

บรรยาย

น.ส. วัชรวิทย์และน.ส. สุนันท์ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น

ชั้นฝึกปฏิบัติงานเวรป่ายที่ห้องคลอด ภายหลังรับเวรแล้ว น.ส. สุนันท์

ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยในห้องคลอด ส่วนน.ส. วัชรวิทย์ ได้รับมอบหมาย

ให้ดูแลมารดาที่ห้องรอคลอด

พยาบาลเวร : สุนันท์ นอนอยู่ห้องคลอดไข่ม้อย เดียวกันมาน บู๊ผ่ายางรองคลอดไว้นะ

พี่จะหาวัชรวิทย์เขาย้ายคนไข้เข้าไป 3 คน

น.ส. สุนันท์ : ค่ะพี่ เดียวหนูไปเตรียมเลยนะคะ

พยาบาลเวร : ค่ะ (หันไปบอกวัชรวิทย์) วัชรวิทย์ นอนย้ายคนไข้ที่ปากมดลูกเปิดหมดทั้ง 3 คน

เข้าห้องคลอดนะคะ

น.ส. วัชรวิทย์ : ค่ะ

ฉากที่ 2

ภายในห้องคลอด

บรรยาย

หลังจากที่น.ส. วัชรวิทย์ ย้ายผู้ป่วยทั้ง 3 คนเข้าไปห้องคลอดแล้วพยาบาลเวร

จึงตามไปดูแลผู้ป่วย

พยาบาลเวร : สุนันท์ ตอนนี้ในห้องคลอดมีผู้ป่วยอยู่ 3 คน น้องทาทานี่เป็นผู้ช่วยผู้ทำคลอด

เข้าไหมคะ จะต้องดูแลอะไรบ้าง

น.ส. สุนันท์ : ก็ช่วยดูแลมารดาขณะเบ่งคลอด ฟังเสียงหัวใจเด็ก (F.H.S) ทุก

5 - 10 นาที จับการคลายตัวและการหดตัวของมดลูก (Duration และ Interval) ทุก 5 - 10 นาที

พยาบาลเวร : ดีมากค่ะ ถ้าน้องสงสัยหรือมีปัญหาอะไรถามพี่ได้นะ

น.ส.สุนันท์ : ค่ะ

ฉากที่ 3 ภายในห้องรอกคลอด

บรรยาย มี น.ส.วัชรวิทย์รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยรอกคลอด

พยาบาลเวร : วัชรวิทย์ น้องดูแลห้องรอกคลอด มีผู้ป่วยรอกคอยกี่คน

น.ส.วัชรวิทย์ : มีคนไข้ทั้งหมด 7 คนค่ะ และมีผู้ป่วยรกเกาะต่ำต้องสังเกตเลือดที่ออกและวัด
สัญญาณชีพทุก 15 นาที พัง F.H.S ทุก 10 นาที

พยาบาลเวร : น้องดูแลคนเดียวไหวไหมจ๊ะ ถ้ามีปัญหาอะไรรายงานพี่ได้เลยนะคะ

น.ส.สุนันท์ : พี่คะ ผู้ป่วยในห้องคลอดปวดเบ่งแล้วค่ะ พี่ช่วยไปดูด้วยคะ

พยาบาลเวร : ค่ะ ... ค่ะ

บรรยาย นักศึกษาทั้ง 2 คน ต่างก็ทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย หลังจากนั้น
น.ส.สุนันท์ก็ได้ย้ายมารดาหลังคลอดทั้ง 3 คนไปที่เตียงหลังคลอดและได้
ทำความสะอาดอุปกรณ์การคลอดเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นลงรับประทาน
อาหารเย็นก็เป็นเวลาประมาณ 18.20 น. นักศึกษาทั้งสองจึงใช้เวลาพัก
รับประทานอาหารเพียง 40 นาที แล้วก็แยกย้ายกันทำงานในหน้าที่ของตน
ต่อไป

ฉากที่ 4 ภายในห้องคลอด เวลา 22.00 น.

บรรยาย น.ส.สุนันท์ ได้ฟัง F.H.S ของมารดาเตียงที่ 1 พบว่า F.H.S เพิ่มขึ้น
จากเดิมจึงรายงานให้พยาบาลเวรทราบ

น.ส.สุนันท์ : พี่คะ เสียง F.H.S เสียงทารกในครรภ์ของมารดาเตียงที่ 1 เพิ่มขึ้นจาก
144 ครั้ง/นาที เป็น 164 ครั้ง/นาที พี่ช่วยไปดูผู้ป่วยหน่อยนะคะ

- พยาบาลเวร : (ฟัง F.H.S อีกครั้ง) สุนันท์ไปเตรียมออกซิเจน (O₂ Canular 3 - 4 Litre/min) ให้ผู้ป่วย ก่อนนำให้ออกซิเจน สุนันท์จัดทำผู้ป่วยตะแคงซ้ายนะ พี่จะไปรายงานแพทย์ก่อน
- น.ส.สุนันท์ : ค่ะ
- แพทย์ : (เดินมายังห้องคลอด) หลังจากแพทย์ตรวจอาการของผู้ป่วยแล้วบอกว่า เตรียมผู้ป่วยผ่าตัดเอาเด็กออกทางหน้าท้องโดยด่วน ก่อนที่ทารกในครรภ์ จะเป็นอันตรายได้ (หลังผ่าตัดพบว่าสายสะดือพันคอทารก 3 รอบ จึง ทำให้ F.H.S แย่เร็ว)
- พยาบาลเวร : แม่และลูกปลอดภัยใช่ไหมคะ คุณหมอ
- แพทย์เวร : ouch ครับ
- มารดาเตียงที่ 2 : โอ๊ย ! ปวดเหลือเกิน คุณหมอช่วยด้วย
- น.ส.สุนันท์ : (เดินมาที่เตียง) ปวดอยากเบ่งแล้วใช่ไหมคะ
- มารดาเตียงที่ 2 : ouch ค่ะ
- น.ส.สุนันท์ : ถ้าจันทันก็หายใจลึก ๆ ไวน์คะ อย่าเพิ่งเบ่ง ขอตรวจทางทวารหนักก่อนนะคะ หายใจลึก ๆ ไวน์คะ (และเดินไปรายงานพยาบาลเวร) พี่คะ ผู้ป่วย เตียง 2 ปวดเบ่ง หนูตรวจทางทวารหนัก พบว่า ปากมดลูกเปิดหมดแล้วค่ะ
- พยาบาลเวร : คุณคะ ขอตรวจหน่อยนะคะ พบว่าปากมดลูกเปิดหมดแล้ว
- น.ส.สุนันท์ : พี่คะ ผู้ป่วยรายนี้ความดันโลหิตสูงคะ หนูวัดความดันโลหิตได้ 190/120 mm of Hg
- พยาบาลเวร : สุนันท์ดูแลผู้ป่วยก่อนนะ พี่จะไปรายงานแพทย์ก่อน
- แพทย์ : (เดินมายังห้องคลอด) และบอกว่าให้เตรียมผู้ป่วยเพื่อทำคลอดด้วยคีมคลอด (Forceps Extraction)
- พยาบาลเวร : สุนันท์ เป็นผู้ช่วยแพทย์ทำคลอดนะจ๊ะ
- น.ส.สุนันท์ : ค่ะ
- แพทย์ : (หลังจากทำคลอดแล้ว) มารดาและทารกปลอดภัยทั้งคู่ค่ะครับ

ฉากที่ 5

ภายในห้องคลอดและห้องรอคลอด

บรรยาย

นักศึกษาทั้ง 2 คน ได้ทำหน้าที่ของตน จนกระทั่งส่งเวรเป็นที่เรียบร้อย ก็เป็นเวลา 00.20 นาฬิกา ก่อนลงเวรพยาบาลเวรได้เรียกทั้ง 2 คน ไปพบ

พยาบาลเวร : วันนี้ผู้ป่วยเยอะ ทำงานหนักไหมคะ

น.ส.สุนันท์ : ทนค่ะ

พยาบาลเวร : น้องรู้สึกอย่างไรบ้างคะ

น.ส.วัชรวิ : เหนื่อยค่ะ

น.ส.สุนันท์ : เครียดด้วยค่ะ เพราะหนักแล้วดูแลผู้ป่วยไม่ทั่วถึง อาจจะช่วยเหลือทั้งมารดา และทารกได้ทัน อาจได้รับอันตรายได้

พยาบาลเวร : แต่น้องสุนันท์ก็ทำวันนี้คะ และก็ทำได้ดีด้วย ดูอย่างผู้ป่วยเตียง 1 ชิคะ เห็นไม่มีอะไร แต่น้องสุนันท์ก็ดูแลอย่างใกล้ชิด จึงพบว่า F.H.S ของเด็ก เพิ่มขึ้น ทำให้เราช่วยเด็กทารกได้ทัน และเตียงที่ 2 ถ้าน้องสุนันท์ไม่วัด ความดันโลหิตบ่อย ๆ เราก็ไม่รู้ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง แล้วก็อาจจะไม่ ำให้การช่วยเหลือ จะทำให้แม่และลูกในครรภ์ได้รับอันตรายได้ น้อง ๆ คิดดูแล้วกัน มันคุ้มกับความเหนื่อยและความเครียดของเราไหมกับการที่ ได้ช่วยชีวิตทั้งแม่และลูกได้ทันทั่วทั้งที่ ดีกว่าที่เราจะนั่งสบาย แต่พบว่าทั้งแม่ และลูกมีอันตราย อาจถึงตายได้ จริงไหมคะ

น.ส.วัชรวิ : จริงค่ะ หนูรู้สึกหายเหนื่อยทันทีที่รู้ว่าแม่และลูกปลอดภัย มันเป็นความรู้สึก ดีใจที่ได้ช่วยเหลือให้ผู้ป่วยไม่ได้รับอันตราย

น.ส.สุนันท์ : หนูขอบคุณพี่มากค่ะ ที่ช่วยมาให้คำแนะนำ

พยาบาลเวร : อีกอย่างที่ผมอยากจะบอกน้องทั้งสอง คือ พี่เห็นน้องทั้งสองทำงานในหน้าที่
อย่างไม่มีย่อท้อ ไม่เหน็ดเหนื่อยในการดูแลผู้ป่วย มีกิริยาสุภาพถึงแม้จะเหนื่อย
จะเครียดก็ตาม พี่อยากให้น้องทั้งสองรักษาลักษณะ เช่นนี้ให้คงอยู่ตลอดไป

นักศึกษาทั้งสอง : ขอบคุณมากค่ะ

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 4

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	อาชีพที่ฉันรัก
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การประกอบอาชีพ
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "อาชีพที่ฉันรัก" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น บรอนซ์วัดไข้ เครื่องวัดความดันโลหิต เพื่อยกใส่อาหารเหลว ถาด กาละมัง
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เรื่อง "อาชีพที่ฉันรัก" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "อาชีพที่ฉันรัก" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวเ้ามในการปฏิบัติกรพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง อาชีพที่ฉันรัก

ฉากที่ 1

โรงพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง

บรรยาย

น.ส.บุษราคัม นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์

ระดับต้น ชั้นปีที่ 1 กำลังรับประทานอาหารเช้า เพื่อเตรียมขึ้นฝึกปฏิบัติงาน

เวรเช้า ที่ตึกอายุรกรรมหญิงของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง น.ส.จันทิมา ซึ่ง

เป็นเพื่อนน.ส.บุษราคัม เข้ามาทักทาย

น.ส.จันทิมา : บุษ... วันนี้เธอรับผิดชอบผู้ป่วยรายไหน

น.ส.บุษราคัม : นางสาว case เดิมที่ได้รับ เมื่อวานนี้แหละ อาจารย์ให้ดูแลต่อเนื่อง

น.ส.จันทิมา : ที่เป็นอัมพาตครึ่งซีกหรือ

น.ส.บุษราคัม : ใช่ ... อัมพาตซีกขวา แล้วก็โรคความดันโลหิตสูงด้วย

น.ส.จันทิมา : ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลยใช่ไหม

น.ส.บุษราคัม : ใช่ ... แต่พูดได้นะ ปั่นทั้งวันและอารมณ์หงุดหงิดตลอดเวลา

น.ส.จันทิมา : อือ ... แก่กว่าคุณตัวแเองนะ

น.ส.บุษราคัม : คงใช่ ... ก็แก่เคยแข็งแรง ทำอาหารขายที่ตลาดสดเทศบาล
เลี้ยงหลาน 3 คน

น.ส.จันทิมา : น่าสงสารจังเลย

น.ส.บุษราคัม : อือ ... แต่ขี้นังเลย

ฉากที่ 2

เตียงผู้ป่วย ซึ่งมีผู้ป่วยนอนตะแคงอยู่

บรรยาย

หลังจากที่นางสาวบุษราคัมและอาจารย์นิเทศก์ได้ช่วยกัน เช็ดหน้า

เช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า (Complete bed bath) แล้วก็ไปวัดสัญญาณชีพ

(Vital Signs)

ซึ่งได้ศำบถดี จึงได้จัดให้ผู้ป่วยนอนตะแคงซ้ายตามที่อาจารย์แนะนำ แล้ว
 น.ส.บุษราคัมก็ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ

น.ส.บุษราคัม : (ถือถาดอาหาร มีเหยือกใส่อาหารเหลว) เดินมาหาอาจารย์นิเทศก์และ
 กล่าวว่่า อาจารย์คะ เชิญนิเทศการให้อาหารทางสายยางแก่นางสมพร
 ด้วยคะ

อาจารย์นิเทศก์ : ให้อาหารทางสายยาง จำนวนเท่าไรคะ

น.ส.บุษราคัม : (ก้มดูใบ Treatment) ให้อ้ 300 ซีซีคะ

อาจารย์นิเทศก์ : หนูอุ่นอาหารเหลวที่จะให้ผู้ป่วยเรียบร้อยแล้วใช่ไหมคะ

น.ส.บุษราคัม : ใช่คะ

อาจารย์นิเทศก์ : ควรนำไปอุ่นก่อน เหมือนที่เราเตรียมเมื่อวานนี้ไ้งคะ

น.ส.บุษราคัม : ค่ะ

บรรยาย : ในช่วงบ่าย น.ส.บุษราคัมไม่ได้ดูแลความสุขสบายหลังรับประทานอาหารเที่ยง
 (P.M. Care) ให้นางสมพร เมื่อได้รับคำเตือนจากอาจารย์นิเทศก์
 น.ส.บุษราคัม ถือกาละมังงใส่น้ำเพื่อจะเช็ดหน้าให้ผู้ป่วย เดินสวนกับ
 อาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ : เรียบร้อยแล้วหรือคะ

น.ส.บุษราคัม : ค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : ครูไม่เห็นหนูกั้มน่าน และทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ (Flush) ให้อ้ผู้ป่วย
 แล้วหรือยังคะ

น.ส.บุษราคัม : ใช่คะ หนูคิดว่่าไม่ต้อง Flush

อาจารย์นิเทศก์ : เมื่อวานนี้เรากั้ Flush นี้คะ แล้วครูก็บอกว่าผู้ป่วยที่ลูกเดินไม่ได้ เราควรจะ
 Flush ให้อ้ผู้ป่วย

น.ส.บุษราคัม : ค่ะ

ฉากที่ 3

ที่เตียงผู้ป่วย

บรรยาย

หลังจากวัดสัญญาณชีพ (Vital Signs) เวลา 14.00 น. น.ส.บุษราคัม
เดินมายืนข้างเตียงหยิบเครื่องวัดความดันและกำลังจะเดินไปเพื่อเอาเครื่อง
วัดความดันไปเก็บ อาจารย์นิเทศก์มายืนที่ปลายเตียง

อาจารย์นิเทศก์ : หนูยังไม่ได้พลิกตัวผู้ป่วยหรือคะ

น.ส.บุษราคัม : หนูจะให้ผู้ป่วยนอนหงายก่อนค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : ผู้ป่วยนอนหงาย 2 ชั่วโมงมาแล้วไม่ไข้หรือคะ ตั้งแต่เราให้อาหารทาง
สายยางลงกระเพาะให้ผู้ป่วย

น.ส.บุษราคัม : ค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : แล้วควรพลิกตะแคงตัวให้ผู้ป่วยได้แล้วหรือยัง

น.ส.บุษราคัม : ได้แล้วค่ะ (แล้วหันกลับไปพลิกตะแคงตัวให้ผู้ป่วย)

ฉากที่ 4

โต๊ะประชุม ที่ตึกอายุรกรรมหญิง

บรรยาย

มีอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาพยาบาล 4 คน นั่งอยู่รวมทั้ง

นางสาวบุษราคัมด้วย เพื่อทำ post conference ซึ่งอาจารย์นิเทศก์
ให้นักศึกษาแต่ละคนพูดถึงปัญหาที่พบในวันนี้

อาจารย์นิเทศก์ : ตกลงนักศึกษาไม่มีปัญหาแล้วนะคะ

นักศึกษา 2-3 คน: ค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : แต่วันนี้ครูสังเกตเห็นว่าหนูขึ้นทำงานวันนี้แบบเนือย ๆ ไม่กระตือรือร้น
เหมือนเมื่อวานนี้ ไม่สบายหรือคะ

น.ส.บุษราคัม : เปล่าค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : ทำไมหนูขาดความตั้งใจในการทำงาน เพราะเท่าที่ครูดูทักษะในการ
ทำงานต่าง ๆ หนูก็ทำได้ดี

น.ส.บุษราคัม : นั่งก้มหน้าเงียบ

- อาจารย์นิเทศก์ : พบบอกครูได้มั๊ยคะ
- น.ส.บุษราคัม : (นั่งนิ่งอีกระยะหนึ่ง) หนูรู้สึกเหมือนเป็นคนรับใช้ค่ะ อาจารย์
- อาจารย์นิเทศก์ : ทำไมหนูจึงคิดอย่างนั้น
- น.ส.บุษราคัม : เพราะหนูดูแลผู้ป่วยอย่างดีเลยนะคะ เมื่อวานนี้ แต่ผู้ป่วยก็ยังจู้จี้จุกจิก และหงุดหงิดใส่หนูตลอดเวลา หนูเลยไม่อยากเข้าไปใกล้ผู้ป่วยเลยคะอาจารย์ รู้สึกเบื่อค่ะ
- อาจารย์นิเทศก์ : ค่ะ ครูเข้าใจแล้วค่ะ เป็นความรู้สึกที่เราสามารถรู้สึกกันได้ แต่ถ้าหนูคิดว่า งานพยาบาลเป็นงานที่ได้ทำบุญทำกุศล ได้ทำให้ผู้อื่นสุขสบายและปลอดภัย ก็จะทำให้หนูรู้สึกดีขึ้น แต่ก็ต้องอาศัยความเสียสละและความอดทนมากพอสมควร
- นักศึกษาคนหนึ่ง : แล้วถ้าผู้ป่วยยังหงุดหงิดใส่เราบ่อย ๆ ละคะอาจารย์
- อาจารย์นิเทศก์ : ผู้ป่วยหงุดหงิดเพราะมีภาวะทางจิตใจ การได้รับความเอาใจใส่จากพยาบาล อย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง และการพูดคุยกับผู้ป่วยยอมรับ การเจ็บป่วยของตนเอง ก็จะทำให้ผู้ป่วยยอมรับการรักษาพยาบาลและ หายเร็วขึ้น แล้วยังทำให้ผู้ป่วยสบายใจด้วย ครูอยากให้คุณลองอดทนดูสักพัก แต่ครูรับรองว่าหนูจะพบว่างานพยาบาลต่างจากงานคนรับใช้แน่นอนค่ะ
- น.ส.บุษราคัม : ขอบพระคุณท่านอาจารย์มากค่ะ หนูจะพยายามทำให้ดีที่สุด

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 5

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติกรพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ดวงกมล ไม่กล้า
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติกรพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากแพทย์
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ดวงกมล ไม่กล้า" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เตียงผู้ป่วย โต๊ะทำงาน ปรอทวัดไข้ เครื่องวัดความดันโลหิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ดวงกมล ไม่กล้า" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"ดวงกลมไม่กลม" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์

จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกร
พยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ดวงกมลไม่กล้า

ฉากที่ 1บรรยาย

ภายในตึกนารีเวชกรรม ที่เตียงผู้ป่วย

น.ส.ดวงกมล นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์
ระดับต้น ชั้นฝึกปฏิบัติงานที่ตึกนารีเวชกรรม ได้รับมอบหมายให้ดูแล
นางพิมพ์ อายุ 25 ปี ซึ่งได้รับการวินิจฉัยแจ้งไม่ครบ

อาจารย์นิเทศก์ : (เดินมาที่เตียงผู้ป่วย) ดวงกมล เคียวหนูพาผู้ป่วยไปเตรียมชุดมดลูก
ที่ห้องตรวจภายในนะคะ

น.ส.ดวงกมล : ค่ะ

น.ส.ดวงกมล : (เดินไปหาน.ส.สมใจนึก) นึก ... เธอมีหน้าที่พิเศษช่วยตรวจ
ภายในใช่ไหม

น.ส.สมใจนึก : ไซ้

น.ส.ดวงกมล : จันทดีเลย มีผู้ป่วย (case) ชื่อนางพิมพ์ ต้องชุดมดลูกนะ เธอไป
เตรียมเลยนะ

น.ส.สมใจนึก : แล้ว case ใครล่ะ

น.ส.ดวงกมล : case เราเอง แต่อาจารย์ให้เราไปทำอย่างอื่น เธอรับ case
ไปแล้วแล้วกัน

น.ส.สมใจนึก : ได้ (เดินไปหาผู้ป่วย แล้วพาไปที่ห้องตรวจภายใน)

อาจารย์นิเทศก์ : (เดินไปดูนักศึกษาที่ห้องตรวจภายใน พบ น.ส.สมใจนึกกำลังช่วย
แพทย์ชุดมดลูก) : สมใจนึก ... ดวงกมลเขาไปไหน

น.ส.สมใจนึก : ดวงกมลบอกว่ายังต้องไปทำงานอย่างอื่นคะ

ฉากที่ 2

ภายในตึกกรีฑา

บรรยาย

รุ่งขึ้น น.ส.ดวงกมลได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยแท้งติดเชื้อ
หลังผ่าตัด เอามดลูกและรังไข่ออกทางหน้าท้อง และผู้ป่วยมีอาการ
บวมทั้งตัว

พยาบาลประจำการ : น้อง ๆ เตรียมช่วยแพทย์ทำผ่าตัดเส้นเลือดดำเพื่อให้สารน้ำ
(cut down) นะคะ เพราะผู้ป่วยไม่มีเส้นเลือดจะให้ใส่เกลือได้เลย
เร็ว ๆ หน่อยนะ 11 โมง แพทย์จะมาทำ cut down

น.ส.ดวงกมล : (เดินไปหานางสาวณมล ซึ่งเป็นเพื่อนนักศึกษามาด้วยกัน) มล ...
เราจะลงทันทัน 11 โมงนะ ผ่า case เราด้วยนะ

น.ส.ณมล : มีอะไรที่จะให้เราทำต่อจากเธอบ้างละ

น.ส.ดวงกมล : เตรียมทำ cut down เวลา 11 โมงแพทย์จะมาทำ เธอช่วยหน่อยนะ
เราจะเตรียมตัวลงทันทัน

น.ส.ณมล : ได้เลย

บรรยาย

เมื่อทำ cut down สิ้นสุดลง กำลังเซ็นรถทำ cut down กลับจาก
เตียงผู้ป่วย พบอาจารย์นิเทศก์พอดี

อาจารย์นิเทศก์ : หนูเป็นคนช่วยแพทย์ทำ cut down หรือคะ

น.ส.ณมล : ค่ะ

อาจารย์นิเทศก์ : แล้วดวงกมลไปไหนหรือคะ

น.ส.ณมล : ลงไปทันทันค่ะ

ฉากที่ 3

โถงประชุม มีอาจารย์นิเทศก์นั่งอยู่กับ น.ส.ดวงกมล

บรรยาย

ในท่งบ้าย อาจารย์นิเทศก์ขอพบ น.ส.ดวงกมลเป็นการส่วนตัว

- อาจารย์นิเทศก์ : ครูอยากคุยกับหนูเรื่องทำงานวันนี้ ... ครูสังเกตเห็นว่าหนูพยายามหลีกเลี่ยงที่จะทำงานบางอย่าง ที่เป็นความรับผิดชอบของหนูโดยตรง ไม่ทราบว่าหนูมีปัญหาอะไรบ้าง
- น.ส.ดวงกมล : หนูไม่ได้ ช่วยแพทย์ชุดมดลูกและช่วยแพทย์ทำ cut down
- อาจารย์นิเทศก์ : ทำไมคะ
- น.ส.ดวงกมล : หนูไม่กล้าค่ะอาจารย์ หนูกลัวหนูทำไม่ถูก เพราะกลัวหมอดูและตำหนิค่ะ
- อาจารย์นิเทศก์ : ถ้าหนูหลีกเลี่ยงการทำงานยิ่งทำให้หนูทำอะไรไม่เป็น และจะยิ่งทำให้หนูไม่มั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น
- น.ส.ดวงกมล : ค่ะ
- อาจารย์นิเทศก์ : วิธีแก้ปัญหาก็คือ หนูจะต้องเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะความรู้ทางทฤษฎีต้องหมั่นทบทวนเสมอ ซึ่งจะทำให้มั่นใจระดับหนึ่งและถ้ากิจกรรมไม่เคยทำ ควรบอกครูหรือพี่พยาบาลให้ช่วยนิเทศก์อย่างใกล้ชิด ก็จะทำให้ทัศนศึกษามั่นใจมากขึ้น
- น.ส.ดวงกมล : ชอบคุณมากค่ะ
- บรรยาย : หลังจากเย็นวันนั้น น.ส.ดวงกมลกลับถึงห้องพัก ได้ทบทวนเกี่ยวกับเรื่อง การเตรียมเครื่องมือชุดมดลูกและเครื่องมือ Set cut down

ฉากที่ 4

บรรยาย

ภายในตึกนรีเวชกรรม

ขณะที่น.ส.ดวงกมลกำลังปฏิบัติงานเวรเช้าอยู่นั้น มีผู้ป่วยนอนรถเข็นนอน โดยมีเจ้าหน้าที่เข็นรถนำส่ง มีญาติผู้ป่วยเดินตาม 2 - 3 คน อาการผู้ป่วยอ่อนเพลีย ซีดมาก มีเลือดนองกันผ้าถุงเปื้อกชุ่ม

- น.ส.ดวงกมล : ผู้ป่วยเป็นอะไรมาคะ
- ญาติผู้ป่วย : แห้งลูก เลือดออกตั้งแต่เมื่อคืน ประมาณ 2 ช้อน คิดว่าเลือดมันคงจะหยุดไหล จนกระทั่งเช้าเลือดยังไม่หยุดไหล ดิฉันจึงพามาส่งโรงพยาบาล
- น.ส.ดวงกมล : ญาติโรคตรงนี้ก่อนนะคะ จะต้องช่วยเหลือนะผู้ป่วยโดยด่วน แต่ต้องให้ญาติเซ็นใบยินยอมมาให้แพทย์รักษาก่อน
- ญาติผู้ป่วย : ได้ค่ะ
- พยาบาลประจำการ : น้อง ๆ พาผู้ป่วยไปห้องตรวจภายในเร็ว ๆ นะ แล้วรีบวัดความดันโลหิตทันทีนะคะ
- น.ส.ดวงกมล : พี่คะ วัดความดันโลหิตได้ 90/60 mm of Hg ชีพจร 98 ครั้ง/นาที อุณหภูมิ 36.3 °C
- พยาบาลประจำการ : ความดันโลหิตต่ำมาก ต้องรีบให้น้ำเกลือ และรีบรายงานแพทย์ด่วน
- อาจารย์นิเทศก์ : หนูเตรียมเครื่องมือชั่งตวงวัดและใส่ถุงมือรอแพทย์นะคะ
- น.ส.ดวงกมล : ค่ะ
- แพทย์ : (อีก 5 นาทีต่อมาแพทย์มาถึง) ขณะนี้ความดันโลหิตผู้ป่วยเท่าไรครับ ใครจะเป็นผู้ช่วยผมทำการชั่งตวงวัดครับ
- น.ส.ดวงกมล : หนูวัดความดันโลหิตได้ 90/60 mm of Hg
- แพทย์ : เราต้องทำการชั่งตวงวัดให้ผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยเสียเลือดมาก น้องนักศึกษาจะช่วยผมไหมครับ
- น.ส.ดวงกมล : ค่ะ
- แพทย์ : หลังจากชั่งตวงวัดแล้ว ผู้ป่วยเลือดจะหยุดไหลนะครับ แต่ถ้าหากยังมีเลือดออกกรุณารายงานผมด้วยนะครับ วันนี้รู้สึกทุกคนทำงาน

ได้ดีมากและรวดเร็วจนกระทั่งผู้ป่วยปลอดภัย และสิ่งที่สำคัญก็คือ
นักศึกษาที่เป็นผู้ช่วยผมวันนี้ ทำงานได้ดี คล่องแคล่ว ชอบคุณ
ทุกคนนะครับ

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 6

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	พยาบาลตัวอย่าง
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากพยาบาล
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "พยาบาลตัวอย่าง" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เตียงผู้ป่วย พუნทารกแรกเกิด เครื่องวัดความดันโลหิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "พยาบาลตัวอย่าง" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"พยาบาลตัวอย่าง" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวเินมาในการปฏิบัติกรพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง พยาบาลตัวอย่าง

ฉากที่ 1

ตึกหลังคลอด โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

บรรยาย

ขณะที่ น.ส. ยอดดี นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น

กำลังให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดและการให้นมบุตร

แก่มารดาหลังคลอด เตี้ยง 12

น.ส. ยอดดี

:

ก่อนที่จะจะให้ลูกดูดนมของคุณ คุณจะต้องใช้สาลีชุบน้ำต้มสุก

เช็ดรอบหัวนม ทาแบบนี้ละคะ เอ้า ! ไหนลองทำให้ดูซิคะ

(น.ส. ยอดดี มองดูวิธีการเช็ดหัวนมของมารดาหลังคลอด)

บรรยาย

ขณะที่กำลังให้คำแนะนำ น.ส. ยอดดีได้ยินเสียงลูกของนางสมควร

ผู้ป่วยเตี้ยง 10 ร้องไห้เสียงดัง แต่นางสมควรก็ยังนอนเฉย

น.ส. ยอดดี จึงบอกให้มารดาหลังคลอดเตี้ยง 12 ดูแลการให้นมบุตร

ตามคำแนะนำต่อไป ถ้ามีอะไรให้เรียกได้ ส่วนตนเองเดินไปที่

เตี้ยง 10 พบว่านางสมควรนอนนิ่ง หน้าซีด

น.ส. ยอดดี

:

คุณสมควรคะ ลูกร้องไห้ใหญ่แล้ว ลูกขึ้นดูลูกหน่อยซิคะ (พร้อมกับจับมือ

นางสมควรเขย่า แต่พบว่ามือของนางสมควรเย็น จึงคลำชีพจรดู

พบว่าชีพจรเต้นเบาและเร็ว 96 ครั้ง/นาที วัดความดันโลหิตได้

90/50 mm of Hg น.ส. ยอดดีจึงรีบไปรายงานพยาบาลเวร

ทราบ)

น.ส. ยอดดี

:

พี่คะ นางสมควรที่อยูเตี้ยง 10 ตัวเย็น หน้าซีด ชีพจรเบาเร็ว

96 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 90/50 mm of Hg

บรรยาย : พยาบาลเวรรับไปที่เตียง 10 พบว่านางสมควรมีเลือดออกทางช่องคลอดชุ่มผ้าอนามัยที่ใส่ไว้ 2 ผืน มดลูกนุ่ม กระเพาะปัสสาวะโป่ง มีปัสสาวะค้างทำให้มดลูกหดตัวไม่ดี น้องยอดดีไปเตรียมอุปกรณ์สวนปัสสาวะให้ผู้ป่วยและสวนทิ้งนะคะ

น.ส.ยอดดี : ค่ะ

บรรยาย ขณะที่นางสาวยอดดีสวนปัสสาวะให้นางสมควรอยู่นั้น พยาบาลเวรได้ให้สารน้ำเข้าทางเส้นเลือด พร้อมกับรายงานให้แพทย์ทราบ

แพทย์ : (เดินมาที่เตียงผู้ป่วย) อิม ! มดลูกหดตัวไม่ดี ให้ Syntocin 20 ซี เข้าทางเส้นเลือด แล้วช่วยวัดสัญญาณชีพให้ด้วยนะคะ

พยาบาลเวร : น้องคลั่งมดลูกให้ผู้ป่วยบ่อย ๆ นะคะ และสังเกตอาการของคนไข้ต่อไป ให้น้องวัดสัญญาณชีพทุก 15 นาที 4 ครั้ง ถ้าอาการดีขึ้นก็เปลี่ยนวัดทุก 1 ชั่วโมง จนกว่าสัญญาณชีพอยู่ในเกณฑ์ปกติ

น.ส.ยอดดี : ค่ะ หนูจะดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด

พยาบาลเวร : อย่าลืม ! ดูแลจำนวนหยดของสารน้ำให้เป็นไปตามแผนการรักษาของแพทย์ด้วยนะคะ

น.ส.ยอดดี : ค่ะ (อาการของนางสมควรค่อย ๆ ดีขึ้น ชีพจรเต้นแรงสม่ำเสมอ ความดันโลหิต 100/70 mm of Hg มดลูกหดตัวดี)

ฉากที่ 2 ที่โต๊ะประชุม ตึกหลังคลอด

บรรยาย หลังจากส่งเวรเข้าเรียบร้อยแล้ว พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลยังนั่งล้อมวงอยู่

พยาบาลเวรเข้า : วันนี้มีนักศึกษาพยาบาลได้แสดงลักษณะของพยาบาลตัวอย่างที่ดีนะคะ เป็นคนช่างสังเกต มีความรอบคอบ ทำให้ช่วยเหลือมารดาหลังคลอดที่เสี่ยงจากการตกเลือดหลังคลอดได้ทันเวลาที่ ช่วยเหลือหมอและ

พยายามได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ผู้ปวยรอดชีวิตได้ครั้งนี้
ต้องยกความดีให้ยอดดี เพราะถ้ายอดดีไม่เห็นไม่สนใจและไม่สังเกต
อาการของนางสมควร ก็อาจจะช้าเกินไปที่จะช่วยชีวิตนางสมควร

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 7

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	บริการที่ประทับใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากแพทย์
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "บริการที่ประทับใจ" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เตียงผู้ป่วย โต๊ะทำงาน ผ้าปูที่นอน ถาดอาหาร
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "บริการที่ประทับใจ" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"บริการที่ประทับใจ" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์

จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกร
พยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง
เรื่อง บริการที่ประทับใจ

ฉากที่ 1

บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วย ตึกศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง
น.ส.แววมยุรา นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตร
พยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ชั้นปีที่ 1 ได้รับมอบหมายให้ดูแล
ผู้ป่วยชื่อนายนรินทร์ อายุ 58 ปี ป่วยโรคหมอนรองกระดูกยื่น
ทับเส้นประสาท ทำให้ขาทั้ง 2 ข้างอ่อนแรง ยกขึ้นจากพื้นไม่ได้
ได้รับการผ่าตัดเอาหมอนรองกระดูกออก วันนี้เป็นวันที่ 3 หลังผ่าตัด
ผู้ป่วยยังต้องนอนราบ ห้ามลุกนั่ง ขาทั้ง 2 ข้างยังอ่อนแรง ยกขึ้น
จากพื้นได้ประมาณ 10 ซม. แผลผ่าตัดแห้งดี ปิดด้วยผ้าปิดแผล
เอาไว้ยังมีการอาการปวดแผลเวลาเคลื่อนไหว

หลังจากที่นางสาวแววมยุรารับเวรจากเวรตึก ได้เดินไปที่
เตียงนายนรินทร์ พบว่า นายนรินทร์ถ่ายอุจจาระรดที่นอนและมี
บางส่วนซึมเปื้อนผ้าปิดแผลเล็กน้อย

น.ส.แววมยุรา : คุณลุงคะ วันนี้หนูจะมาดูแลคุณลุงนะคะ คุณลุงต้องนอนราบ ห้ามลุกนั่ง
คุณลุงต้องการอะไรบอกหนูนะคะ

นายนรินทร์ : ครับ

น.ส.แววมยุรา : ตอนนี้นุญดูถ่ายอุจจาระเลอะที่นอน เดี๋ยวหนูจะทำความสะอาด
ร่างกาย ทำแผล เปลี่ยนเสื้อผ้าและผ้าปูที่นอนให้ท่านนะคะ

นายนรินทร์ : ครับ (พร้อมทั้งพยักหน้า)

น.ส.แววมยุรา : คุณลุงคะ ขาทั้ง 2 ข้างของคุณลุงยังอ่อนแรงอยู่ ให้คุณลุงออก
กำลังกายเองนะคะ โดยการพยายามเกร็งกล้ามเนื้อบริเวณ

ขาโดยกดเขาลงกับพื้น ยกขาขึ้นจากพื้น งอเข่า กระดิกนิ้วเท้า
ส่วนแขนและส่วนบนของร่างกาย โดยการยกแขนขึ้น หมุนหัวไหล่
งอศอก กำมือ กางมือ และหายใจเข้าออกลึก ๆ ยาว ๆ
ไหนคุณลุงลองทำดูซิ

นายนรินทร์ : (ปฏิบัติตามที่ น.ส.แววมยุรา แนะนำ)
น.ส.แววมยุรา : คุณลุงคะ มีผู้ป่วยมาใหม่ หนูจะไปดูแลก่อนนะคะ
นายนรินทร์ : ครับ

ฉากที่ 2

บรรยาย

ที่เตียงนายนรินทร์ ตึกศัลยกรรมกระดูก
ขณะนั้นเวลา 11.45 น. น.ส.แววมยุราได้นำถาดอาหารมายัง
เตียงนายนรินทร์

น.ส.แววมยุรา : คุณลุงคะ ได้เวลาอาหารกลางวันค่ะ
นายนรินทร์ : ไม่หิวเลย ได้แต่กิน ๆ นอน ๆ แบบนี้
น.ส.แววมยุรา : ถ้าคุณลุงไม่ทานอาหาร คุณลุงจะไม่มีแรง แผลก็ไม่หาย ทานหน่อยนะคะ
นายนรินทร์ : ก็ได้ครับ
ภรรยานายนรินทร์ : วันนี้หนูเป็นคนดูแลคุณลุงหรือคะ
น.ส.แววมยุรา : ค่ะ ตอนนี้กำลังป้อนอาหารอยู่พอดี
ภรรยานายนรินทร์ : บ้าจะป้อนเองนะคะ
น.ส.แววมยุรา : ตีขีคะ คุณลุงจะได้ทานเยอะ ๆ

บรรยาย

เมื่อ น.ส.แววมยุราเห็นว่าผู้ป่วยรับประทานอาหารเสร็จแล้ว
จึงเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดปากฟันมาที่เตียง พบว่า นายนรินทร์
ปัสสาวะรดที่นอน

- น.ส.แวมมยุรา : เตี่ยหนูจะทำความสะอาดปากฟันให้คุณลุงก่อน เสร็จแล้วจึงจะ
เปลี่ยนผ้าปูที่นอนใหม่ เพราะที่นอนเปียก
- นายนรินทร์ : ไม่เป็นไรครับ หนูลงทอนข้าวเถอะ
- น.ส.แวมมยุรา : หนูลงชานิดหน่อยก็ได้ การนอนแช่ปัสสาวะนาน ๆ ไม่ดี
เพราะจะทำให้ผิวหนังเน่าเปื่อยเป็นแผลได้
- นายนรินทร์ : ขอบคุณครับ
- น.ส.แวมมยุรา : คุณลุงหนูลงทอนข้าว นะคะ
- บรรยาย : หลังจากทีน.ส.แวมมยุรารับประทานอาหารเสร็จแล้ว ขณะขึ้น
ปฏิบัติงานพบภรรยาของนายนรินทร์อยู่หน้าตึก
- ภรรยานายนรินทร์ : หนู! ป้าจะกลับบ้านก่อนนะ ผาตุดูแลงด้วยนะ
- น.ส.แวมมยุรา : ค่ะ มีอะไรให้หนูช่วยบอกนะคะ ไม่ต้องห่วงคุณลุงนะคะ จะดูแล
ให้อย่างดี
- ภรรยานายนรินทร์ : ขอบใจมากนะคะจะหนู หนูเป็นพยาบาลที่ดีจริง ๆ พูดเพราะ มีความรู้
ไม่ทอดทิ้งผู้ป่วย คุณลุงยังชมว่าหนูขยันทำงานดี
- น.ส.แวมมยุรา : ขอบคุณมากค่ะ หนูขอตัวก่อนค่ะจะเข้าไปดูคุณลุง
- น.ส.แวมมยุรา : คุณลุงถ่ายปัสสาวะรดที่นอนอีกแล้ว เตี่ยหนูจะทำความสะอาดและ
เปลี่ยนผ้าปูที่นอนให้ใหม่ นะคะ
- นายนรินทร์ : ไม่เป็นไรหรอก เอาไว้ก่อนก็ได้ ต่อไปนี้ลุงคงจะต้องกินน้ำกินอาหาร
ให้น้อยลง จะได้ไม่ต้องถ่ายอุจจาระและปัสสาวะบ่อย ทำให้คนอื่น ๆ
ต้องลำบาก
- น.ส.แวมมยุรา : ไม่เป็นไรคะ ท้าเจให้สบายนะคะ จะได้หายเร็ว ๆ

- นายณรินทร์ : ลุงจะทำตามที่หนูบอก และขอใบ้ใจหนูมาก หนูเป็นพยาบาลที่มีน้ำใจ มีกิริยาดี ไม่แสดงความรังเกียจและเบียดเบียนผู้ป่วย ขอให้หนู เจริญ ๆ
- น.ส.แววมยุรา : ขอขอบคุณลุงมาก
- อาจารย์นิเทศก์ : (หลังจากส่งเวรแล้ว) นี่... หนู นายณรินทร์ผู้ป่วยที่หนูดูแลวันนี้ เขาชมว่าหนูดูแลเขาดีมาก มีน้ำใจ พุดเพราะ ไม่ทอดทิ้งผู้ป่วย เขารู้สึกประทับใจหนูมาก ครูขอให้หนูรักษาความดีนี้ตลอดไป นะคะ
- น.ส.แววมยุรา : ขอขอบคุณค่ะ อาจารย์ หนูรู้สึกเป็นสุขที่ได้ช่วยผู้ป่วยให้สบายขึ้น เพราะคิดว่าถ้าผู้ป่วยแบบนั้นบ้างคงจะชีวิตอีกมากที่ควบคุมร่างกายตัวเองไม่ได้ แล้วก็คงห่วงและคิดถึงบ้านด้วย

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 8

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	อารมณ์เป็นเหตุ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากญาติผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "อารมณ์เป็นเหตุ" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น เตียงผู้ป่วย พรอทัวด์ใช้ เครื่องวัดความดันโลหิต
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "อารมณ์เป็นเหตุ" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"อารมณ์เป็นเหตุ" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์

จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกร
พยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สำนวนการแจ้งจำลอง

เรื่อง อารมณ์เป็นเหตุ

ฉากที่ 1

บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิงของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง น.ส.เอมอร นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ขึ้นฝึกปฏิบัติงานเวรบ่าย ผู้ป่วยภายในตึกมี 22 คน รอรับจากห้องผ่าตัดอีก 1 คน ในเวรมีพยาบาลเวร 3 คน และมีนักศึกษาเพียงคนเดียวเพราะนักศึกษาอีกคนหนึ่งลาป่วย ทำให้ น.ส.เอมอร ต้องทำงานหนักกว่าทุกวันกว่าจะได้ลงรับประทานอาหารเช้า ก็เกือบเวลา 19.00 น. เนื่องจากเป็นเวลาระชั้นชิด หลังจากรับประทานอาหารเช้าก็ต้องรีบขึ้นปฏิบัติงานต่อ ขณะที่พยาบาลเวร 2 คน กำลังรับประทานอาหารที่ห้องรับประทานอาหาร พยาบาลอีกคนหนึ่งก็กำลังดูแลเสมหะให้ผู้ป่วยและเตรียมมาให้เลือดแก่ผู้ป่วยอีกคนหนึ่ง ขณะนั้นมีการย้ายผู้ป่วยชื่อนางเมยหลังทำการผ่าตัด เต้านมออกข้างหนึ่ง น.ส.เอมอรจึงเข้าไปดูแล้ววัดสัญญาณชีพ และสอบถามอาการและขอให้ญาติซึ่งตามมา 5 คน ไปคอยอยู่ข้างนอกก่อน

น.ส.เอมอร : ขอโทษนะคะ ขอให้ญาติไปรอข้างนอกก่อนนะคะ เพราะตอนนี้จะต้องตรวจดูอาการของผู้ป่วยก่อน (เอมอรจึงก้มมานับเลือดดูบาดแผลบริเวณหน้าอกว่ามีเลือดซึมมากน้อยเพียงใด)

ญาตินางเมย : ผู้ป่วยอยู่ในห้องผ่าตัดก็นาน พอย้ายมาที่ตึกคิดว่าจะได้เยี่ยมที่ไหนได้ ปล่อยออกมาเฝ้าอยู่ข้างนอก แล้วแทนที่พยาบาลจะมาดูแล กลับมาให้ นักศึกษาพยาบาลซึ่งรู้เรื่องหรือเปล่าก็ไม่รู้มาดูแล ดุชิ ! ก้มมานับด้วย สงสัยกลัวคนเห็นว่าทำอะไรผิด

บรรยาย

น.ส. เอมอร ได้อินคาพุตของญาติแต่ละคนแล้ว เกิดความรู้สึก
ไม่พอใจ โกรธมากแต่ก็พยายามอดกลั้น ไม่ได้ตอบว่าอย่างไร
เมื่อให้การพยาบาลเสร็จแล้ว ก็เก็บมัน แล้วลงบันทึกอาการ
แรกรับ คอยวัดสัญญาณชีพเป็นระยะ ๆ เวลาผ่านไป 2 ชั่วโมงกว่า
ญาติผู้ป่วยเห็นว่าผู้ป่วยนอนนิ่งจึงไว้วางใจ

ญาตินางเมย

: อะไรกัน! โรงพยาบาลนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่หรือยังไง คุณใช้อาการหนัก
ไม่เห็นมีใครมาดูแลเลย ปล่อยาให้นอนเนิ่นๆอยู่ได้ ไม่รู้ว่าเป็นหรือตาย
ที่นี่เป็นโรงพยาบาล หรือโรงฆ่าสัตว์กันแน่

น.ส. เอมอร

: (รู้สึกโกรธมาก) แต่ก็บอกกับญาติผู้ป่วยด้วยน้ำเสียงราบเรียบว่า
ที่นี่ไม่ใช่โรงฆ่าสัตว์นะคะ และที่ผู้ป่วยนอนนิ่งแบบนั้นก็เพราะเพิ่ง
กลับจากผ่าตัด ยังอ่อนเพลียเพราะก่อนผ่าตัดก็ต้องงดน้ำงดอาหาร
และเวลาผ่าตัดก็ต้องเสียเลือดและเลือดไปมาก

ญาตินางเมย

: คุณจะไปรู้อะไร เป็นแค่นักศึกษา เอาผู้ป่วยมาลองผิดลองถูก
ญาติของผมไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้ใครมาลองผิดลองถูก

บรรยาย

ขณะที่กำลังได้ตอบอยู่นั้น นางเมยก็ตื้นตันขึ้นมาพบว่าปวดแผลมาก

น.ส. เอมอรจึงไปรายงานอาการผู้ป่วยและเหตุการณ์ที่เกิด
กับญาติให้พยาบาลเวรทราบ พยาบาลเวรจึงบอกให้ น.ส. เอมอร
เอายาแก้ปวด (Paracetamol) 2 เม็ดไปให้ผู้ป่วยรับประทาน
ส่วนตนเองจะไปชี้แจงกับญาตินางเมยเอง

พยาบาลเวร

: ขอโทษนะคะ ดิฉันเป็นพยาบาลเวรบ่ายนะคะ เผอิญว่าผู้ป่วยวันนี้
มีอาการหนักอยู่หลายคน แต่ญาติของคุณถือว่าปลอดภัยแล้ว เพราะ
นักศึกษาคอยดูแลอย่างใกล้ชิดและรายงานให้ดิฉันทราบตลอด และ

นักศึกษาที่จะขึ้นปฏิบัติงานก็ได้เรียนภาคทฤษฎีในเรื่องเหล่านี้มา
หมดแล้ว ขอให้เลิกกังวลได้แล้ว นักศึกษาเขามีความรู้ ความสามารถ
ทุกคน

ญาตินางเมย : ครับ

พยาบาลเวร : ดิฉันขอชี้แจงเรื่องการกักตัวของนักศึกษาให้ทราบนะคะ เป็น
เพราะว่าญาติของคุณเป็นคนไข้ผู้สูง และผ่าตัดบริเวณหน้าอก
เราจะต้องเปิดแผลดู ถ้าสงสัยอะไรก็ถามนักศึกษาหรือดิฉัน
ก็แล้วกันจะได้หายสงสัยนะคะ

ญาตินางเมย : ขอบคุณครับ

ญาติผู้ป่วยอีกเตียงหนึ่ง : คุณคะ ดิฉันเป็นแม่ของคนไข้เตียงนี้ ดิฉันเฝ้าลูกสาวทุกวัน อยาก
จะบอกคุณว่า นักศึกษาพยาบาลที่ฝึกงานที่นี่ เขาดูแลคนไข้ทุกคนดี
มาก คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือคนไข้เป็นอย่างดี

ญาตินางเมย : ผมไม่ทราบจริง ๆ (ญาติของนางเมย จึงเดินไปหานักศึกษาที่กำลัง
ดูแลผู้ป่วยอีกด้านหนึ่ง)

ญาตินางเมย : ขอโทษด้วยนะคะ ที่พูดรุนแรงไป และขอบคุณที่ช่วยดูแลญาติของผม
เป็นอย่างดี

น.ส.เอมอร : (ยิ้ม) ไม่เป็นไรค่ะ เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องทำอยู่แล้ว

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 9

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความสำเร็จ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เรื่อง การศึกษาต่อและตำแหน่งหน้าที่
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ความสำเร็จ" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น ใต้งาน ใต้อาหาร
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ความสำเร็จ" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"ความสำเร็จ" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์

จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนว้มนำในการปฏิบัติกร
พยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ความสำเร็จ

ฉากที่ 1บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

น.ส.พรทิพย์ อายุ 39 ปี ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงาน

ที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง เป็นผู้ที่มีความสามารถรับผิดชอบงาน

และดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี เป็นที่รักของทุกคน ขณะนี้ น.ส.พรทิพย์

และเพื่อน ๆ พยาบาลพักรับประทานอาหารกลางวัน ที่ห้องพักรับประทาน

น.ส.อุษา : วันนี้พี่นกพร (หัวหน้าพยาบาลที่ดูแลหอผู้ป่วย) บอกเราว่าได้เสนอชื่อ
พรทิพย์ เข้ารับการคัดเลือกเป็นพยาบาลดีเด่นประจำปีของโรงพยาบาล
เรานะ

น.ส.จันทร์เจ้า : แล้วมีใครบ้างล่ะที่สมัคร สมัครทั้งหมดกี่คน

น.ส.อุษา : เห็นพี่นกพรบอกว่า ปีนี้ส่งสมัครเยอะกว่าปีที่แล้ว ประมาณทั้งหมด
10 คน

น.ส.อัญชลี : เราว่า พรทิพย์น่าจะได้นะ เพราะเธอมีคุณสมบัติตามที่เขากำหนด
เป็นคนดี ชยัน ตั้งใจทำงาน มีน้ำใจและมีความรู้ความสามารถ

น.ส.พรทิพย์ : ไม่น่าหรอกเพราะแต่ละคนก็มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติ
เหมาะสมกันทั้งนั้น

ฉากที่ 2บรรยาย

ภายในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง

2 สัปดาห์ต่อมา ได้ประกาศผลการคัดเลือกพยาบาลดีเด่นประจำปี

ปรากฏว่า น.ส.พรทิพย์ได้รับการคัดเลือกเป็นพยาบาลดีเด่น

ประจำปี

- น.ส.อัญชลี : พรทิพย์ ขอแสดงความยินดีด้วยนะ เห็นไหมเราบอกแล้วว่าเธอต้องได้ เธอก็ได้จริง ๆ
- นางกนกพร : พี่แสดงความยินดีด้วยนะคะ
- น.ส.อุษา : จินตใจด้วยนะ
- น.ส.พรทิพย์ : ขอบขอบคุณ
- บรรยาย : หลังจากนั้นประมาณ 2 ปี น.ส.พรทิพย์และน.ส.อัญชลีได้สมัครศึกษาต่อปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่าทั้ง 2 คนผ่านการสอบนางกนกพร จึงได้เรียกน.ส.พรทิพย์ และน.ส.อัญชลีไปพบ
- นางกนกพร : พี่แสดงความยินดีด้วยที่น้องทั้ง 2 คนสอบได้
- น.ส.พรทิพย์ : ขอบคุณมากค่ะ
- น.ส.อัญชลี : ขอบคุณมากค่ะ
- นางกนกพร : พี่จะให้น้องทั้ง 2 คน ลาศึกษาต่อ พี่ยินดีที่จะสนับสนุนให้ไปเรียนต่อ เพราะเป็นโอกาสที่ดีของน้องแล้ว ส่วนเจ้าหน้าที่ที่เหลืออยู่ก็คงต้องช่วยกันทำงานไปก่อน ถึงแม้จะเหนื่อยลำบากเพียงใด ทุกคนก็ต้องอดทน ขอให้น้องทั้ง 2 คน ตั้งใจศึกษาเพื่อจะได้กลับมาพัฒนาวิชาชีพพยาบาลของเราให้เจริญก้าวหน้า
- น.ส.พรทิพย์ : ขอบคุณพี่มากค่ะ ที่สนับสนุนให้หนูได้ไปเรียนต่อ
- น.ส.อัญชลี : หนูขอบคุณพี่มากค่ะ

ฉากที่ 3

บรรยาย

บ้านพักในโรงพยาบาล

หลังจากที่น.ส.พรทิพย์และน.ส.อัญชลี สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้ปฏิบัติงานโดยน.ส.พรทิพย์ได้ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง ส่วนน.ส.อัญชลีได้ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย และทางโรงพยาบาลได้จัดที่พักให้ทั้ง 2 คนพักเป็นหอพักที่สร้างใหม่ ทำให้ทั้ง 2 คนพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ

- น.ส.พรทิพย์ : อัญ ... พวกเรานับว่าโชคดีนะ ที่มีที่พัก เวลาขึ้นเวรก็สะดวก
ปลอดภัย ไม่ต้องไปอยู่ไกล ๆ หรือไปเข้าบ้านอยู่ เวลาขึ้นเวรก็
ไม่ลำบาก
- น.ส.อัญชลี : เราก็เห็นด้วยกับเธอ นับว่าเราทั้ง 2 คน โชคดีจริง ๆ เราต้อง
ขยันและตั้งใจทำงานนะ

ฉากที่ 4

บรรยาย

หอพักหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล

หลังจากที่น.ส.พรทิพย์ ได้ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงได้
ประมาณ 2 ปี หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลได้เรียกน.ส.พรทิพย์
ไปพบ

- หัวหน้าฝ่ายพยาบาล : พรทิพย์ ที่พี่เรียกน้องมาวันนี้ พี่มีข่าวดีจะบอกจากการพิจารณาของ
คณะกรรมการบริหารของโรงพยาบาลได้พิจารณาเลือกน้องมาเป็น
หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงแทนพี่นกพรนะ เพราะพี่นกพร
เขาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล

- น.ส.พรทิพย์ : ขอบคุณมากค่ะ หนูรู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย หนูจะ
ทำงานให้ดีที่สุด รู้สึกภูมิใจมากที่ได้มาถึงจุดนี้ ถือว่าเป็นความสำเร็จ
ของชีวิต

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 10

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สวัสดิการของฉัน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลเรื่อง รายได้และที่พักอาศัย
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "สวัสดิการของฉัน" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น โต๊ะทำงาน เก้าอี้รับแขก
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เรื่อง "สวัสดิการของฉัน" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"สวัสดิการของฉันทน์" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มนำในการปฏิบัติการพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง สวัสดิการของฉัน

ฉากที่ 1

บรรยาย

ภายในหอพักพยาบาล โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

น.ส.วรินดาและน.ส.ปาริชาติเป็นเพื่อนกัน เพิ่งสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมใน โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง และทั้ง 2 คนถูกจัดให้พักกับน.ส.ผ่องพรรณ พยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษามาแล้ว 4 ปี

น.ส.วรินดา : โอ๊ย ! หอพักอะไร แคบจังเลย แล้วจะอยู่กันเข้าไปได้อย่างไร
ตั้ง 3 คน ห้องนอนที่บ้านฉันยังกว้างกว่านี้อีก ดูซิพื้นก็สกปรกสกปรก
แล้วใครจะมากวาดกวาดให้เรา

น.ส.ปาริชาติ : ก็ต้องทำเองซิ ฉันว่าห้องนี้ก็ดูดีนะ ถ้าเราจัดของให้เป็นระเบียบ ห้อง
ก็ดูกว้างขึ้น พื้นนี้ก็ช่วยกันทำความสะอาด มีกันอยู่ 3 คน คนละ 2 วัน
ต่อสัปดาห์ ส่วนฉันรับทำ 3 วันเองก็ได้ เพราะอยู่ที่บ้าน ฉันก็ทำเอง
ทั้งบ้านอยู่แล้ว เนื้อที่มากกว่านี้อีก

น.ส.วรินดา : ฮี ! ถึงจะทำ 2 วันต่อสัปดาห์ก็จริง แต่ฉันก็ยังไม่อยากทำอยู่ดี ไปหา
หอพักข้างนอกที่ห้องกว้างและมีคนคอยดูแลทำความสะอาดให้ดีกว่า

น.ส.ผ่องพรรณ : น้องจะ พี่ขอแสดงความคิดเห็นหน่อยได้ไหมคะ ในฐานะที่พี่อยู่ที่นี้
มาถึง 4 ปี ตอนแรกที่พี่มาอยู่ก็คิดเหมือนกับน้องวรินดาแล้วพี่เอง
ก็ได้ไปตระเวนหาบ้านเช่าหรือหอพักที่กว้างและมีคนทำความสะอาดให้ด้วย
ก็มีเหมือนกัน แต่ค่าเช่ามันแพง รู้เอาเงินค่าหอพักมาใช้อย่างอื่นดีกว่า
อีกทั้งหอพักพวกนี้ก็อยู่ไกลจากโรงพยาบาล จะมาขึ้นเวรที่ก็ลำบาก
ถึงจะมีรถแต่เวลาขึ้นเวรตอนกลางคืน ก็นั่งกลัวอยู่เหมือนกัน พี่ก็
เลยอยู่ที่นี้ดีกว่า

- น.ส.ปาริชาติ : หนูเห็นด้วยกับพี่ค่ะ
- น.ส.วรินดา : (ท่าทำคิดและพยักหน้า) อ้อ! ก็น่าคิดนะ ถ้าฉันหนูจะลองอยู่ดูไปก่อน

ฉากที่ 2

บรรยาย

ภายในหอพักพยาบาล

น.ส.ปาริชาติเป็นคนที่มีเพื่อนมาก แต่เมื่อเพื่อนมาชวนไปเที่ยวก็จะไปเป็นครั้งคราวในช่วงที่ไม่ต้องขึ้นเวร รายได้บางส่วนก็จะแบ่งให้พ่อแม่ใช้เพื่อจุนเจือครอบครัว เวลาขึ้นเวรก็จะเดินดูผู้ป่วยอย่างทั่วถึง เป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มักจะได้รับคำชมจากผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และหัวหน้าหอผู้ป่วยเสมอ ส่วนน.ส.วรินดาเป็นคนที่มีเพื่อนมากเช่นกัน แต่มักจะไปเที่ยวทุกครั้งที่ไม่ได้ขึ้นเวร เงินเดือนใช้ไม่ถึงเดือนก็หมด ต้องขอเงินจากทางบ้านเป็นประจำ อีกทั้งเวลาขึ้นเวร น.ส.วรินดาจะรู้สึกเหนื่อยง่าย แทบไม่มีแรงเดินทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำอะไร มีอารมณ์หงุดหงิด ไม่พอใจ ชอบดูผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย หัวหน้าหอผู้ป่วยมักจะเรียกตักเตือนเสมอ

- น.ส.วรินดา : เป้อจ้งเลย
- น.ส.ปาริชาติ : เป้ออะไรเหรือ มีอะไรที่เราพอจะช่วยได้บ้าง
- น.ส.วรินดา : ก็เปื่องานนะซี งานหนักจะตาย เหนื่อยก็เหนื่อย ซ้ำยังถูกหัวหน้าหอผู้ป่วยเรียกไปว่าอีก อยากจะลาออกไปหางานใหม่วันละหลาย ๆ คน
- น.ส.ปาริชาติ : จะไปหางานใหม่ที่ไหนละ เพราะเราเรียนพยาบาลมางานใหม่ที่จะทำก็ต้องเป็นพยาบาลเหมือนเดิมอยู่ที่นี้หรือที่โรงพยาบาลไหนเหมือนกันทั้งนั้น อีกอย่างที่เราเหนื่อยง่าย ฉันคิดว่าเป็นเพราะเธอพักผ่อนไม่เพียงพอมากกว่า ถ้าอาการเหนื่อยไม่ดีขึ้น ควรไปตรวจร่างกายเพื่อดูว่าเป็นโรคอะไรหรือเปล่า

- น.ส.วรินดา : เอาไว้ว่าง ๆ แล้วฉันจะไปหาหมอเองนะ ขอบอจเธอมากที่เป็นห่วง
- น.ส.ปาริชาติ : ส่วนเงินเดือนที่เธอว่าได้น้อยนั้น ฉันว่าไม่จริงเพราะเธอเที่ยวเกือบ
ทุกคืนจะมีเงินที่ทนเหลือ ดูอย่างฉันถึงแม้จะมีเงินเหลือเก็บไม่ได้
มากมายอะไร ฉันก็มีเงินไว้ใช้เมื่อเกิดความจำเป็น
- น.ส.วรินดา : ขอบอจเธออีกครั้งนะ ที่เดือนสตาให้ฉันได้คิด ฉันจะพยายามปรับปรุง
ตัวฉันใหม่
- น.ส.ปาริชาติ : ฉันดีใจที่เธอคิดจะปรับปรุงตัวเธอเองนะ เงินเดือนจะได้พอใช้
เพราะฉันคิดว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีสวัสดิการดีวิชาชีพหนึ่ง
ฉันพอใจในสวัสดิการของพยาบาล

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 11

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล บรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าวิชาชีพและสวัสดิการ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สิ่งที่ฉันภูมิใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล บรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าและสวัสดิการ
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "สิ่งที่ฉันภูมิใจ" 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น โต๊ะทำงาน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เรื่อง "สิ่งที่ฉันภูมิใจ" จากนั้นนักศึกษาและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักศึกษาแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง

"สิ่งที่ฉันภูมิใจ" ตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกตการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผู้วิจัยให้นักศึกษาวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักศึกษาช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้รับจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกรรพยาบาล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงของนักศึกษา
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุป

เอกสาร สถานการณ์จำลอง

เรื่อง สิ่งที่น่าสนใจ

ฉากที่ 1บรรยาย

ศึกอุบัติเหตุ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

น.ส.สุลีพร สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์

ระดับต้น ใช้เวลาศึกษา 2 ปี ปฏิบัติงานที่ศึกอุบัติเหตุ ตำแหน่ง

พยาบาลเทคนิค ระดับ 2 กำลังสนทนาเกี่ยวกับสาเหตุที่มาเรียนพยาบาล

น.ส.สุลีพร : เมื่อตอนเด็ก ๆ เราเคยคิดว่าอยากจะเป็นพยาบาล เมื่อโตขึ้นเราจะ
ต้องเป็นพยาบาลให้ได้ อยากใส่ชุดสีขาว

น.ส.ผกา : เรามีความคิดไม่เหมือนพระนะ เราคิดว่าเมื่อโตขึ้นเราอยากจะเป็นครู

น.ส.สุลีพร : แล้วทำไมเธอจึงมาเรียนพยาบาลล่ะ

น.ส.ผกา : ก็เพราะพ่อแม่อยากให้เราเรียนพยาบาล ไม่กล้าขัดใจกลัวพ่อแม่เสียใจ
เราจึงมาเรียนพยาบาล

น.ส.สุลีพร : ผิดกับเรานะ เราชักและชอบวิชาชีพพยาบาลมาตั้งแต่เด็ก พ่อเราจบ
ชั้น ม.6 เราเลือกสอบพยาบาลอย่างเดียวเท่านั้น

บรรยาย

หลังจากน.ส.สุลีพร ได้ปฏิบัติงานที่ศึกอุบัติเหตุ ได้สมัครศึกษาต่อ

ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ชวน

น.ส.ผกา สมัครศึกษาต่อด้วย

น.ส.สุลีพร : เราจะสมัครเรียนต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มสธ.)

สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เรียนกับเราไหม

- น.ส.ผกา : เราได้ข่าวว่าเรียนที่ มสธ. จบยากนะ ลำบากมากเลยไหนจะเรียน
ไหนจะทำงาน เราคิดว่าไม่ไหวแน่ ๆ ให้พรเรียนไปก่อนนะ ตอนนี้
เรายังไม่คิดอยากจะเรียน
- น.ส.สุสัพร : ถ้าเงินเราสมัครเรียนก่อนนะ
- น.ส.ผกา : จำ

ฉากที่ 2

บรรยาย

บ้านพัก ในโรงพยาบาล

น.ส.สุสัพร เรียนมสธ. ได้ประมาณ 2 ปี เขาารู้สึกว่าเรียนลำบาก
และค่อนข้างหนักมาก เพราะต้องเรียนและทำงานไปด้วย ทำให้ไม่มี
เวลาพักผ่อนเลย บางครั้งทำให้เขารู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจ
มีพ่อแม่และเพื่อน ๆ คอยให้กำลังใจเสมอ

- น.ส.ผกา : พร ... เรียนหนักไหม
- น.ส.สุสัพร : ช่วงนี้กำลังสอบ ต้องอ่านหนังสือและต้องขึ้นเวรด้วย เรียนหนักมาก
ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน แต่เราก็จะพยายามเรียนให้จบให้ได้
ขอเบรคมากที่เป็นห่วง
- น.ส.ผกา : พร ... อดทนหน่อยก็แล้วกัน หลังจากจบแล้วพรก็จะได้ปรับวุฒิเป็น
พยาบาลวิชาชีพ มีโอกาสก้าวหน้ากว่าพยาบาลเทคนิค
- น.ส.สุสัพร : เราก็คิดอย่างนั้นเหมือนกัน หลังจากเราจบ มสธ. แล้ว เราคงจะ
ได้เป็นพยาบาลวิชาชีพ

ฉากที่ 3

บรรยาย

ห้องวิชาการ โรงพยาบาล

หลังจากที่น.ส.สุสัพร สำเร็จการศึกษาของ มสธ. แล้วก็ได้ย้าย
มาปฏิบัติงานที่ฝ่ายวิชาการของโรงพยาบาลร่วมกับน.ส.จันทนา

- น.ส. ชุติพร : ปีนี้เราจะมีการจัดประชุมวิชาการประมาณ 4 ครั้ง เป็นการประชุมภายในโรงพยาบาล 3 ครั้ง และประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่น 1 ครั้งนะ
- น.ส. จันทนา : พร เธอเขียนโครงการมาก็แล้วกันนะ เพราะฉันไม่มีเวลา เพราะต้องทำงานอื่น
- น.ส. ชุติพร : ไม่เป็นไรหรอก เดี่ยวจะเขียนโครงการต่าง ๆ เอง เราจะเชิญวิทยากรมาจากส่วนกลางทั้งหมดนะ เพื่อที่จะให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านวิชาการที่ใหม่ ๆ และทันสมัยด้วย
- บรรยาย : จากการประเมินผลการประชุม เป็นการประชุมที่จัดได้นี้อาหา ได้ความรู้ และวิทยากรพูดได้ดีมาก ทำให้ น.ส. ชุติพร รู้สึกดีใจที่ตนเองทำได้สำเร็จ

ฉากที่ 5

ห้องวิชาการ โรงพยาบาล

บรรยาย

น.ส. ชุติพร สอบเรียนปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ โดยมีนายแพทย์ธีรัช เป็นหัวหน้างานให้การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อ

นายแพทย์ธีรัช : ชุติพร ผมแสดงความยินดีด้วยที่สอบได้

น.ส. ชุติพร : ขอขอบคุณมากค่ะ

นายแพทย์ธีรัช : ผมยินดีให้ชุติพร ลาศึกษาต่อ ขอให้ตั้งใจเรียนและจบเร็ว ๆ จะได้กลับมาช่วยกันทำงานนะครับ

น.ส. ชุติพร : ค่ะ หนูจะตั้งใจเรียน

ฉากที่ 6

ห้องฝ่ายการพยาบาล

บรรยาย

หลังจากที่ น.ส. ชุติพร สำเร็จการศึกษาก็ได้กลับมาทำงานที่เดิม วันหนึ่งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลให้น.ส. ชุติพร ไปพบ

- หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล : ชูลีพร ขณะนี้ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลว่าง 1 ตำแหน่ง
 ที่เห็นว่าชูลีพรเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบสูง
 ที่จะเสนอชื่อเข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารของ
 โรงพยาบาลนะคะ แล้วที่จะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบอีกครั้งนะคะ
- น.ส.ชูลีพร : ขอขอบคุณมากค่ะ
- บรรยาย : สืบต่อมา หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลได้เรียก น.ส.ชูลีพรไปพบ
- หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล : พี่ขอแสดงความยินดีด้วยที่ชูลีพรได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้า
 ฝ่ายการพยาบาลนะคะ
- น.ส.ชูลีพร : ขอขอบคุณมากค่ะ
- หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล : ชูลีพร เป็นคนที่มีความอดทน เสียสละ มีความรู้ ความสามารถ
 ขณะปฏิบัติงานด้านการพยาบาลได้ดูแลผู้ป่วยอย่างทั่วถึง เป็นที่
 ยอมรับของผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วยด้านการศึกษาก็เป็นคน
 ที่มีความพยายามที่จะศึกษาต่อไประดับสูง จากการศึกษาครั้งแรก
 จบเพียงหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้นเท่านั้น
 จนสามารถเรียนต่อถึงปริญญาโท มีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น ทำให้
 ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่ สมควรที่ทุกคนเอาเป็น
 ตัวอย่างนะคะ
- น.ส.ชูลีพร : ขอขอบคุณมากค่ะ หนูจะใช้เวลาที่เหลืออยู่พัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้
 เจริญก้าวหน้าต่อไปค่ะ

โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยมีเพศ

ชื่อกิจกรรม

-

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อให้ศึกษานำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาชีพพยาบาล

อุปกรณ์ที่ใช้

-

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยและนักศึกษานั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาช่วยกันแสดงความคิดเห็น อภิปราย และสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้สถานการณ์จำลองและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมโดยเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติกรพยาบาล
3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักศึกษาและกล่าวปิดกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย และการสรุป

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	-	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน 2. เพื่อให้นักศึกษาทราบรายละเอียดของการใช้กรณีตัวอย่าง 3. เพื่อให้นักศึกษาทราบความหมายของทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง 2. ให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันโดยให้นักศึกษาเล่นเกมอยู่ไหนเอ่ย ? โดยมีวิธีเล่น ดังนี้ 2.1 ให้นักศึกษาแต่ละคนหยิบรูปสัตว์ที่ถูกแบ่งออกเป็นส่วน ๆ 2.2 ให้นักศึกษานำรูปสัตว์ที่ตนได้ไปหาชิ้นส่วนจากเพื่อนเพื่อต่อเป็นรูปสัตว์ที่สมบูรณ์ 2.3 เมื่อต่อรูปสัตว์แล้วให้นักศึกษาแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน (ใช้เวลา 10 นาที)

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				2.4 เมื่อหมดเวลา ำให้นักศึกษาออกมาหน้าชั้นที่ละคู่ ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนแก่เพื่อนนักศึกษาคคนอื่น 2.5 เมื่อนักศึกษาออกมาแนะนำตนเองครบแล้ว ำให้ช่วยกันสรุปวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของกิจกรรม 2.6 ผู้วิจัยสรุปอีกครั้งว่า กิจกรรมเกมอยู่ไหนเอ่ย ? นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้มีโอกาสเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเองเพื่อจะได้คุ้นเคยกัน และสร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน 3. เมื่อบรรยายภาคานกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเอง และทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการำใช้กรณีตัวอย่าง วัตถุประสงค์ขั้นตอนของการำใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล	เสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่องเสียงต่อภาวะการติดเชื้อโรค	และชี้แจงเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่ในการใช้กรณีตัวอย่าง 4. ผู้วิจัยอธิบายความหมายและความสำคัญของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล 5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยและนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนานำเข้าสู่กิจกรรมและบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
3	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล	ฉันทะน้อยนระ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลเรื่องความอดทนและเสียสละ	ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่างให้ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างให้นักศึกษาพร้อมตั้งประเด็นปัญหา
4	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล	อาชีพที่ฉันรัก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพพยาบาลด้านการพยาบาลเรื่องการประกอบอาชีพ	ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุปสิ่งที่ได้จากกรณีตัวอย่างและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
5	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล	ดวงกมลไม่กล้า	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาลเรื่องการได้รับการยอมรับจากแพทย์	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
6	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยาภาส ในการปฏิบัติ การพยาบาล	พยาบาลตัวอย่าง	เพื่อพัฒนาทัศนคติ ต่อด้านวิชาชีพพยาบาล ด้านบรรยาภาสในการ พยาบาล เรื่องการได้ รับการยอมรับจาก พยาบาล	
7	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยาภาสใน การปฏิบัติการ พยาบาล	บริการที่ประทับใจ	เพื่อพัฒนาทัศนคติ ต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านบรรยาภาส ในการปฏิบัติการ พยาบาล เรื่องการได้ รับการยอมรับจาก ผู้ป่วย	
8	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้าน บรรยาภาสใน การปฏิบัติการ พยาบาล	อารมณ์เป็นเหตุ	เพื่อพัฒนาทัศนคติ ต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านบรรยาภาสในการ พยาบาล เรื่องการได้ รับการยอมรับจาก ญาติผู้ป่วย	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
9	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	ความสำเร็จ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพเรื่องการศึกษาต่อและตำแหน่งหน้าที่	
10	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการ	สวัสดิการของจีน	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการเรื่องรายได้และที่พักอาศัย	
11	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้านสวัสดิการ	สิ่งที่ฉันภูมิใจ	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล ด้านความก้าวหน้าของวิชาชีพและสวัสดิการ	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	-	1. เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมกรณีตัวอย่าง 2. เพื่อให้นักศึกษานำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	1. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึกของนักศึกษาหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรมกรณีตัวอย่าง 2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาอภิปรายและสรุปร่วมกันถึงผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกรณีตัวอย่าง และนำข้อคิดไปใช้ชีวิตรประจำวันและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักศึกษาและกล่าวปิดกิจกรรม

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที

**โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง
ครั้งที่ 1**

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปฐมนิเทศ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	-
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมร่วมกัน 2. เพื่อให้นักศึกษาทราบรายละเอียดของการใช้กรณีตัวอย่าง 3. เพื่อให้นักศึกษาทราบความหมายและความสำคัญของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	ชิ้นส่วนรูปสไลด์
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักศึกษาแนะนำตนเอง 2. ให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน โดยให้นักศึกษาเล่นเกมอยู่ไหนเอ่ย? มีขั้นตอน ดังนี้ 2.1 ให้นักศึกษาแต่ละคนหยิบรูปสไลด์ ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 2.2 ให้นักศึกษานำรูปสไลด์ที่ตนได้ ไปหาชิ้นส่วนจากเพื่อนเพื่อต่อเป็นรูปสไลด์ที่สมบูรณ์ 2.3 เมื่อต่อรูปสไลด์แล้ว ให้นักศึกษาแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน

- 2.4 เมื่อหมดเวลาให้นักศึกษาออกมาหาพื้นที่ละคู่ผลิตภัณฑ์แนะนำ
เพื่อนที่เป็นคู่ของตนแก่เพื่อนนักศึกษาคนอื่น
- 2.5 เมื่อนักศึกษาแนะนำตนเองจนครบแล้ว ให้ช่วยกันสรุปวัตถุประสงค์
และประโยชน์ของกิจกรรม
- 2.6 ผู้วิจัยสรุปอีกครั้งว่า กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษา
ได้มีโอกาสเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเองเพื่อจะได้คุ้นเคยกัน
และสร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน
3. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดของการใช้กรณีตัวอย่างในเรื่องความหมาย
วัตถุประสงค์ของการใช้กรณีตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยอธิบายความหมายและความสำคัญของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย แจกใบปรแกรมการใช้
กรณีตัวอย่าง นัดหมายวัน เวลาและสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อกิจกรรม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการตอบคำถาม อภิปรายและสรุปผล

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
ชื่อกิจกรรม	เสี่ยงต่อภาวะการติดเชื้อโรค
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง เสี่ยงต่อภาวะการติดเชื้อโรค
อุปกรณ์ที่ใช้	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง เสี่ยงต่อภาวะการติดเชื้อโรค 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่องเกี่ยวกับ การติดเชื้อโรค ให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง เสี่ยงต่อภาวะ การติดเชื้อโรค ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน 2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้ สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่าน

กรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้ม

การปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง เลี้ยงต่อภาวะการติดเชื้อโรค

น.ส.รัตนาวดี นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น ชั้นปีที่ 1
ชั้นฝึกปฏิบัติงานที่ตึกอายุรกรรมหญิง ได้รับมอบหมายงานให้ดูแลผู้ป่วย ชื่อ นางสาวมาเจ อายุ 53 ปี
ป่วยด้วยโรคหัวใจขาดเลือด ระยะแพร่กระจายเชื้อ นอนพักที่ห้องแยก มีอาการอ่อนเพลียมาก
มีไข้ต่ำ ๆ หายใจหอบ 30 ครั้งต่อนาที ต้องให้ออกซิเจน (O₂ Canular 5 Litre/min)
เป็นพัก ๆ มีการไอบ่อยครั้ง มีเสมหะสีขาวขุ่น

อาจารย์นิเทศก์สังเกตเห็นว่า น.ส.รัตนาวดี ไม่ต้องการดูแลผู้ป่วยรายนี้
เพราะสัปดาห์ก่อนเมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมาย นักศึกษาขอเปลี่ยนผู้ป่วยรายนี้ โดยอ้างว่าเป็นหวัด
กลัวติดโรคจากผู้ป่วย และวันนี้ก็ขอเปลี่ยนผู้ป่วยรายนี้ อีกโดยอ้างว่าปวดศีรษะ แต่อาจารย์
นิเทศก์ดูอาการแล้วเห็นว่านักศึกษาไม่เป็นอะไรมาจึงไม่เปลี่ยนผู้ป่วยให้ หลังจากรับเวรแล้ว
นักศึกษาไม่ได้เช็ดตัวให้ผู้ป่วย บอกว่าญาติผู้ป่วยทำไปแล้ว เวลา 12.00 น. น.ส.รัตนาวดี
ได้พาเพื่อนคือ นางสาวอ่อนจันทร์ เป็นผู้ป้อนอาหารให้ผู้ป่วย เมื่ออาจารย์นิเทศก์ซักถาม นักศึกษา
อ้างว่าท้องเสีย ไม่สามารถนั่งป้อนอาหารให้ผู้ป่วยได้ เวลา 13.00 น. นักศึกษาได้ช่วยเพื่อน
เขียนประวัติผู้ป่วยใหม่ ไม่สนใจที่จะเช็ดหน้า เช็ดตัวให้แก่นางสาวมาเจซึ่งเป็นผู้ป่วยที่นักศึกษาต้อง
รับผิดชอบ

ในการทำ Post conference มีนักศึกษาเข้าร่วม Post conference จำนวน
3 คน ได้แก่ น.ส.รัตนาวดี น.ส.อ่อนจันทร์ และ น.ส.จันทร์หา อาจารย์นิเทศก์อธิบาย
เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยในระยะติดเชื้อว่ามีการดูแลตนเองอย่างไรให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรค
จากผู้ป่วยและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในระยะ
ติดเชื้อ โดยน.ส.รัตนาวดี บอกว่า ควรอยู่ห่าง ๆ ผู้ป่วยมากที่สุด และให้การพยาบาลเท่าที่
จำเป็นเท่านั้น และอาจารย์นิเทศก์จึงได้ชี้แจงว่า คนที่จะให้การพยาบาลได้ดีที่สุดคือ พยาบาล
ฉะนั้นเราไม่ควรจะอยู่ห่าง ๆ จากผู้ป่วย น.ส.อ่อนจันทร์ กล่าวว่า เราควรยึดหลักการป้องกัน

ตัวเองในขณะที่ทำการพยาบาล และน.ส.อ่อนจันทร์กล่าวว่าขณะที่พยาบาลไม่ควรสัมผัสกับเสมหะของผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อทางระบบหายใจ หรือไม่สัมผัสเลือดผู้ป่วย อาจารย์นิเทศก์เห็นด้วย สุดท้าย น.ส.จันทร์กล่าวว่า ควรล้างมือหลังทำการพยาบาลทุกครั้ง และอาจารย์นิเทศก์สรุปเพิ่มเติมว่า อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้แล้วต้องนำไปแช่น้ำยาฆ่าเชื้อ

รุ่งขึ้นอาจารย์นิเทศก์ มอบหมายให้ น.ส.รัตนาวดี ดูแลนางสาวอีกครึ่ง ในวันนี้ อาจารย์สังเกตเห็นว่า น.ส.รัตนาวดี ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด ได้เช็ดหน้า เช็ดตัว บ้วนอาหาร และพูดคุยกับผู้ป่วย อาจารย์นิเทศก์ถามถึงเหตุผล น.ส.รัตนาวดี จึงบอกว่าจากการร่วม Post conference เมื่อวานนี้ ทำให้ตนมีความมั่นใจในการพยาบาลมากขึ้น ความกลัวจะติดเชื้อโรคจากผู้ป้อน้อยลง อาจารย์นิเทศก์จึงกล่าวว่า ถ้านักศึกษาสามารถป้องกันตัวเองได้อย่างถูกหลักวิธีแล้ว โอกาสที่จะติดเชื้อโรคนั้นค่อนข้างยาก จากนั้นอาจารย์นิเทศก์ได้กล่าวชมเชย น.ส.รัตนาวดีว่าทำดีแล้ว

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 3

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ฉันเหนื่อยนะ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง ความอดทนและการเสียสละ
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ ความอดทนและความเสียสละในการปฏิบัติการพยาบาล และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "ฉันเหนื่อยนะ" ให้นักศึกษาทุกคนตั้งใจอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง

เรื่อง จันเหินยณะ

น.ส.วิชรี และ น.ส.สุนันท์ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น ชั้นฝึกปฏิบัติงานเวรป่วยที่ห้องคลอดในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ภายหลังรับเวรแล้ว น.ส.สุนันท์ ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยในห้องคลอด มีมารดาคลอดที่ปากมดลูกเปิดหมดจำนวน 3 คน ทำให้ น.ส.สุนันท์ต้องดูแลให้การพยาบาลมารดาทั้ง 3 คนพร้อมกัน น.ส.สุนันท์ได้ดูแลมารดาทั้ง 3 โดยฟังเสียงหัวใจเด็กเต้น (F.H.S) ทุก 5 - 10 นาที จับการหดตัวและการคลายตัวของมดลูก (Interval, Dulation) ทุก 5 - 10 นาที ส่วน น.ส.วิชรี ดูแลผู้ป่วยในห้องคลอด ซึ่งมีผู้ป่วยคลอด 7 คนและมีผู้ป่วยรายหนึ่งต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากรกเกาะต่ำ มีเลือดออก ต้องสังเกตเลือดที่ออกเปียกชุ่มผ้าอนามัย วัดสัญญาณชีพทุก 15 นาที และฟัง F.H.S ทุก 10 นาที นักศึกษาทั้ง 2 คนต่างทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย ต้องจะย้ายมารดาที่คลอดแล้วทั้ง 3 คนขึ้นไปพักผ่อนที่เตียงหลังคลอด หลังจากนั้นนักศึกษาต้องทำความสะอาดเครื่องมือในการทำคลอดและลงรับประทานอาหารเย็นเวลาประมาณ 18.50 น. นักศึกษาทั้ง 2 คนใช้เวลาพักผ่อนและรับประทานอาหารเพียงเล็กน้อย ต่อจากนั้นได้แยกย้ายกันทำงานในหน้าที่ของตนต่อไป จนกระทั่งเวลาประมาณ 22.00 น. น.ส.สุนันท์ ได้ดูแลมารดาครรภ์แรกทีนอนคลอด พบว่าหัวใจเด็กเต้นเร็วผิดปกติ คือ เพิ่มขึ้นจาก 144 ครั้ง/นาที เป็น 164 ครั้ง/นาที จึงรายงานให้พยาบาลเวรทราบ พยาบาลเวรให้ น.ส.สุนันท์ จัดให้มารดานอนตะแคงซ้ายและให้ออกซิเจน (O_2 Canular 3 - 4 Litre/min) แล้วฟัง F.H.S ต่อไปอีก 5 นาที ส่วนพยาบาลเวรรีบไปรายงานแพทย์ ต่อมาแพทย์ได้ให้การช่วยเหลือการคลอดโดยรีบด่วน โดยการผ่าตัดเอาเด็กออกทางหน้าท้อง และพบว่าสายสะดือพันคอทารกในครรภ์ 3 รอบ จึงทำให้ F.H.S ของทารกเต้นเร็วแสดงถึงว่าทารกอยู่ในภาวะอันตราย ภายหลังการผ่าตัด มารดาและทารกปลอดภัยทั้งคู่ ขณะเดียวกัน

มารดาเพียง 2 ก็ป้อนยากเป่ง และดันกระสับกระส่ายไปมา น.ส.สุนันท์จึงตรวจทางทวารหนัก (P.R.) และรายงานให้พยาบาลเวรทราบว่าจะนี้ปากมดลูกเปิดหมดแล้วและวัดความดันโลหิตได้ 190/20 mm of Hg พยาบาลจึงได้รายงานแพทย์เวรทราบ และแพทย์ได้สั่งยาลดความดันโลหิต ให้มารดาและทำคลอดโดยใช้คีม (Forceps Extraction) โดยมี น.ส.สุนันท์เข้าช่วยแพทย์ ทำคลอดมารดาสำเร็จด้วย หลังทำคลอดมารดาและการคลอดภัย น.ส.สุนันท์ จึงได้ย้ายมารดา หลังคลอดทั้ง 2 คนไปยังตึกหลังคลอด

นักศึกษาทั้ง 2 คน ได้ทำหน้าที่ของตนจนกระทั่งส่งเวรเป็นที่เรียบร้อย ก็เป็นเวลา 00.20 นาฬิกา ก่อนที่ น.ส.วัชรี และน.ส.สุนันท์จะลงเวรพยาบาลเวรได้เรียกนักศึกษา มาทั้ง 2 คนไปพบเพื่อพูดคุยถึงการทำงานในวันนี้ รวมทั้งความรู้สึกของนักศึกษา นักศึกษาทั้ง 2 คน บอกว่า เหนื่อย และค่อนข้างเครียดเพราะต้องดูแลชีวิตพร้อมกันทั้ง 2 ชีวิต คือ ชีวิตแม่ และชีวิตเด็กในครรภ์ พยาบาลเวรจึงชี้ให้เห็นว่านักศึกษาทั้ง 2 คน ทำงานได้ดีและผลก็คือ ช่วยชีวิตแม่และการในครรภ์ได้ทันเวลาที่ และกล่าวว่าเป็นคนช่างสังเกตมีการตัดสินใจดี ชยัน และอดทนต่องาน และมีกิริยาวาจาสุภาพกับผู้ป่วยและคนอื่น ๆ ขอให้รักษาความดีเช่นนี้ต่อไป ทำให้ทั้ง 2 คน เกิดความรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนทำกับผู้ป่วยและตั้งใจจะทำความดีตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด

**โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง
ครั้งที่ 4**

ชื่อเรื่อง	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล
ชื่อกิจกรรม	อาชีพที่ฉันรัก
เวลา	50 นาที
จุดมุ่งหมาย	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง ประกอบอาชีพ
อุปกรณ์ที่ใช้	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง อาชีพที่ฉันรัก 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มถามเหตุผลที่นักศึกษาแต่ละคนมาเรียนพยาบาล และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "อาชีพที่ฉันรัก" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "อาชีพที่ฉันรัก" ให้นักศึกษาทุกคนตั้งใจอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง

เรื่อง อาชีพที่ฉันรัก

น.ส.บุษราคัม นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ชั้นปีที่ 1 ซึ่งฝึกปฏิบัติงานที่ตึกอายุรกรรมหญิงของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งขึ้นปฏิบัติงานเวรเช้า โดยได้รับมอบหมายจากอาจารย์นิเทศก์ให้ดูแลนางสมพร อายุ 67 ปี ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงและเป็นอัมพาตซีกขวา ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้ป่วยยังมีอารมณ์หงุดหงิดและฉุนเฉียวง่าย เนื่องจากแต่เดิมทางเมย์เป็นคนแข็งแรงและเป็นหัวหน้าครอบครัว หลังจากสามีเสียชีวิตเมื่อ 3 ปีก่อน ผู้ป่วยจึงต้องเลี้ยงชีพตนเองและหลาน 3 คนที่กำลังอยู่ณวัยเรียนด้วยการทำอาหารขายในตลาดเทศบาล

หลังจากที่น.ส.บุษราคัมและอาจารย์นิเทศก์ได้ช่วยกัน เช็ดตัว เช็ดหน้า และเปลี่ยนเสื้อผ้า (Complete bed bath) ให้นางสมพรแล้ว ก็ได้วัดสัญญาณชีพ (Vital Signs) ซึ่งได้ค่าปกติ และได้จัดให้ผู้ป่วยนอนตะแคงซ้ายตามที่อาจารย์แนะนำ หลังจากนั้นนักศึกษาไปทำกิจกรรมอย่างอื่น จนกระทั่งเวลา 11.30 น. น.ส.บุษราคัม จึงนำอาหารเหลวของนางสมพรออกจากตู้เย็นและยกไปที่เตียงผู้ป่วยเพื่อให้อาหารทางสายยางลงกระเพาะอาหาร แต่อาจารย์นิเทศก์มาพบจึงให้ น.ส.บุษราคัม นำอาหารเหลวไปอุ่นก่อนแล้วจึงนำไปให้อาหารทางสายยางลงกระเพาะแทนนางสมพร ซึ่งนักศึกษาที่ปฏิบัติตาม ในช่วงบ่ายน.ส.บุษราคัมไม่ได้ดูแลความสุขสบายหลังรับประทานอาหารเที่ยง (P.M. care) ให้แก่ผู้ป่วย อาจารย์นิเทศก์จึงได้เตือนให้ น.ส.บุษราคัมทำ P.M. care ให้แก่ผู้ป่วย น.ส.บุษราคัมจึงไปทำ P.M. care ให้แก่ผู้ป่วยแต่ไม่ได้ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ (Flush) ให้ผู้ป่วย จนกระทั่งอาจารย์นิเทศก์ต้องเตือนอีกครั้ง และหลังจากวัดสัญญาณชีพ (Vital Signs) เวลา 14.00 น. แล้ว อาจารย์นิเทศก์ยังต้องเตือนให้น.ส.บุษราคัมไปพลิกตะแคงตัวผู้ป่วยอีกครั้งนักศึกษาจึงจะปฏิบัติ

เวลา 15.30 น. ขณะที่ทำ Post Conference อาจารย์นิเทศก์ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้พูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่พบขณะฝึกปฏิบัติงานในวันนี้ เมื่อนักศึกษาแต่ละคน

นำเสนอปัญหาสิ้นสุดลง อาจารย์นิเทศกิจจึงได้ตั้งข้อสังเกตว่า น.ส.บุษราคัม ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในวันนี้ไม่กระตือรือร้นและขาดความตั้งใจในการทำงาน ทั้ง ๆ ที่นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเป็นอย่างดี และได้ถามเหตุผล น.ส.บุษราคัมว่าเป็นเพราะเหตุใด น.ส.บุษราคัมเงิบไปนานก่อนจะตอบว่านักศึกษารู้สึกวุ่นเหมือนคนรับใช้ผู้ป่วย เพราะทั้งๆ ที่ทำให้การพยาบาลผู้ป่วยอย่างดี ผู้ป่วยก็ยังมีอารมณ์หงุดหงิด จนเจียวนัสและใช้นักศึกษาตลอดเวลา นักศึกษาจึงไม่อยากเข้าไปใกล้กับผู้ป่วย เพราะรู้สึกเบื่องานที่ต้องทำงานแบบนี้คล้าย ๆ กับเป็นคนรับใช้ อาจารย์นิเทศกิจได้อธิบายให้นักศึกษาทุกคนฟังว่า งานพยาบาลต้องอาศัยความเสียสละ อดทน เป็นอาชีพที่ทำให้ทั้งความสุขกายและความปลอดภัยแก่ผู้อื่น ถือว่าได้กุศลมาก พยาบาลไม่ควรหลีกเลี่ยงจากความหงุดหงิดที่เกิดจากภาวะด้านจิตใจของผู้ป่วยแต่ควรพยายามดูแลและพูดคุยกับผู้ป่วยยอมรับความเจ็บป่วยของตนเพื่อความสบายใจของผู้ป่วยเอง เพราะการที่ผู้ป่วยยอมรับและให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลจะทำให้ผู้ป่วยหายจากโรคที่เป็นอยู่เร็วขึ้น

**โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง
ครั้งที่ 5**

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ดวงกลมไม่กล้ำ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากแพทย์
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง ดวงกลมไม่กล้ำ 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามบุคลากรทางการแพทย์มีใครบ้าง แต่ละคน ทำหน้าที่อะไรบ้าง และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "ดวงกลมไม่กล้ำ" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษา ตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "ดวงกลมไม่กล้ำ" ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มนำในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

- การประเมินผล**
1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
 2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง ดวงกมลไม่กล้า

น.ส. ดวงกมล นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ชั้นฝึกปฏิบัติงานที่ตึก
นรีเวชกรรม ได้รับมอบหมายให้ดูแลนางพิมพ์ อายุ 25 ปี ซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่า แท้งไม่ครบ
และจำเป็นต้องดูดมดลูกทันทีเพราะเลือดออกจากช่องคลอดมาก อาจารย์นิเทศจึงได้ให้
น.ส. ดวงกมลไปเตรียมผู้ป่วยในห้องตรวจภายในและเป็นผู้ช่วยแพทย์ตรวจด้วย แต่เมื่อ
อาจารย์นิเทศตามไปนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาในห้องตรวจภายใน พบว่าผู้ช่วยแพทย์
คือ น.ส. สมใจนึกและไม่เคยพบ น.ส. ดวงกมล ซึ่งเป็นเจ้าของ case

วันรุ่งขึ้น น.ส. ดวงกมลได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วย แท้งติดเชื้อหลังทำผ่าตัดเอา
มดลูกและรังไข่ออกทางหน้าท้อง และผู้ป่วยมีอาการบวมทั้งตัว ไม่มีเส้นเลือดที่จะให้น้ำเกลือ
แพทย์จึงจะทำผ่าตัดเปิดเส้นเลือดดำเพื่อให้สารน้ำ (cut down) เวลาประมาณ 11.00 น.
พยาบาลประจำการจึงมอบหมายให้น.ส. ดวงกมล เตรียม Set cut down และช่วยแพทย์ทำ
cut down แต่ขณะแพทย์ทำ cut down อาจารย์นิเทศก็ไม่พบ น.ส. ดวงกมลซึ่งเป็นเจ้าของ
case จากการสอบถาม น.ส. สมใจนึก ซึ่งเป็นเพื่อนของ น.ส. ดวงกมล ซึ่งกำลังช่วยแพทย์
ขณะนั้น ได้รับทราบว่ น.ส. ดวงกมลลงไปรับประทานอาหารกลางวันที่วิทยาลัยพยาบาล

ในช่วงบ่าย อาจารย์นิเทศจึงได้ขอพบ น.ส. ดวงกมลเป็นการส่วนตัว และสอบถาม
ถึงสาเหตุที่นักศึกษาพยาบาลไม่ปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย นักศึกษากล่าวว่า ทำไม่ถูก กลัว
แพทย์ดูและกลัวถูกแพทย์ตำหนิตน อาจารย์นิเทศจึงได้ชี้แจงว่า ถ้านักศึกษาเตรียมตัวให้พร้อม
โดยเฉพาะความรู้ทางทฤษฎี จะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจได้ระดับหนึ่ง และถ้าเป็นกิจกรรม
ที่ไม่เคยทำควรบอกพยาบาลหรืออาจารย์นิเทศ เพื่อที่จะได้ดูแลอย่างใกล้ชิด จะทำให้นักศึกษา
เกิดความมั่นใจมากขึ้น

เย็นวันนั้นหลังจากกลับไปถึงหอพักแล้ว น.ส.ดวงกมลได้ทบทวนเกี่ยวกับการเตรียมอุปกรณ์การชุดมดลูก และการเตรียม Set cut down เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

วันรุ่งขึ้น ขณะที่ น.ส.ดวงกมลกำลังปฏิบัติงานเวรเช้า มีผู้ป่วยนอนเปล โดยมีเจ้าหน้าที่เข้ามา มีญาติเดินมาด้วย 2 - 3 คน ลักษณะของผู้ป่วย อ่อนเพลีย ซีดมาก เลือดนองกันเปียกผ้าถุง หลังจากซักประวัติจากญาติทราบว่าผู้ป่วยมีเลือดออกทางช่องคลอด ตั้งแต่มื้อคีนี่ (เวลา 20.00 น.) คิดว่าเลือดคงจะหยุด แต่เลือดออกไม่หยุดจึงนำส่งโรงพยาบาล จากนั้นน.ส.ดวงกมลได้นำผู้ป่วยไปห้องตรวจภายใน และวัดสัญญาณชีพ พบว่า อุณหภูมิ 36.3 °C ชีพจร 98 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 90/60 mm of Hg น.ส.ดวงกมลจึงรายงานอาการผู้ป่วยให้พยาบาลประจำการทราบ หลังจากนั้นพยาบาลประจำการและอาจารย์นิเทศก์ช่วยกันให้น้ำเกลือแก่ผู้ป่วยโดยรีบด่วน เพื่อป้องกันไม่ทำให้ผู้ป่วยช็อค จึงรายงานแพทย์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นอาจารย์นิเทศก์ได้ให้ น.ส.ดวงกมลเตรียมเครื่องมือชุดมดลูกและใส่ถุงมือรอแพทย์ อีกประมาณ 5 นาทีต่อมา แพทย์ได้มาถึงและทำการชุดมดลูกโดยมี น.ส.ดวงกมลเป็นผู้ช่วยแพทย์ด้วยการส่งเครื่องมือและช่วยแพทย์ได้คล่องแคล่วเป็นอย่างดี ทำให้การชุดมดลูกเสร็จอย่างรวดเร็วและไม่มีภาวะแทรกซ้อน ทำให้ผู้ป่วยเสียเลือดน้อยและปลอดภัยพ้นขีดอันตราย แพทย์พูดว่าวันนี้รู้สึกทุกคนทำงานได้ดีมากและรวดเร็วจนกระทั่งผู้ป่วยปลอดภัยและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ นักศึกษาที่เป็นผู้ช่วยผมวันนี้ ทำงานได้ดีและคล่องแคล่ว

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 6

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	พยาบาลตัวอย่าง
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากพยาบาล
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง พยาบาลตัวอย่าง 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มบุคลากรทางการแพทย์มีไครบ้าง ทาหน้าที่อะไรบ้าง และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "พยาบาลตัวอย่าง" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษา ตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "พยาบาลตัวอย่าง" ให้ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวเน้นในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง พยาบาลตัวอย่าง

ที่ตึกห้องคลอดของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง น.ส. ยอดดี นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น ขึ้นปฏิบัติงานเวรเช้า เวลา 12.00 น. ขณะที่ น.ส. ยอดดี กำลังให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติ หลังคลอดและการให้นมบุตรแก่มารดาหลังคลอดเตียง 12 อยู่ นั้น น.ส. ยอดดี ได้ยินเสียง ลูกของนางสมควร ผู้ป่วยเตียง 10 ร้องไห้เสียงดัง แต่นางสมควรก็นอนเฉย น.ส. ยอดดี จึงเดินเข้าไปดูและสะกิดเรียกให้นางสมควรลุกขึ้นเพื่อดูลูก แต่นางสมควรก็ยังนอนนิ่ง หน้าตาซีด และ น.ส. ยอดดี จึงจับมือนางสมควรเขย่า พบว่ามือของนางสมควรเย็นมาก จึงคลำชีพจรดู นับได้ 96 ครั้ง/นาที ชีพจรเบา เร็ว วัดความดันโลหิตได้ 90/50 mm of Hg น.ส. ยอดดี จึงรับรายงานพยาบาลประจำการให้ทราบ พยาบาลมาดูอาการของนางสมควร พบว่าเลือดออกทางช่องคลอดชุ่มผ้าอนามัยทั้ง 2 ผืน มดลูกนุ่ม กระเพาะปัสสาวะโป่ง จึงให้ น.ส. ยอดดี ไปเตรียมอุปกรณ์สวนปัสสาวะให้ผู้ป่วยและช่วยกันให้สารน้ำเข้าเส้นเลือดให้ผู้ป่วย พร้อมกับรายงานให้แพทย์มาดูอาการ แพทย์ให้ยา Syntocin 20 ซี ผสมเข้าไปกับสารน้ำที่เข้าทางเส้นเลือด และภายหลังสวนปัสสาวะทิ้งแล้ว ทำให้มดลูกหดตัวดีขึ้น อาการนางสมควรค่อย ๆ ดีขึ้น ชีพจรเด่นแรงสม่ำเสมอ และความดันโลหิตสูงขึ้นมาเป็น 100/70 mm of Hg พยาบาลให้ น.ส. ยอดดี สังเกตอาการของนางสมควรต่อไป น.ส. ยอดดี คอยดูแลนางสมควรอย่างใกล้ชิด โดยวัดสัญญาณชีพทุก 15 นาที 4 ครั้ง เมื่ออาการดีขึ้นก็เปลี่ยนมาวัดทุก 1 ชั่วโมง จนกระทั่งสัญญาณชีพอยู่ในเกณฑ์ปกติ นอกจากนั้น น.ส. ยอดดี ยังคอยดูแลจำนวนหยดของสารน้ำให้เป็นไปตามแผนรักษาของแพทย์เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับสารน้ำอย่างเพียงพอ หลังจากส่งเวรเรียบร้อยแล้ว พยาบาลได้กล่าวชมเชย น.ส. ยอดดี ให้พยาบาลเวรบ่ายและเพื่อน ๆ ของ น.ส. ยอดดี ทราบว่า น.ส. ยอดดี เป็นคนช่างสังเกต มีความรอบคอบ ทำให้ช่วยเหลือมารดาหลังคลอด

ที่ซื้อจากตกลือตหลังคลอดได้ทันทวงที่ ช่วยเหลือแพทย์และพยาบาลได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ผู้ป่วยรอดชีวิตได้ครั้งนี้ ต้องยกความดีให้ น.ส. ยอดดี เพราะถ้า น.ส. ยอดดี ไม่เห็น ไม่สนใจและไม่สังเกตอาการของนางสมควรก็อาจจะช้าเกินไปที่จะช่วยเหลือชีวิตนางสมควร

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 7

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	บริการที่ประทับใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยาภาสในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "บริการที่ประทับใจ" 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ พยาบาลที่ได้รับการยอมรับจากผู้ป่วย อย่างน้อยเพียงใด และกล่าวว่า วันนี้เรามีเรื่อง "บริการที่ประทับใจ" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษา ตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "บริการที่ประทับใจ" ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มนำในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง บริการประทับใจ

น.ส.แวมยุรา เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปฏิบัติงานเวรเช้าที่ตึกสัลยกรรมกระดูกได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยชื่อนายนรินทร์ อายุ 58 ปี ซึ่งป่วยด้วยโรคหมอนรองกระดูกยื่นทับเส้นประสาท ทำให้ขาทั้ง 2 ข้างอ่อนแรง ยกจากพื้นไม่ได้ ได้รับการผ่าตัดเอาหมอนรองกระดูกออก หลังผ่าตัดได้ 3 วัน ผู้ป่วยต้องนอนราบห้ามลุกนั่ง ขาทั้ง 2 ข้างยังอ่อนแรง ยกขึ้นจากพื้นได้ประมาณ 10 ซม. แผลผ่าตัดแห้งดี ปิดด้วยผ้าปิดแผลไว้ ผู้ป่วยยังปวดแผลเวลาเคลื่อนไหว

หลังจากรับเวรจากเวรตึกแล้ว น.ส.แวมยุราได้ไปดูอาการของผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยถ่ายอุจจาระเบื่อนที่นอนและมีบางส่วนซึมเปื้อนผ้าปิดแผลเล็กน้อย น.ส.แวมยุราจึงบอกผู้ป่วยว่า จะทำความสะอาดร่างกาย บริเวณขั้วถ่าย ทานแผล และเปลี่ยนผ้าปูที่นอนใหม่ให้นอนรอสักครู ผู้ป่วยก็พยักหน้ารับทราบ หลังจาก น.ส.แวมยุราทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็บริหารร่างกายให้ผู้ป่วยในส่วนที่ผู้ป่วยทำเองไม่ได้และแนะนำให้ผู้ป่วยบริหารร่างกายด้วยตนเองได้ประมาณ 15 นาที มีผู้ป่วยรับใหม่เข้ามาในตึก น.ส.แวมยุราจึงบอกให้ผู้ป่วยออกกําลังกาย ด้วยตนเองไปก่อนเพราะจะต้องไปช่วยรับผู้ป่วยใหม่ เมื่อได้เวลารับประทานอาหารกลางวัน น.ส.แวมยุราจึงป้อนอาหารให้นายนรินทร์ ขณะนั้นภรรยาของนรินทร์เข้ามาเยี่ยม และขอป้อนอาหารให้แก่ผู้ป่วย น.ส.แวมยุราจึงให้ภรรยาของผู้ป่วยป้อนต่อ และขอตัวเพื่อดูแลผู้ป่วยเตียงอื่น ๆ เมื่อกลับมาที่เตียงนายนรินทร์พบว่านายนรินทร์ปัสสาวะรดที่นอน จึงบอกผู้ป่วยว่าจะทำความสะอาดปากพันาให้แล้ว จึงจะทำความสะอาดและเปลี่ยนผ้าปูที่นอนให้ใหม่ ผู้ป่วยบอกว่าไม่เป็นไร เพราะใกล้จะถึงเวลาลงรับประทานอาหารกลางวันของนักศึกษาแล้ว น.ส.แวมยุราบอกว่าไม่เป็นไรลงซักก็ได้ เพราะถ้าปล่อยให้นอนแช่ปัสสาวะนาน ๆ ไม่ดีจะทำให้ผิวหนังเปื่อยเป็นแผลได้ หลังจากนั้น น.ส.แวมยุราก็ได้ลงมารับประทานอาหาร ขณะที่ชั้นปฏิบัติงานพบภรรยาของ

นายณรินทร์อยู่หน้าตึกกำลังจะกลับบ้านจึงฝากให้น.ส.แวมยุราช่วยดูแลนายณรินทร์และกล่าวชม น.ส.แวมยุราว่าเป็นพยาบาลที่ดี พูดเพราะ มีความรู้และไม่ทอดทิ้งผู้ป่วย น.ส.แวมยุราจึง กล่าวขอบคุณ

เมื่อน.ส.แวมยุรามาที่เตียงพบว่า นายณรินทร์ปัสสาวะรดที่นอนอีก จึงบอกนายณรินทร์ว่าจะทำความสะอาดให้ นายณรินทร์บอกว่าเกรงใจเอาไว้ก่อนก็ได้ และบอกว่าต่อไปจะต้องกินน้ำ และอาหารให้น้อยลง จะได้ไม่ต้องถ่ายปัสสาวะและอุจจาระบ่อย ทำให้คนอื่นลำบาก น.ส.แวมยุรา จึงปลอบผู้ป่วยให้คลายความวิตกกังวล ทำให้เขาให้สบายเพราะเป็นสิ่งที่พยาบาลต้องดูแลนายณรินทร์จึง กล่าวขอบคุณและกล่าวชม น.ส.แวมยุราว่าเป็นพยาบาลที่มีน้ำใจ มีกิริยาดี พูดจาไพเราะ ไม่แสดงอาการรังเกียจหรือเบียดเบียนผู้ป่วยขอให้เจริญ ๆ

หลังจากที่นักศึกษาส่งเวรแล้ว อาจารย์นิเทศก์ก็ได้บอก น.ส.แวมยุราว่า ผู้ป่วย ได้ชมนักศึกษา และขอให้นักศึกษารักษาความดีนี้ไว้ตลอดไป

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 8

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	อารมณ์เป็นเหตุ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล เรื่อง การได้รับการยอมรับจากญาติผู้ป่วย
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "อารมณ์เป็นเหตุ" 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากล่าวเกี่ยวกับ พยาบาลได้รับการยอมรับจากญาติผู้ป่วยมากน้อยเพียงใด และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "อารมณ์เป็นเหตุ" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "อารมณ์เป็นเหตุ" ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง อารมณ์เป็นเหตุ

น.ส.เอมอร นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้น ชั้นฝึกปฏิบัติงานเวรบายที่ตึก ศัลยกรรมหญิง ซึ่งมีพยาบาลเวร 3 คนและมีนักศึกษาเพียงคนเดียว เพราะนักศึกษาอีกคนหนึ่ง ลาป่วย ผู้ป่วยภายในตึกมีจำนวน 22 คน และรอรับจากห้องผ่าตัดอีก 1 คน ทำให้ น.ส.เอมอร ต้องทำงานหนักกว่าทุกวันกว่าจะได้ลงรับประทานอาหารเย็นเกือบเวลา 19.00 น. และหลังจากรับประทานอาหารแล้วก็รีบขึ้นปฏิบัติงานต่อ ขณะที่พยาบาลเวร 2 คนกำลังรับประทานอาหารที่ห้องอาหาร พยาบาลอีกคนหนึ่งกำลังดูแลคนไข้ให้ผู้ป่วยและเตรียมมาหัดเลือดแก่ผู้ป่วยอีกคนหนึ่ง ขณะนั้นก็มีการย้ายผู้ป่วยผ่าตัดเข้าม่ออกข้างหนึ่ง คือ นางเมย อายุ 53 ปี น.ส.เอมอรจึงดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด วัดสัญญาณชีพและสอบถามอาการของผู้ป่วยและขอให้ญาติซึ่งตามเข้ามาจำนวน 5 คน ไปคอยอยู่ข้างนอกก่อน จากนั้น น.ส.เอมอรได้ก้มหน้าเพื่อเปิดเลือดแผลผ่าตัดบริเวณหน้าอก ญาติผู้ป่วยที่รออยู่ข้างนอกก็บ่นว่า อยู่ในห้องผ่าตัดก็ตั้งนาน พอย้ายขึ้นมาแทนที่จะได้เยี่ยมก็ต้องมาคอยอยู่ข้างนอก แทนที่พยาบาลจะดูแลผู้ป่วยเอง กลับปล่อยให้นักศึกษาซึ่งไม่มีความรู้มาดูแล นักศึกษาพยาบาลคงกลัวทำอะไรผิด จึงก้มหน้าไม่ให้คนเห็น น.ส.เอมอรได้ฟังคำพูดของญาติผู้ป่วยแต่ละคนแล้วเกิดความรู้สึกไม่พอใจ โกรธมาก แต่ก็พยายามอดกลั้น ไม่ได้ตอบว่าอย่างไร เมื่อให้การพยาบาลเสร็จก็เก็บมาด แล้วลงบันทึกอาการและวัดสัญญาณชีพเป็นระยะ ๆ

เวลาผ่านไป 2 ชั่วโมงกว่า ญาติผู้ป่วยเห็นว่าผู้ป่วยยังนอนนิ่งไม่เคลื่อนไหว จึงว้าวายว่าโรงพยาบาลนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่หรืออย่างไร นางเมยอาการหนัก ไม่เห็นมีใครมาดูแลปล่อยให้นอนนิ่ง ไม่รู้ว่าเป็นหรือตาย ที่นี่เป็นโรงพยาบาลหรือโรงฆ่าสัตว์กันแน่ น.ส.เอมอร ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณนั้นรู้สึกโกรธมาก แต่ก็ตอบว่าที่นี่ไม่ใช่โรงฆ่าสัตว์ และที่นางเมยนอนนิ่งแบบนี้ก็เพราะเพิ่งกลับจากการผ่าตัด ยังอ่อนเพลียเพราะก่อนผ่าตัดต้องงดน้ำ งดอาหารและเวลา

ผ่าตัดก็ต้องเสียเงินและเลือดไปมาก ญาติอีกคนก็พูดว่านักศึกษาพยาบาลจะไปรู้อะไร มีแต่ลองผิดลองถูก นางเมยญาติของตนไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้ใครมาลองผิดลองถูกได้ ขณะที่ได้ตอบกันอยู่นั้น นางเมยก็ตื่นขึ้นมาพบว่าปวดแผลมาก นางสาวเอมอรจึงไปรายงานอาการของผู้ป่วยและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับญาติผู้ป่วยให้พยาบาลเวรทราบ พยาบาลเวรจึงบอกให้นักศึกษาไปเอายาแก้ปวด (Paracetamol) 2 เม็ดไปให้ผู้ป่วยรับประทาน และพยาบาลเวรได้ไปชี้แจงกับญาติของนางเมยว่าที่ตนเองไม่ได้ดูอาการของนางเมยบ่อย ๆ เพราะมีผู้ป่วยอาการหนักหลายคน นางเมยก็ปลอดภัยแล้วเพราะนักศึกษาคอยดูแลและรายงานให้ตนทราบตลอดเวลา นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานได้เรียนภาคทฤษฎีในเรื่องเหล่านี้มาหมดแล้ว ขอให้เลิกกังวลใจได้ เพราะนักศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถคนหนึ่ง และที่ต้องกันมานเพราะว่าญาติคุณเป็นผู้หญิงแล้วก็ต้องเปิดบาดแผลที่ผ่าตัดบริเวณหน้าอกดู หลังจากพยาบาลเวรได้พูดคุย อธิบายให้ผู้ญาติผู้ป่วยเข้าใจแล้ว ก็ได้แยกไปทำงานต่อ ญาติผู้ป่วยอีกเตียงหนึ่ง ก็เล่าให้ญาตินางเมยฟังว่า นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นทำงานที่นี่ เขาดูแลผู้ป่วยทุกคนเป็นอย่างดี คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้ป่วยเป็นอย่างดี ญาติของนางเมยจึงเดินไปหา น.ส.เอมอรที่กำลังให้การดูแลผู้ป่วยอีกคนหนึ่ง แล้วกล่าวคำขอโทษและขอบคุณที่นักศึกษาดูแลญาติของตนเป็นอย่างดี น.ส.เอมอรก็ยิ้ม แล้วบอกว่าไม่เป็นไรเพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องทำอยู่แล้ว

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง

ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

ชื่อกิจกรรม

ความสำเร็จ

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
เรื่อง การศึกษาต่อและตำแหน่งหน้าที่

อุปกรณ์ที่ใช้

1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ความสำเร็จ"
2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าของวิชาชีพพยาบาล
และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "ความสำเร็จ" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "ความสำเร็จ"

ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้

สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน

กรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและ

แนวโน้มในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง

เรื่อง ความสำเร็จ

น.ส.พรทิพย์ อายุ 39 ปี ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจในการทำงาน ให้ความสำคัญต่อบุคลากรผู้ป่วยเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความเสียสละและอดทน ตลอดจนเป็นที่รักของผู้ร่วมงานเพราะเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจต่อทุกคน

ที่ห้องพักรักษาพยาบาล ขณะที่พยาบาลพักรับประทานอาหาร น.ส.อุษาบอกว่าวันนี้หัวหน้าหอผู้ป่วยได้เสนอชื่อ น.ส.พรทิพย์ เข้ารับการคัดเลือกเป็นพยาบาลดีเด่นประจำปี น.ส.จันทร์เจ้าถามว่ามีใครสมัครบ้าง สมัครทั้งหมดกี่คน พวกเราคิดว่าใครน่าจะได้รับการคัดเลือก น.ส.อัญชลี บอกว่า น.ส.พรทิพย์น่าจะได้รับการคัดเลือกเพราะ น.ส.พรทิพย์ มีความรู้ ความรับผิดชอบ ความอดทน ตั้งใจทำงานและเป็นคนมีน้ำใจ เป็นที่รักของทุกคน น.ส.พรทิพย์จึงพูดว่าตนเองไม่ได้รับการคัดเลือกเพราะแต่ละคนก็มีความรู้ ความสามารถและตั้งใจทำงานทุกคน อีก 2 สัปดาห์ต่อมามีการประกาศผลการพิจารณาตัดสินพยาบาลดีเด่นประจำปี ปรากฏว่า น.ส.พรทิพย์ได้รับการคัดเลือกเป็นพยาบาลดีเด่นประจำปี ทุก ๆ คนร่วมแสดงความยินดีกับน.ส.พรทิพย์

หลังจากนั้นประมาณ 2 ปี น.ส.พรทิพย์และน.ส.อัญชลีได้สมัครศึกษาต่อปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่าทั้ง 2 คนสอบได้ นางกนกพร หัวหน้าหอผู้ป่วย ได้เรียกทั้ง 2 คน ไปพบและขอแสดงความยินดีด้วยและอนุญาตให้ทั้ง 2 คนลาศึกษาต่อได้ ถึงแม้ว่าจะทำให้ขาดเจ้าหน้าที่ในการทำงานก็ตาม ตนยินดีที่จะสนับสนุนให้ศึกษาต่อเพราะเป็นโอกาสที่ดีของทั้ง 2 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่เหลืออยู่จะต้องช่วยกันทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ถึงลำบากแค่ไหนทุกคนก็ต้องอดทนและเสียสละ ขอให้น้องทั้งสองคน ตั้งใจศึกษาเพื่อจะได้กลับมาพัฒนาวิชาชีพของเราให้เจริญก้าวหน้า

สองปีต่อมา น.ส.พรทิพย์และน.ส.อัญชลี สำเร็จการศึกษากลับมาปฏิบัติงาน โดย น.ส.พรทิพย์ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง ส่วน น.ส.อัญชลี ได้ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย อายุรกรรมชายและทางโรงพยาบาลได้จัดที่พักเป็นหอพักที่เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นห้องคู่ ทำให้ทั้ง 2 คน พอใจในสวัสดิการที่ทางโรงพยาบาลจัดให้

หลังจากที่ น.ส.พรทิพย์ได้ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงได้ประมาณ 2 ปี โดยเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานดี ไม่เคยบกพร่องในการทำงาน หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ได้เรียก น.ส.พรทิพย์ไปพบ และกล่าวชมว่าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง มีความตั้งใจในการทำงานและเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการพิจารณาเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยแทน กนกพรที่จะเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล น.ส.พรทิพย์ รู้สึกดีใจที่ตนได้รับความไว้วางใจจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลให้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย และรู้สึกภูมิใจมากที่ตนได้มาถึงจุดนี้ ถือว่าเป็นความสำเร็จของชีวิต

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 10

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านสวัสดิการ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สวัสดิการของฉัน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เรื่อง รายได้และที่พักอาศัย
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "สวัสดิการของฉัน" 2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ สวัสดิการที่วิชาชีพพยาบาลควรได้รับว่ามีอะไรบ้าง และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "สวัสดิการของฉัน" ให้อ่าน ขอให้นักศึกษาตั้งใจอ่านให้เข้าใจ ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ 2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "สวัสดิการของฉัน" ให้ให้นักศึกษาทุกคนอ่าน 2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่าน

กรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและ

แนวโน้มในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่อง สวัสดิการของเงิน

น.ส.วรินดา และน.ส.ปาริชาติ เป็นเพื่อนกัน เพิ่งสำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ทั้ง 2 คนได้ที่พักในบ้านพักภายในโรงพยาบาลและพักกับพยาบาลรุ่นพี่อีกคนหนึ่งที่มาแล้ว 4 ปี โดยปกติเมื่ออยู่ที่บ้าน น.ส.ปาริชาติ จะนอนกับน้องสาว 1 คน และมีหน้าที่ดูแลงานบ้านทุกอย่าง ชยันและทำงานบ้านเอง ที่บ้านไม่มีเต็กรับใช้ เมื่อเธอมาอยู่หอพัก จึงรู้สึกที่บ้านพักน่าอยู่ เพราะง่ายต่อการทำความสะอาดไม่เหมือนกับอยู่ที่บ้านต้องทำมากกว่านี้ ผิดกับ น.ส.วรินดา ซึ่งที่บ้านมีห้องส่วนตัวและมีคนทำความสะอาดให้ ดังนั้นเมื่อมาอยู่หอพัก จึงรู้สึกคับแคบ ไม่สะอาด ไม่น่าอยู่ อยากจะไปเช่าหอพักข้างนอกหรือหาเช่าบ้านพักสักหลังหนึ่ง พยาบาลรุ่นพี่ที่พักอยู่ด้วย จึงได้เสนอแนะว่าการพักในบ้านพักของโรงพยาบาลจะช่วยประหยัดรายจ่าย การเดินทางไปขึ้นเวรก็สะดวก ปลอดภัย ไม่มีอันตรายเหมือนกับอยู่ข้างนอก ทั้ง 2 คน จึงเห็นดีด้วย

น.ส.ปาริชาติ เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดีมีเพื่อนมาก เมื่อเพื่อนมาชวนไปเที่ยว ก็จะไปเป็นครั้งคราวในช่วงที่ไม่ต้องขึ้นเวร รายได้ที่ได้รับก็จะแบ่งใช้และแบ่งให้พ่อแม่ใช้ สามารถจุนเจือครอบครัวได้ เวลาขึ้นปฏิบัติงานจะดูแลผู้ป่วยอย่างดีและทั่วถึง เป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มักจะได้รับคำชมจากผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยและหัวหน้าหอผู้ป่วยเสมอ ส่วน น.ส.วรินดาจะรู้สึกเหนื่อยง่าย ไม่ค่อยแข็งแรง ไม่มีแรงเดินทั้ง ๆ ที่ไม่ค่อยได้ทำอะไร อารมณ์มักจะหงุดหงิด โกรธง่าย ชอบดุผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ถูกหัวหน้าหอผู้ป่วยเรียกไปตักเตือน อยู่เสมอ จึงมักจะป่นปิ้งงานที่ทำเป็นงานที่หนัก ทำให้เหนื่อยมาก เงินเดือนก็น้อย ไม่พอใช้ อยากจะลาออกไปหางานใหม่ น.ส.ปาริชาติจึงได้ให้คำแนะนำว่า จะไปหางานใหม่ที่ไหนทำ เพราะวิชาชีพที่จบมาก็เป็นวิชาชีพพยาบาล ถึงหางานใหม่ก็เป็นงานพยาบาลเหมือนเดิม ดังนั้น อยู่ที่นี่ หรืออยู่ที่ไหนก็เหมือนกันและการที่เหนื่อยง่ายก็อาจเป็นเพราะพักผ่อนไม่เพียงพอ ลองหยุด

เที่ยวแล้วพักผ่อนให้มาก ๆ คิดว่าอาการเหนื่อยคงจะดีขึ้น ถ้าอาการเหนื่อยยังไม่ดี ก็ควรไปให้แพทย์ตรวจร่างกายอย่างละเอียดเพื่อดูว่าเป็นโรคอะไรหรือเปล่า จะได้รีบรักษาให้หาย ค่ารักษาพยาบาลต่าง ๆ ก็เบิกได้อยู่แล้ว ส่วนเรื่องเงินเดือนน้อย ก็อาจเป็นเพราะเธอเที่ยวเกือบทุกคืน ถ้าลองหยุดเที่ยวก็อาจจะทำให้มีเงินเหลือเก็บ ดูตัวอย่างได้จากตัวปาริชาติเอง ฉันไม่ค่อยได้เที่ยว จึงมีเงินเหลือเก็บแบ่งให้พ่อแม่ใช้บ้าง ถึงแม้ว่าจะเหลือเงินไม่ได้มากมายอะไร แต่ก็พอที่จะมีเงินเหลือใช้เหลือเก็บไว้เมื่อมีความจำเป็น ฉันรู้สึกพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ ทำให้ฉันคิดว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้สวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ที่ศรัทธาในวิชาชีพหนึ่ง

โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล บรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ

ชื่อกิจกรรม สิ่งที่น่าสนใจ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านบรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าทางวิชาชีพและสวัสดิการ

อุปกรณ์ที่ใช้

1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง "สิ่งที่น่าสนใจ"
2. เอกสารระบุประเด็นปัญหาที่ใช้ในการอภิปราย

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติการพยาบาล บรรยาภาศในการปฏิบัติการพยาบาล ความก้าวหน้าและสวัสดิการ และกล่าวว่า วันนี้ครูมีเรื่อง "สิ่งที่น่าสนใจ" ขอนักศึกษาดังใจอ่านให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยแจกเอกสารกรณีตัวอย่างเรื่อง "สิ่งที่ฉันภูมิใจ"

ให้นักศึกษาทุกคนตั้งใจอ่านให้เข้าใจ

2.2 ให้นักศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และให้

สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

3.1 ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มนำ

ในการปฏิบัติการพยาบาลที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักศึกษามีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปรายและการสรุปของนักศึกษา

เอกสาร กรณีตัวอย่าง

เรื่อง สิ่งที่น่าสนใจ

น.ส.สุลีพร สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับชั้น ขณะที่เรียนพยาบาลนั้น เขาเรียนด้วยใจรักและชอบวิชาพยาบาลมาก เพราะเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่องและสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ทรมานได้ ซึ่งต่างจากเพื่อน ๆ ที่มาเรียนเพราะตามใจพ่อแม่ สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ เมื่อ น.ส.สุลีพร สำเร็จการศึกษาแล้วได้ปฏิบัติงานที่ตึกอุบัติเหตุ ตาแหน่งพยาบาลเทคนิค ระดับ 2 น.ส.สุลีพร ทำงานด้วยกระตือรือร้นและตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบต่องาน จึงได้รับความชมจากเพื่อนร่วมงานเป็นประจำ ต่อมาเขาก็ได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพโดยได้ชวน น.ส.ผกา เรียนด้วยแต่ น.ส.ผกาไม่อยากเรียน ดังนั้น น.ส.สุลีพรจึงศึกษาต่อคนเดียว โดยทำงานและเรียนไปพร้อมกัน ขณะที่เรียนพบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทำให้รู้สึกท้อแท้และบางครั้งหมดกำลังใจแต่ก็มีพ่อแม่และเพื่อนร่วมงานให้กำลังใจ เขาใช้เวลาในการศึกษา 3 ปีจึงสำเร็จการศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาได้ย้ายไปทำงานที่ฝ่ายวิชาการ

โรงพยาบาล โดยมีหน้าที่จัดประชุมสัมมนาวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ต่อมา 3 ปี น.ส.สุลีพรก็ได้ไปสมัครสอบศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่า สุลีพรสอบได้โดยมีนายแพทย์ธีรช เป็นผู้สนับสนุนให้ศึกษาต่อ หลังจากสำเร็จการศึกษามาแล้วก็ได้กลับทำงานที่ฝ่ายวิชาการเช่นเดิม พร้อมกับจัดทำโครงการต่าง ๆ จัดประชุมและสัมมนาวิชาการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

น.ส.สุลีพร ทำงานฝ่ายวิชาการได้ประมาณ 3 ปี วันหนึ่งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลได้เรียก น.ส.สุลีพรไปพบเพื่อแจ้งให้ทราบว่าขณะนี้ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายพยาบาลว่าง 1 ตำแหน่ง จะเสนอชื่อ น.ส.สุลีพร เข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาล สืบต่อให้ต่อมา หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลได้เรียก น.ส.สุลีพรเข้าพบและได้แจ้งข่าวดีให้ทราบว่า น.ส.สุลีพรได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล น.ส.สุลีพรกล่าวขอบคุณหัวหน้า

ฝ่ายการพยาบาล และกล่าวว่า จะตั้งใจทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้วิชาชีพพยาบาลเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลกล่าวชมว่า น.ส. ชุสึพร เป็นคนที่มี ความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ที่มีความอดทน เสียสละ ด้านการศึกษามีความพยายามเป็น อย่างยิ่งที่จะศึกษาต่อในระดับสูง โดยครั้งแรกจบเพียงหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (พยาบาลเทคนิค ระดับ 2) แล้วได้ศึกษาต่อด้วยตนเองจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท การปฏิบัติงานก็ประสบผลสำเร็จได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 7 เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่ สมควรเอาเป็น ตัวอย่าง น.ส. ชุสึพร ได้กล่าวขอบคุณหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลมาก จะใช้เวลาที่เหลืออยู่พัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

**โปรแกรม การใช้กรณีตัวอย่าง
ครั้งที่ 12**

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	-
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	1. เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้กรณีตัวอย่าง 2. เพื่อให้นักศึกษานำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในการชีวิตประจำวันและในวิชาชีพพยาบาล
<u>อุปกรณ์ที่ใช้</u>	-
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ผู้วิจัยและนักศึกษานั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน 2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาช่วยกันแสดงความคิดเห็น อภิปราย และสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้กรณีตัวอย่างและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นความคิด ความรู้สึกและแนวเินมการปฏิบัติการพยาบาล 3. ผู้วิจัยกล่าวขอชื่นชมนักศึกษาและกล่าวปิดกิจกรรมการใช้กรณีตัวอย่าง
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม 2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การอภิปรายและการสรุป

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสิตะพันธุ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางโสภณ	ศรีสุวรรณวัฒนา
เกิดวันที่	1 เดือนตุลาคม	พุทธศักราช 2498
สถานที่เกิด		จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน		595/8 ถนนธนสาร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน		ดำรงตำแหน่ง ผู้ชำนาญการพิเศษ ด้านการสอน (วิทยากรย 7)
ที่ทำงานปัจจุบัน		หัวหน้าภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา		
พ.ศ. 2517		มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2522		ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง (เทียบเท่าปริญญาตรี) วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2538		การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร